

Volume VI]

No. 5

29th July, 1961

(Saturday)

7th Sravan, 1883 S. E.

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Part II—Proceedings other than Questions and Answers.

Contents.

Business of the House [261—263]

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

re: Statements issued by the Chairman of the River Water Commission [263—266]

re: Flood Control Schemes on Krishna River at Vijayawada. [266—272]

Papers Laid on the Table of the House [272—281]

Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957.

Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931.

Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931.

Rules made under the Andhra Pradesh (Telangana Area) Gram Panchayats Act, 1946.

Draft Amendment to Rule 8-A of Schedule IV
to the Madras District Municipalities Act, 1920.

Motion on Address by the Governor.

[282—333]

Note:— *at the commencement of the Speech
denotes confirmation, not received in time
from the Member.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
(Part II-Proceedings other than Questions and Answers)
OFFICIAL REPORT

Fifth day of the Twelfth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 29th July, 1961.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు సంగతి ఏమిటంటే, ప్రగడ కోటయ్యగారు జ్వరంతో బాధపడుతున్నారుట, నాకు చాలా విచారంగా ఉన్నది. అందువల్ల ఆయన రాలేకపోయాడు.

నిన్న నేను చెప్పిందివ్వంలో రెండు పేపర్లు అపార్థం చేసుకున్నట్లున్నది. నేను “శాంతి” నూచినాను. “డెక్కన్ శాంతి” కూడా బహుళ అపార్థము చేసుకొన్నదేమో. నేను అన్నది యంతవరకే, మెంబర్లు ప్రభుత్వమీద నీరియస్ యాలి గేషన్లు చేసినప్పుడు, ప్రభుత్వంవారు మళ్ళీ జవాబుయిచ్చిన సమయంలో చారు కూర్చోచి విరటం న్యాయం; ఏవో allegations చేసి వెళ్ళిపోకూడదు— అంతవరకే జవాబు ప్రభుత్వమీద allegations అన్న బుజువు అయితేనే చేయాలి, లేకపోతే

చేయకూడదు అని అంటే ఆ సాంప్రదాయం ఎట్లాకుదురుతుంది? అప్పీజిషన్ వారు allegations చేస్తుంటారు, ప్రభుత్వంవారు జవాబు చెబుతుంటారు. అవన్నీ ఋజువు చేయటం అనే ప్రశ్న లేదు. అవి మొత్తంమీద ఋజువు అయితేనే చేయాలి అని నేను అనలేదు. అందువల్ల అది correct చేయండి. ప్రభుత్వంమీద ఋజువు అయ్యే యాతి గేషన్స్ చేయమంటే దిక్కుపడే జరగదు, అప్పీజిషన్ ఉండదు. భారత రిపబ్లిక్ (పెని డెంటు, నైస్ (పెని డెంటు, అటువంటివారిమీద careful గా ఉండాలంటాముగాని మిగతా విషయాలలో వారిమీద వీరు వీరుమీద వారు విసుగుకూంటాను. ఇది ఋజువు అయితేనే, అంటే, అనలు యిక్కడ కుదరనేకుదరదు. అదికాదు నా ఉద్దేశం. అది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం అని అనను. మంత్రులపై allegations ఋజువు పరచటానికి సిద్ధముగా ఉంటేకప్ప-అనేది ఎట్లాచెబుతాం. వారు చెప్పేవాటికి వీరు చెబుతారు. ఋజువుపరచలేదు. అని వీరు చెబితే-అవి పోతాయి. ఆ విధంగా దిక్కు పడకు full scope యివ్వాలన్నదేకప్ప, ఋజువుపరిశ్రేణి చెప్పాల, లేకపోతే కాదు అనేటటువంటిమాట అనటానికి వీలులేదు- అది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం అని చెప్పను. ఉన్నది పనుంటే-సీరియస్ యాలిగేషన్లు చేసినప్పుడు దానికి వీరు మంత్రులు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు అది వినటానికి సిద్ధంగా కూర్చోవాలి. అది వ్యాయం, పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం, ఎందుకంటే allegations చేశారుగనుక. Allegations చేసి వెళ్లిపోకూడదు. మంత్రులు ఏమిచెబుతారో వినటానికి సిద్ధముగా ఉండాలి. అది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం అంతకంటే నేను ఏమీ అనలేదు.

శ్రీ కోటయ్యగారు అవసరమైన కాగితాలు పంపారుట. ఇంకేవో కొన్ని అడిగారు, "I have already supplied to the hon'ble Members the letter from the Reserve Bank of India."- ఇంకా కొన్ని కాగితాలు మంత్రులనుంచి రాలేదన్నారు. ఇది అంతా రేపు దిక్కుపడన్ లో వస్తుంది. కోటయ్యగారు దిక్కుపడన్ నాటికి, వారు ఆరోగ్యంగా ఉంటే తప్పకుండా రావాలి. వారు ఆరోగ్యంగా లేకపోతే యింకొక రోజుకు వాయిదా వేస్తాను.

ప్రెస్ వారు మరి extreme కు పోకండి. ఏమీ ఋజువుకాకుండా ఉంటే చెప్ప కూడదని కాదు. అది నేను అనలేదు. ఋజువు చేయటానికి సిద్ధముగా ఉంటే తప్ప మంత్రులమీద అప్పీజిషన్ వారు ఆరోపణ చేయకూడదనే మాట నేను అనలేదు. ఎంత వరకు ఋజువు చేస్తారనేది వారియొక్క, వీరియొక్క. చాలెంజెస్ మీద ఉంటుంది. అది నాకు సంబంధించినది కాదు. ఏవైనా serious allegations చేసినప్పుడు, దానికి రిప్లయి వినటానికి ఆ సభ్యులు యిక్కడ ఉండటం వ్యాయం. అది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం. ఏవైనా ఉంటే అడగటానికి, వారికి వీలుంటుంది, అంతవరకే.

*re: Statements issued by the Chairman
of the River Water Commission*

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం): కాగితాలు ఎప్పుడు పెడతారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : కొన్ని కాగితాలు వచ్చినవి. ఆయన తనవద్ద ఉన్నంతవరకు ఇచ్చానని అన్నారు. ఒకచేత అవసరమయితే యింకొక రోజున, ఆయన వచ్చినవరకాత, తీసుకొందాము. **Serious matter** గనుక మీరు, వారు, చర్చించుకోవలసినదే.

**CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC
IMPORTANCE**

re : Statements issued by the Chairman of the River Water Commission

మిస్టర్ స్పీకర్ : తరువాత రూలు 74 క్రింద సిహెచ్, రాజేశ్వరరావుగారు అడిగిన విషయం ఇలాఉన్నది

“The various statements issued by the Chairman of the River Water Commission appointed by the Government of India go to show that the said Commission will investigate afresh into the matter of the actual water-flow of the river Godavari over the States. This in other words tantamounts to the re-opening of the 1951 River Water Agreement. As a result of these statements the people of Karimnagar district are apprehending the postponement of the Pochampad Project which is their life-line. This situation has caused immense alarm.”

* శ్రీ పి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (చొప్పదండి): అధ్యక్షా, కరీంనగర్ జిల్లా చాలా జానుపీడితమైన ప్రాంతం. అందువల్ల బోచంపాడు ప్రాజెక్టుకొరకు ఆ జిల్లా ప్రజలు చాలా కాలంనుంచి నేచియున్నారు. ఈ కాసనసభలో అనేక సందర్భాలలో యీ విషయం ప్రస్తావించడం జరిగింది. అప్పుడు, ముఖ్యమంత్రిగారు యున్న సంతీవరెడ్డిగారు, అప్పటి నీటిపాడుదల కాళి మంత్రి, తరువాత వచ్చిన మంత్రికు బోచంపాడు ప్రాజెక్టు గురించి వదే వదే చెబుతూ ఆ ప్రాజెక్టును వాయిదా వేయుటలేదని, తప్పనిసరిగా తీసుకొంటామని చెప్పారు. అయితే పత్రికలలో వచ్చే వార్తలనుబట్టి ప్రజలకు ఒకసారి విశ్వాసాన్ని, ఒకసారి అనుమానాన్ని కలిగించే పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. కేంద్ర ప్రభుత్వం

Public Importance

re: Statements issued by the Chairman
of the River Water Commission.

యీ నీటి వ్యవహారం గురించి గుల్తాబీ కమిషన్ చేసిన తరువాత. ఆ కమిషన్ వారు మైదరా జాదులోను, ఇతర ప్రాంతాలలోను చేసిన ప్రకటనలవల్ల, 1951 ఒడంబడికను తిరగతోడ్రామని చెప్పకపోయినా, వారుచేసిన ప్రసంగాలవల్ల అనుమానాలకు అస్కారమై, పోచంపాడు ప్రాతెప్ప వెనక్కు గోతుందేమోనని ప్రజలు అనుకోవటం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం కొన్ని లక్షలు కేటాయించి సాధారణ కార్యక్రమాలు సాగించిందిగాని, ప్రాతెప్పను యికా ప్రారంభించలేదు. మూడవ ప్రణాళికలో ప్రారంభిస్తామని 4 కోట్లు కేటాయించినా నత్వరంగా చర్యలు తీసుకొని ప్రారంభిస్తారని విశ్వాసం లేదు. Medium Project గా తీసుకొన్నప్పుడు కరింనగర్ జిల్లాలో జగత్కాల్, మెల్లపల్లి, సుల్తానాబాద్, తాలూకాలలో కొన్ని లక్షల ఎకరాలకైనా ఉపయోగపడుతుందని ఆశలు కలిగించింది. కాని ఈమధ్య రెండుమూడు మాసాలనుంచి ప్రజలలో నిరుత్సాహం కలుగుచున్నది. ఇది వస్తుందో రాదో అనుమానంగా ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఆచే నందర్బాలలో ఘంటావనంగా చెప్పారు. తప్పకుండా ప్రారంభిస్తారని మీరుకూడ చెప్పారు. ఈ విషయమై శాసనసభద్వారా ప్రభుత్వం తిరిగి ప్రజలకు హామీ ఇచ్చి వెంటనే ప్రారంభించుటకు పూనుకుంటారని మంత్రిగారు హామీ ఇస్తూ వివరంగా చెప్పుటకు ప్రయత్నిస్తారని ఈ మోషన్ ద్వారా అడిగాను, మంత్రిగారు తగు విధంగా సమాధానం చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను.

*పబ్లిక్ కొటమంత్రి (శ్రీ ఎ. నల్లనారాయణరాజు): అధ్యక్షా, 1951వ సంవత్సరపు ఒప్పందములో సూచించిన కాలపరిమితిలోగా కృష్ణా, గోదావరి జేసిన యొక్క జలాం పంపిణీ విషయంలో తిరగదోడే ప్రవక్తి కూడదనే విషయాన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క స్థిరసంకల్పమును గౌరవనీయులకు ఇదివరకే తెలియజెసిఉన్నాము. దానిలో ఎట్టి మార్పులేదు. 1951 ఒప్పందము జరిగినప్పుడు మన రాష్ట్రము యొక్క వాదన ఈ క్రింద సూచించిన సహేతుకమైన ఆంశములమీద ఆధారపడి చేయబడినది. అనే విషయం జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. (1) ప్రతి రాష్ట్రము యొక్క వ్యవసాయానికి యోగ్యమైన విస్తీర్ణాన్ని బట్టి (2) ప్రతి రాష్ట్రములో పరిశోధించిన ప్రాతెట్టలను బట్టి (3) ప్రాతెట్టల నిర్మాణములో అయ్యే తక్కువ ఖర్చును బట్టి (4) ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి క్షేత్రాన్ని పంపిణీ జరగవలెనని, ఈ విషయాన్ని వచేసే కేంద్ర ప్రభుత్వము వారికి మన ప్రభుత్వము తరఫున నచ్చబెప్పుచున్నది. కృష్ణా గోదావరి నదీజలాం పంపిణీ విషయమై 1960 డిసెంబరులో మన ఉభయ శాసనసభలు ఆమోదించిన తీర్మానమును కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపిన విషయముకూడా మీ కందరికీ తెలిసిన విషయమే. 1960 సెప్టెంబరు మాసములో ఢిల్లీలో జరిగిన సమావేశములో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క ప్రతినిధులు చేసిన వాదనను సమర్థిస్తూ, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేసిన నిర్ణయాన్ని కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయటం కూడా జరిగింది.

అయినప్పటికీ కేంద్రప్రభుత్వం కృష్ణా గోదావరి కమిషన్ అవబడి ఒక కమిషన్ శ్రీ గుల్టాటి అనే వారి అభ్యుదయ నియమించినారు, ఈ సందర్భములో కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు వికరంగా చెప్పిన విషయమేమిటంటే— కృష్ణా గోదావరి నదులలో లభ్యమయ్యే ఆదనపు నీటిని గురించి దర్శాపు చేయడానికి కమిషన్ ఏర్పాటు చేయు ఉద్దేశ్యమనినీ ఆయా రాష్ట్రాలయొక్క నీటి పంపిణీలకుగాని, వారి వాడనలకు భిన్నముగా చేయుటగాని సవర కమిషన్ యొక్క వుద్దేశ్యము కాదని సుస్పష్టముగా తెలియజేసినారు, కేంద్రప్రభుత్వము రాష్ట్రప్రభుత్వానికి మరయొక హామీకూడా ఇచ్చినది. దీనినిగూడా సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను. గుల్టాటి కమిషన్ ను నియమించుట కృష్ణా గోదావరి నదులలో లభ్యమయ్యే నీరు స్వయి స్థితిని సంతోష లోకనం చేసి, ఇంకా ముందు వచ్చే నీటి అవసరాలను ఎంతవరకు మనం ఉపయోగించవచ్చు? తెలుసుకొనుటయని కమిషన్ యొక్క నివేదికమీద తగు చర్య ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను సంప్రదించకుండా తీసుకోము అని స్పష్టము చేసి ఉన్నారు. కమిషన్ వారు 1961 మే నెలలో ప్రాధానము వచ్చి ముంబైలోను ప్రభుత్వ పుర్రోగులు, ఇంజనీరులతోను సంప్రదింపులు జరిగిన విషయం తమకు తెలిసినదే. 1961 జూన్ నెలలో కమిషన్ వారు కృష్ణా, ధవళేశ్వరం అనకట్టలు కూడా తనిఖీ చేసినారు. 1961 నవంబరు నాటికి కమిషన్ యొక్క నివేదిక తయారవుతుందని భావిస్తున్నాను. వైన పేర్కొన్నట్లు 1951 జనవరి నెలలో ప్రకారము జరిగిన నీటి పంపిణీ పై బడి లభ్యమయ్యే నీటి దిమాండ్లను గురించి మాత్రమే కేంద్రప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుంది అని కూడా మాకు తెలిసిన విషయము. పోనంటాడు ప్రాతెట్టును గురించి అది వాయిదా వేయబడుతుంది అని మన సభ్యులుగాని, ప్రజానీకంగాని భయభ్రాంతులు కానవసరములేదు అని పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను. ఇది తెలింగాడా ప్రాంతమునకు ప్రాణ ప్రదమైన ప్రాతెట్టు అని ప్రభుత్వమునకు తెలియని విషయంకాదు. 1903వ సంవత్సరములోనే తెలింగాడా ప్రాంతాన్ని గురించి ఇరిగేషన్ కమిషనువారు వారి నివేదికలో ఆ ప్రాంతముయొక్క జీవిత పరిధానుము పెరగవలెనంటే నీటి సౌకర్యాల ద్వారానే చేయవలసి ఉంటుందని తెలియజేసి ఉన్నారు. ఈ విషయం గమనించి పూర్వపు ప్రాధానము ప్రభుత్వమువారు గోదావరి నదిమీద ఒక ప్రాతెట్టును నిర్మించదలచి పూర్తి పరిశీలన చేయించటం జరిగింది. దాని ప్రకారం “గోదావరి ఇరిగేషను మరియు అభివృద్ధి పథకము” అనే ఒకదానిని దీక్షితు చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రాతెట్టు చాలా పెద్దది కాన, దానిలో కొంతభాగాన్ని మాత్రం 1949 ఏప్రిల్ నెలలో పూర్వపు ప్రాధానము ప్రభుత్వము మంజూరు చేసినది. అలా మంజూరు అయిన పథకాన్నిబట్టి (1) తడం రిజర్వాయరు (2) కాల్యల నిల్వము (3) గోదావరిమీద ఒక వియర్ (4) పంపింగ్ స్కీము పథకములు నిర్వహించుట ఈపథకానికి నిర్ణయించిన నీటి ఘన పరిమాణము 53 టి. ఎం. సి. దీనిలో 12 టి. ఎం. సి. గోదావరి నది

re: Flood control schemes on Krishna River at Vijayawada

పురపాలక, పనుపీషణ, మత్స్య పరిశ్రమలశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. నరసింగ రావు): దానికి సంబంధించిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ అంతా తెప్పించటానికి నాకు కొంత టైమ్ ఇవ్వవలసిందిగా మరచి చేస్తున్నాను. దీనిని మూడవ తారీఖుకు వాయిదా వేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తమరు ఇన్‌ఫర్మేషన్ తెప్పించి మూడవ తారీఖున జవాబు చెప్పండి. అక్కడ అక్కట లేకపోవటంబట్టి, అంతా ముగిసి పోవటం జరుగుతోంది. అక్కడి ప్రజలు తహతహలాడుతున్నారు.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలాచార్యులు (తవనంపల్లి): అధ్యక్షా! వివరాలు చెప్పుట వారికి వదలి స్థూలంగా మాత్రమే నేను చెప్పి దలచుకొన్నాను, కృష్ణానదికి వరదలు రావడం వల్ల ఆ ప్రాంతాలు అంతా ముఖ్యంగా దివిసీమకంతా చాలా ప్రమాదం కలిగినట్లు, చాలా గ్రామాలు నష్టం కలిగినట్లు తెలుస్తున్నది. పాములు మొదలైనవి ఎక్కువగా వివరించినట్లు కూడ పత్రికలలో వస్తున్నది. అక్కడ ఇంతవరకు రైతాంగానికి కూలీలకు కావలసిన సౌకర్యాలు, వారికి రక్షణ కలిగించలేదని వింటూ ఉన్నాము. ఎక్కువ అందోళనకరంగా ఉన్నవి, ఆ వివరాలు మంత్రిగారు తెలివివ్వాలని కోరుకున్నాను. మిగతా విషయాలు సోదర సభ్యులు చెప్పాలని కూడ కోరుతున్నాను.

*శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా! కృష్ణా వరదలవల్ల నందిగామ తాలుకా విజయవాడ తాలుకా, గన్నవరం తాలుకాలో ఒకటి, రెండు ఊళ్లు, దివి తాలుకా, గుంటూరు జిల్లాలో రేపల్లె తాలుకా, మొత్తం 35 గ్రామాలు ముగిసి పోయినాయి. ప్రతి చెడు మూడు సంవత్సరాలకు చాలా విపరీతంగా రావడం, ఈ గ్రామాలన్నీ ముగిసి పోవడం జరుగుతూ ఉన్నది. ఈ మధ్యనే గుంటూరు జిల్లాలో కొత్త కట్ట పోయారు. దానివల్ల విజయవాడపైనే ఉన్న గిటి ఒత్తి పెరిగింది అని, కృష్ణా తారేజీ కట్టడంవల్ల కూడ వెంటనే దిగి పోవడం లేదని తెలుస్తున్నది. విజయవాడకుపైనే ఉండే యిబ్రహీం పట్టణం పొడిగలపూడి, మూలగపాడు, జూపూడి, చాపులూరు, నందిగామ తాలుకాలో ఓగులూరు, కొత్తపేట మొదలైన గ్రామాలకు నీటి తాకిడి ఉండడం, అందులో గత 20 రోజులుగా ఈ గ్రామాలన్నీ నీటిలో మునిగిపోయి ఉండడంవల్ల అనేక యిండ్లు కూలిపోయినాయి. అక్కడ ఉండే బీదప్రజలకు కూలి లేక పోవడం చేత తిండి కూడ దొరకని పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. అక్కడి కలెక్టరుగారు స్థానికంగా కొంత పోగుచేసి గ్రామాలనుంచి లైటికి తరలించిన వారికి కొంత వరకు సహాయం చేయడం జరుగుతున్నది గాని, గ్రామాల్లో ఉండి తిండిలేక వస్తులుండే బీదప్రజల ముఖ్యంగా హరిజనులు

re: Flood control schemes on Krishna
River at Vijayawada

విషయంలో ఎక్కువగా శ్రద్ధ తీసుకోవడానికి అవకాశం లేకపోతున్నది. వారికి కూడ సహాయం చేయాలని కలెక్టరుగారికి ప్రభుత్వమే సూచనలు పంపించి డబ్బు కూడ మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. కృష్ణానదికి నుంచి కూడ అనేకమందిని తరలించారు. వారందరికీ తాత్కాలికమైన సహాయం చేశారు. కాని ఆ యిట్లు పునర్నిర్మించుకోవడానికి అవసరమైన సహాయం చేయాల్సి ఉన్నది. గ్రామాలలో స్వంత యిట్లు వదిలిపోతే వారికి కొద్దో గొప్పో సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం వారు పూనుకుంటున్నారు గాని వీరవారు ప్రభుత్వ బంజరులలో కట్టిన యిళ్ళకు ఎటువంటి సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవడంలేదు. అందుకు rules లో ఏమైన అభ్యంతరం ఉంటే ఆ rules ను మార్చి వారికి కూడ సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ గ్రామాలలోనే కొన్ని ఒకటై విలువగల వంటలన్నీ కొట్టుకు పోయినాయి. వాళ్ళకు అప్పలు, బియ్యంలు ఉన్నాయని వాటిని తీసి ఈ సంవత్సరం వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వం వారు పూనుకుంటున్నారు. వాటిని రద్దు చేయడం విషయం ముందు ముందు వరదల గురించి ఆలోచించవచ్చు. ప్రస్తుతం రద్దు చేయమని కోరడంలేదు. వాటిని 62 మార్చి వరకు వాయిదా చేయడానికి వెంటనే చర్య తీసుకోమని కోరుతున్నాను. విజయవాడలో కృష్ణానదికి వరదకట్ట అభివృద్ధి చేయాలని యంత క్రితమే చెప్పాను. ఇప్పుడు ఇబ్రహీం పట్టణం నుండి కృష్ణానది సముద్రంలో కలిసేంతవరకు వరద కట్ట ఉన్నది. గుంటూరు జిల్లాలో వరద కట్ట పోయడంవల్ల కృష్ణా నా రేకి కట్టడం వల్ల విజయవాడకు ఎగువ భాగంలో వరద తాడి ఎక్కువగా ఉన్నది. ఇబ్రహీం పట్టణం నుండి పరిటాల వరకు వరద కట్ట పోసే విషయం కూడ ఆలోచించమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. విజయవాడ-మైసూరు రోడ్డు కృష్ణ వరద వచ్చినప్పుడల్లా పూర్తిగా నీటిలో మునిగి పోతున్నది. నాలుగు మైళ్ళ రోడ్డు పూర్తిగా మునిగి పోవడంవల్ల ప్రయాణానికి పోకర్కం లేకుండా పోతున్నది. ఈ వాడు ప్రయాణికులు తెజవాడ నుంచి ఇబ్రహీం పట్టణం వరకు బస్సులో రావడం, ఇబ్రహీం పట్టణం నుంచి మూలపాడు వరకు లాంచీలో ప్రయాణం చేయడం అక్కడ నుంచి బస్సులో రావడం జరుగుతున్నది. నీటిలో ప్రతి రోజు ప్రయాణం చేయడం అంత మంచిదికాదు, ఆ రోడ్డు level పెంచాలి ఆ రోడ్డు మీద చాలా వాగులు ఉన్నాయి. వాటికి వంతెనలు ఉన్నాయి. వాటిని తీసి మరమ్మత్తు చేయాలని కోరుతున్నాను.

కృష్ణానదికి వరద వచ్చే విషయం ఎప్పుడూ తెలియడంలేదు కర్నూలు వద్ద మాత్రమే దీనికి readings ఉన్నాయి. కర్నూలు దగ్గర నుండి వచ్చిన telegrams తప్ప మరేమిలేవు. కర్నూలు తరువాత కృష్ణానదిలో కలిసే నదులు అనేకం ఉన్నాయి. పాలేరు, కేసర్, మూసినది ఉన్నవి. ఈ నదుల యొక్క ముఖద్వారంలో కృష్ణానది

Public Importance

re: Flood control schemes on Krishna

River at Vijayawada

readings ఎప్పటికప్పుడు levels తెలిసే యంత్రాలు పెట్టి అక్కడ నుంచి సమాచారాలు ఎప్పటికప్పుడు తెలిపాడవచ్చి, కృష్ణలో ఎంత వరద వస్తుంది దానియొక్క ప్రతిచామం ఏమిటి? ఎన్ని రోజులవరకు ఈ వరద ఉంటుంది మొదలైన విషయాలు ప్రభుత్వం ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆ విధంగా చేయాలని కోరుకున్నాను. పల్లపు ప్రాంతాలలో ఉండే బీద ప్రజలకు యిళ్ళ సౌకర్యం కలుగ జేయాలి. ఎవరైనా మెట్ట ప్రాంతాలకు వస్తామంటే, ప్రభుత్వం సామాన్యమైన rules పాటిస్తూ ఏదో యిస్తామనే అని సాంఘిక సంతకము కార్యక్రమం అనే పేరుతో 3 సంవత్సరాలు 4 సంవత్సరాలు చేయకుండా వచ్చే మార్చినాటికి వాళ్ళందరకు యిళ్ళ స్థలాలు యిప్పించడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని, అవసరమైతే emergency powers వినియోగించి వాళ్ళందరకు యిళ్ళ స్థలాలు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు గోదావరిని గురించి అడిగారు. అది వేరే వస్తుంది. గోదావరికి యిప్పుడు వరదలులేవు. దాని నంగతి తరువాత చూసుకుందాము. కృష్ణానది గురించి యిద్దరు చెప్పారు, మీరు చెప్పనక్కరలేదు.

*శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి (ఉపముఖ్యమంత్రి): కృష్ణానదివరద 12-7-61 వ తేదీన మహారాష్ట్రంలో మూతమైనది మీద రెండు పెద్ద అనకట్టలు తెగినందువల్ల ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కృష్ణానదికి వరద కలగవచ్చునని పూనా కమిషన్ వద్ద నుంచి ప్రభుత్వానికి తంతి సందేశం వచ్చినది. ఈ తంతి చేరగానే Irrigation Chief Engineer గారిని కృష్ణా, మహమ్మల్ నగర్, కర్నూలు, నల్గొండ, జిల్లా కలెక్టర్లను పాఠశాలిక చేయడం అయింది. 13-7-61 వ తేదీనుంచి 17 వ తేదీ వరకు కృష్ణానది పొంగుతూ వచ్చినది. 17 వ తేదీ విజయవాడ అనకట్ట వద్ద వరద level 18.8 అడుగులు. 18 వ తేదీనుంచి వరద తగ్గుతూ వచ్చినది. 20 వ తేదీన అనకట్ట వద్ద నదియొక్క level 13.6 అడుగులు. 22 వ తేదీనుంచి వరద మరల పాఠశాలిక మొదలు అయింది. 20 వ తేదీనాటికి వరద యొక్క level 19.2 అడుగులు. 26 వ తేదీనుంచి వరద తగ్గుతూ వచ్చినది. 26 వ తేదీన వరద level 17.7 అడుగులు ఇకమీద తగ్గే సూచనలు ఉన్నవని రిపోర్టుల ద్వారా తెలియుచున్నది. కృష్ణానది యొక్క వరదలు మూచించగానే స్థానిక ఉద్యోగస్తులు ముందు జాగ్రత్త కొరకు తీసుకొవలసిన చర్యలు తీసుకుంటున్నారని ఉపక్రమించినారు.

re: Flood control scheme on Krishna
River at Vijayawada

నదిపోడుగునా బందోబస్తు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. విజయవాడలో కృష్ణలంక లోతట్టు ప్రాంతములో వరదనీరు ప్రవేశించగానే ఆ ప్రాంతములలో నివసిస్తున్న ప్రజా నీకాన్ని ఊనుపొనములకు చేర్చబడెను. చాలామంది ప్రజలు విజయవాడలోని హైస్కూలులో చేర్చబడుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడెను. క్రమశాస్త్రపరమైన ప్రాంతంలో స్వీపేజివద్ద నీరుచేరి కొత్తగా నిర్మించిన నగరం వరదకట్టకు ప్రమాదం జరిగే సూచన కనుపించగానే యిసుకపంచులు మొదలగు భద్రతపనులు జరిపి, ఆ కట్టను భద్రపరచడం జరిగింది. విజయవాడ లోతట్టుప్రాంతమేగాక, వరదనీరు జూపుడి, మూలపాడు, ఇబ్రహీంపట్నం ప్రాంతాలను దివి తాలూకాలోని నాగాయ లంక, చిరువెడిలంక, వేలవర్తిలంక ప్రాంతాలలోను, గన్నవరం తాలూకాలో ఇల్లూరు ప్రాంతంలోను ప్రవేశించింది. ఆ గ్రామాలలోని ప్రజానీకం కూడా ఊమప్రాంతాలకు చేర్చబడింది. నందిగామ తాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతాలలో వరదలవలన ప్రజలను ఊమప్రాంతాలకు పంపించవలసి వచ్చింది. స్వస్థానములు వదలి ఊమప్రాంతాలకు రవాణా చేయబడిన వరదబాధితుల వివరములు: విజయ వాడ లోతట్టుప్రాంతంలోనివారు—1500మంది; దివి తాలూకాలోని వరదప్రాంత ప్రజలు—2000మంది; జూపుడి, ఇబ్రహీంపట్నం, మూలపాడు ప్రాంతాలవారు 3000మంది నందిగామ తాలూకాలో—500 మంది.

స్వస్థానములు విడిచి, ఊమప్రాంతాలకు చేర్చబడిన వరద బాధితులకు తిండి వస్త్రముల సదుపాయములు కొంతవరకు ప్రభుత్వం ఖర్చుపైన కొంతవరకు విరాళముల సహాయముతోను ఏర్పాటు చేయబడినది. వరదబాధితుల సౌకర్యములకై ప్రభుత్వమునుండి ఉత్తర్వులకొరకు నిరీక్షణ చేయకుండగనే ఎంతభర్తు అవసరమో అంతభర్తు చేయవలసిందిగా జిల్లాకలెక్టరుకు ఉత్తర్వులు వెళ్ళినవి. వరద బాధితులకు కొరత భేడులూ, సౌకర్యములు కల్పించబడినవి—జిల్లాకలెక్టరు రిపోర్టు చేసినారు. వారి సహాయార్థమై ఒకజిల్లా రిలిఫ్ కమిటీకూడా ఏర్పాటు అయినది. కొద్దికాలము లోనే వరద తగ్గిపోయే సూచనలు వున్నవి గావున మరి వీరిని స్వస్థానములకు కొద్ది కాలములోనే చేర్చవచ్చును. ఈ వరదవలన ఇండ్లకు పంటలకు కలిగిన నష్టముల వివరములు యింకా ప్రభుత్వమువారికి చేరలేదు. వరద పూర్తిగా తగ్గితేనేగాని ఆ వివరములు పేకరించే అవకాశం కలుగదు. ఈ వరదవలన ప్రజానష్టం కలుగలేదు గాని, దివి తాలూకాలోమాత్రం ఒకమనిషి నదిని దాటవద్దని హెచ్చరించినప్పటికి నదిని దాటుటచేత మరణించెను. ఇదేసమయంలో తుంగభద్రానదిలోకూడా వరద వచ్చుటచేత ప్రకాశం జారెజి దగ్గర కృష్ణానది పొంగినది, అందువలనకూడా లోతట్టు

ప్రాంతప్రజలను తిరిగి ఊమప్రాంతములకు చేర్చవలసి వచ్చింది. కృష్ణానది వరద బాధితులకు సౌకర్యములు కలిగించుటకై ఆంధ్రదేశ్ గవర్నరుగారు రెండువేల రూపాయలు గవర్నరు, ఆఫీసుఫండునుండి విరాళముగా పంపించినారు.

గుంటూరుజిల్లాలో కృష్ణావరద : కృష్ణానది వరదవల్ల గుంటూరుజిల్లా వైకుంఠపురంవద్ద వరదగట్టు ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడినది. కాని వరదగట్టుకు అపాయం కలుగలేదు. నెంట్రట్ లింకులోను, వారిచంద్ర పురంలోను వరద ప్రవేశం వలన ప్రజలు ఇండ్లను విడిచి ఊమప్రాంతాలకు పోవలసినవచ్చింది. వారికి కావలసిన సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేయబడెను. రేపల్లె తాలూకాలో 12 గ్రామములలో వరదవలన 522 ఎకరముల భూములపై గా వంట దెబ్బతిన్నది.

నల్గొండజిల్లాలో కృష్ణావరద : నల్గొండ జిల్లాలో హుజూర్ నగర్ తాలూకాలోని అడ్డూరు గ్రామం కృష్ణానది ఒడ్డుపై వున్నది. అనంతరమైతే యీ గ్రామప్రజలను ఊమ ప్రాంతాలకు చేర్చుటకై జాగ్రత్తప్రయత్నాలు జరుపబడనట్లు రిపోర్టు వచ్చింది.

తుంగభద్రానది వరదలు : ఇదే సమయంలో తుంగభద్రానది కూడా వరద రూపం దాల్చినది. కర్నూలుజిల్లా అదోనితాలూకాలో కందుకూరు గ్రామం వరదలవలన ప్రమాదస్థితిలో ఉండుటచేత ముందుజాగ్రత్త ప్రయత్నాలు చేయబడినవి. ఈ వరదవల్ల కర్నూలు టౌను లోతట్టుప్రాంతంలోను వరదనీరు ప్రవేశించినది. వరద బాధితులను ఊమప్రదేశాలకు చేర్చే ప్రయత్నాలు చేయబడెను. ఇదే సమయములో హంద్రీసది కూడా పొంగి కర్నూలు టౌనులో బుధచారపేటలో, హరిజనపేటలో లోతట్టు ప్రాంతము నకు ప్రమాదస్థితి ఏర్పడినది. ఈ విషయంలో తగులైన ప్రయత్నాలు జరిగినవని జిల్లా శాసనసభనుండి రిపోర్టు వచ్చినది. ఈ వరద వలన కలిగిన నష్టపు పూర్తి వివరాలు ప్రభుత్వమువారికి చేరలేదు.

గోదావరి: గోదావరి నది విషయమై ఇంతవరకు రిపోర్టు రాలేదు.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957

* *The Minister for Education and Motor Transport (Sri S.B.P. Pattabhi Rama Rao):* Mr. Speaker, Sir, on behalf of the Minister for Finance and Law, I beg to lay on the Table under sub-

section (4) of section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957, a copy of the amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 issued in G.O. Ms.No. 391, Revenue dated 6-3-1961 and published at page 177 of the Rules Supplement to Part-I of Andhra Pradesh Gazette dated 30-3-1961.

Mr. Speaker : Paper laid on the Table.

*Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh
Motor Vehicles Taxation Act, 1931*

**Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :* Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the Table under Sub-Section (2) of Section 11 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Andhra Area Act III of 1931) a copy of the notification issued under Section 11 (1) of the said Act and published at page 23 of Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated the 5th January, 1961.

Mr. Speaker : Paper laid on the Table.

*Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh
Motor Vehicles Taxation Act, 1931*

Sri S.B.P. Pattabhirama Rao : Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 11 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Andhra Area Act III of 1931) a copy of the notification issued under section 11 (1) of the said Act and published at page 129 of Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated the 12th January, 1961.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

*Rules made under the Andhra Pradesh (Telangana Area)
Gram Panchayats Act, 1946*

***Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :** Mr. Speaker, Sir, on behalf of the Minister for Planning, I beg to lay on the Table under sub-section (1) of section 126 of the Andhra Pradesh (Telangana area) Gram Panchayats Act, 1946 (Act XVII of 1956) copies of the following Rules :

- (i) the rules made in exercise of the powers conferred by clause (xx) of sub-section (4) of section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 9th March, 1961;
- (ii) the rules made in exercise of the powers conferred by clauses (xviii) and (xxi) of sub-sections (3) and (4) of section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 20th April, 1961;
- (iii) the rules made in exercise of the powers conferred by clause (xi) of sub-section (4) of section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 6th April, 1961; and
- (iv) the rules made in exercise of the powers conferred by sub-section (3) of section 126 read with sub-section (1) of section 73 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 6th April, 1961.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

*Draft Amendment to Rule 8-A of Schedule IV
to the Madras District Municipalities Act, 1920*

**Sri M. Narasing Rao* . Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the Table under section 305-A of the Madras District Municipalities Act, 1920 the following draft amendment to rule 8-A of Schedule IV to the Act, proposed to be made in exercise of powers conferred by sub-section (1) of section 305 of the said Act.

DRAFT AMENDMENT

1. In the said Schedule in rule 8-A, for the words and figures 'Assessment books under rule 8' the words and figures 'Assessment books under sub-rule (1) of rule 8' shall be substituted.

2. This amendment shall be deemed to have come into force from the 20th day of March, 1956."

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చూల్చు అసెంబ్లీ యొక్క ఆమోదం పొందవలెనా లేక గౌరవ సభ్యులు ఏదైనా కోరికే చర్చకు రావలెనా అనే విషయం వున్నది.

శ్రీ ఎస్. బి. వట్టాభిరామరావు : సభ్యులు కోరికే తప్ప అంగీకారం పొందినట్లే లెక్క. Library Act లో మొన్న పెట్టిన చూల్చు తప్ప తక్కినవన్నీ అంతే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) : అధ్యక్షా. Primary and Compulsory Education కు సంబంధించినవి కావనవసరం అంగీకరిస్తేనేనాని అమలు జరుపడానికి సిలులేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది సరేలేంది. ఈ వేళ వచ్చినవాటిలో ఆమోదం పొంద వలసినవి ఉన్నాయా లేనా అని అడిగాను. అంతే మిగతావి వచ్చినప్పుడు చూద్దాము.

*శ్రీ ఎం. నరసింగరావు : అధ్యక్షా, 1956 లో Taxation Enquiry Committee వారి మూడవ ప్రకారం మునిసిపాలిటీలో assessment revision

చేయడానికి వేరుగా Valuation Officers ను పెట్టాలని నిర్ణయించారు. ఇదివరకు మునిసిపల్ కమిషనర్స్ యీ పనిచేసేవారు Valuation Officersను appoint చేస్తూ కొన్ని మునిసిపాలిటీలవారు notify చేశారు. 1956 నుంచి ఆ పని జరుగుతోంది. ఈ Valuation Officers 3, 4 లేక 6 నెలలు వుంటారు. ఈ లోపల revision చేస్తారు; యింకొక చోటకు చెల్లుతూ వుంటారు. 5 ఏండ్ల కొకసారి revision జరుగుతుంది. ఇందులో ఒక చిక్కు వున్నది. Valuation Officers ఒకసారి revision చేసి వెళ్ళిపోయిన తరువాత 5 ఏండ్లకు మధ్యకాలంలో కొత్త బిల్డింగులను కట్టడంగానీ, ఉన్న బిల్డింగుల value పెరగడం కానీ, తగ్గడంకానీ జరుగుతుంది. అప్పుడు తగు మార్పులు చేయడానికి 1956 లో చేసిన సవరణవల్ల మునిసిపల్ కమిషనరుకు అధికారం లేకుండా పోయింది. Schedule 4 లోని Rule 8 (a) వలన ఈ కష్టం వచ్చింది. ఇప్పుడు ఈ difficulty నుండి బయట పడటానికి యీ సవరణ తెచ్చాము. Valuation Officers ఒకసారి revision చేసి మళ్ళీ 5 ఏండ్ల తరువాత వచ్చేలోపున Assessment Books లో ఆవసరమైన మార్పులు చేయడానికి మునిసిపల్ కమిషనరుకు అధికారం వుండాలనేది ఈ సవరణ ఉద్దేశం. దీనిమీద సభ్యులెవరైనా మాట్లాడితే తరువాత నేను మనవి చేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, నేను Rules కాపీ కావాలని అడిగాను, తమరు Table మీద వుంచుమన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఉంచారు, అందరికీ circulate అయింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నాకు రాలేదు. ఎందువల్లకో నేను miss అయినాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Rule 8 క్రింద వున్నట్లే 8(1) క్రింద కూడా Assessment Book అని పెట్టాలన్నారు, అంతే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఒక ఆఫీసరును appoint చేశారు. 5 సంవత్సరాల తరువాత re-value చేయడానికి అధికారం వున్నది కానీ మధ్యలో మార్పులువస్తే ఏమీ చేయాలో clear గా చెప్పలేదు. (Rules లో ఏమీ వుండో నేను చూడలేదు) మధ్యలో re-value చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. నరసింగరావు : అధ్యక్షా, వారడిగిన ప్రశ్న ఉడయించడమవుంటున్నది. Valuation Officers రివిజన్ చేసి వెళ్ళిన తరువాత 5 ఏండ్లలో రివిజన్ మళ్ళా చేయాలనే ఉద్దేశం కాదు. మధ్యలో కొత్త buildings వచ్చినా

additions వచ్చినా value పెరగడం, కొన్ని కారణాల వల్ల value తగ్గడం జరుగుతుంది. ఈ మాధ్యమ Assessment Book లో చేయడానికి కమీషనరుకు అధికారం వుండాలనేదే యిందులో వుంది, అంతే.

***Sri G. Yellamanda Reddy (Kanigiri):** After Rule 8, add the following, namely :

“ 8-A (1) Notwithstanding anything contained in rule 8, valuation officers shall be appointed by the State Government in the case of any municipality notified by the State Government. The valuation officers shall exercise the powers, discharge the duties and perform the function of the executive authority under these rules in so far as they relate to the revision of the assessment books under rule 8 on the issue of such a notification, for the term etc.”

Valuation officers exercise చేస్తున్నారని ఉంది. దానినిగురించి కొంత మాట్లాడాలి.

“...the duties and perform the function of the executive authority under these rules in so far as they relate to the revision of the assessment books.” అని ఉంది.

Duties discharge చేయడంలో powers regulate చేయడం, assess చేయడం—ఇవన్నీవున్నాయి, దానిపై చర్యకు అనుమతించాలని నామనవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : షెడ్యూలులోవున్న రూలు 8, రూలు 8-A ఇదివరకే అమలులోవున్నాయి. పాటిని ముట్టుకోదానికిలేదు. Assessment books దానికి ఉండాలని పవరణ వచ్చింది. అది ఉండవలసినదే రూలు 8 క్రింద వుండే రూలు 8 (1) క్రింద చేసే పవరణవన్నీ Assessment book లో ఎక్కాలి. ఎక్కకుండా ఎక్కడకుపోతాయి. అంతేకాని ఆ రూల్సును పవరణచేసే ప్రశ్న ఇప్పుడులేదు.

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు : Valuation Officerగా అపాయింట్ చేయ జిల్లా తరువాత మునిసిపల్ కమీషనర్ కువుండే అధికారం రూలు 8-A (1) క్రింద వుంది.

Valuation Officer వెళ్ళిపోయినతరువాత అక్కడవచ్చే మార్పులకోసం మునిసిపల్ కమిషనర్ కు అధికారం ఉండాలని—ఆ మార్పులను booksలో ఎక్కండవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : రూలు 8-A (1)(2) మాకు ఇచ్చాడ కాని రూలు 8 (1) మాకు ఇవ్వలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రూలు 8-A మంజూరైనది కదా-Actలో లేకపోయిరా.

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు : మంజూరు అయినది—20.3.56 న 8-A ప్రసక్తి assessment books విషయంలో మాత్రమే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : రూలు 8, 8-A ఇదివరకే పాసు అయినాయి. 8 (1) అనేది ఒకటి వచ్చింది. అది ఇక్కడ add చేయాలంటున్నారు. మేము అడిగిన కాపీ అది.

*శ్రీ టి. జాలయ్య (గుంటూరు-1) : మునిసిపల్ యాక్టులో 8-A క్రింద Valuation Officers కు అధికారం వుంది. Valuation అయిన తరువాత పెంచితే ఎవరికి అధికారం. లేదు కనుక కమిషనర్ కు అధికారం వుండేట్లు చేయడంలో తప్పు ఏమీలేదు. ఇందులో వున్నకాలలో ప్రాయశాచిక కమిషనర్ కు అధికారం ఇవ్వడమే తప్పు ఏమీకాదు. క్రిందా పైన చూడవలసిందేమీ లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అదేమిటో తెలుసుకోవాలి కదా!

మిస్టర్ స్పీకర్ : రూలు 8 (1) వున్నకాలలో ఉంది. The assessment books shall be revised once in five years అని ఉంది. అయిదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి జరిగితే assessment books లో revise చేసే అధికారం executive authorityకి ఇచ్చారు. రూల్ 8-A ఒకటి పాపై నది. మధ్యలో వచ్చే చాటికి యీ రూలు పెట్టారు. అటువంటివాటిని assessment books లో కమిషనరు ప్రాసే అవకాశం లేదు. కాంట్రీ ఆ అధికారం ఇవ్వాలి అంటున్నారు. అంతకంటే ఎక్కువ ఇందులో ఏమీలేదు.

శ్రీ జి. యల్లమంధారెడ్డి : తమకు చెప్పిన దానిలో తేడాలేదు. రూల్ 8(A)(1) క్రింద Valuation Officers Powers reiterate చేయబడ్డాయి. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు మనవి చేయాలని నేను కోరేది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆమెండ్మెంట్ ఇవ్వడంలేదుకదా-ఊరికే చర్చ ఎందుకు?

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: Oppose చేస్తూ మాట్లాడవచ్చునుకదా!

మిస్టర్ స్పీకర్: పుస్తకాలు రివైజ్ చేయకూడదనా-assessment books shall be completely revised by the executive authority, ఇదంకా discussion లో రాదు.

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: అవసరమయితే పరిశీలించి సవరణలు ఇస్తాము.
14 రోజులు లోపల వాయిదా ఇప్పించాలని కోరుకున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు: వాయిదా అవసరంలేదు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింగరావు: (ఇల్లందు-జనరల్): మన రూల్స్ ప్రకారం 16 రోజుల లోపల సవరణలు ఇచ్చే అధికారం సభ్యులకు ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆదివాయిదా ఫలానారోజునకు అని వేయకపోతే, నిన్న వచ్చింది, ఈ రోజుకు వేసాము. నిన్ననే చెప్పవలసింది. ఏమిలేదుకదా అని ఈ రోజువేసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరల amendment ఏమిటి?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: మొన్న ఇదివచ్చినప్పుడు, కాపీ ఇప్పించాలని అన్నాం. ఆ కాపీ ఈరోజునే మాముందు పెట్టారు. అందువల్ల సవరణ ఇవ్వడానికి సావకాశంలేదు. తమరు చదివేవరకు మాకు clear కాలేదు. మాకు 8-A (1) ఇచ్చారు కానీ 8 (1) ఇవ్వలేదు.

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు: 8 (1) పుస్తకంలోనే అచ్చుపడిఉంది. 8-A (1) లేదుకాబట్టి ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్: "Assessment books" అనేది ఉంది. In the said schedule in rule 8 (A) assessment books under rule (8) అనేటటువంటిదానికి బదులు assessment books under sub-rule (1) of rule 8 అని పెట్టవలసిందని చెబుతున్నారు.

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: రూల్ 2 (a) లో ఈ విధంగా ఉంది:

"The State Government shall appoint the valuation officers and sanction to them such establishment as the

State Government may deem necessary, for the purpose of enabling the said officers to carry out their duties.”

అందువల్ల కొత్త appointment వ్యవహారం మళ్ళీ యిప్పుడు వస్తుంది.

శ్రీ యం. నరసింగరావు: 1956 వ సంవత్సరంలో pass చేసిన జి. ఓ. ఆ జి. ఓ.ను సభ్యులకు తెలిపడంకోసం యీ amendment తేవడంకేక యిది నిన్న సమన్వయాలేటు చేసినాము. అంతే ఇది ముగ్గు వచ్చేది కాదు. Assessment books వరకే ఉన్నది. కొద్ది Assessment Officers ఉన్నారు. పని అడుగుతూనే ఉన్నది.

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: 8 (A) (1) అయిన తరువాత 2 (a), (b), (c) కొత్తగా చేసిన పవరణలా, పాతవా?

మిస్టర్ స్పీకర్: పాతవి. 1956 లో పాసైన ఆక్టు అమలులో ఉంది. ఇప్పుడు డిల్లీ 'assessment books under rule 8' అనడం పరిగెత్తుతుంది. Rule 8 (1) అనమంటారు. అంతేనా?

శ్రీ యం. నరసింగరావు: అంతేనంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాకృష్ణయ్య: ఇదివరకు Assessment Officer ను వేస్తే అతడు పుస్తకాలు maintain చేసుకొని staff వగైరాలు గతన్న మెంటు నిర్ణయించుకొని మునిసిపాలిటీ డిగ్రీ వసూలుచేయవచ్చునని 8 (A) లో ఉంది. ఇప్పుడు వారు కోరుతున్న దేమంటే-Assessment officer ను వేయడమే కాకుండా Executive Officerగా ఉన్నటువంటి Special Officer గాని కమిషనరుగాని అతిదూరంగా assess చేసి లెక్కలు మార్చడానికి అవకాశం ఆయనకు యివ్వాలని కోరుతున్నారు. అందువల్ల చాలా తేడాలేదా? Assessment Officer అప్లైడ్ డే షనుతో సంబంధంలేకుండా చేసేవారువేరు, Day-to-day administrationలో సంబంధంఉండే అతడు assess చేసి దానిని మార్చుచేయడానికి, ఆ మార్పును పుస్తకాలలో ఎక్కించడానికి అధికారం యిప్పుడులేదు. ఆ అధికారాన్ని యివ్వమని అడుగుతున్నారు. అందువల్ల దానిని oppose చేయవలసి వస్తోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: పుస్తకంలో ఎక్కించడానికి అధికారం లేకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ యం. నరసింగరావు: అధ్యక్షా! మధ్యలో కొన్ని ఇళ్లు కొత్తవి కడకారు. దానికి వేయవలసిన వడ్డీ? అక్కడవేసి పోయినవాడు ముగ్గు 5 వడ్డీ వరకు రాదు.

అతడుచేయడు. ఈమధ్య క్రొత్త యిళ్లు వస్తాయి మునిసిపల్ ఏరియాలోవల, లేదా కొన్ని ఇండ్లలో additions వస్తాయి. వాటికి చేయవలసి ఉందా లేదా, assessment books లో?

మిస్టర్ స్పీకర్: సరే, నాకు అభ్యంతరంలేదు. We shall post it to 1st August 1961.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు: ఒక clarification, శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఒకసవరణ పెట్టారనుకొండి. రెండవ సవరణ యివ్వడానికి 14 రోజులలో వీలుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇకలేదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు: అన్నిసవరణలు ఒకేసారి యివ్వవలెనా?

మిస్టర్ స్పీకర్: ఒకరు 11 గంటలకు యివ్వవచ్చు, మరొకరు మధ్యాహ్నం యివ్వవచ్చు. కొంతమంది లేపు యివ్వవచ్చు. డిస్కంప్ అయి ఖాయం అయేలోవల యివ్వాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: Table మీద పెట్టవలసిన 14 రోజులలోగా సోటిను యివ్వవచ్చును. అప్పుడు దానిపై చర్చ యీ sitting లోను next sitting లోను వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇది 14 రోజుల ప్రశ్న కాదు. మామూలు బిల్లు మోస్తరుగా వచ్చింది. సవరణలు పెడతాము, టైముకావాలి అన్నాడు.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ నంజీవయ్య): నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక ఆక్టక్రింద, చేసిన రూపు సభవారి సమక్షంలో పెట్టాలి. పెట్టిన తరువాత 14 రోజులలో సవరణలు వంపిస్తే చర్చచేసి ఆమోదించడమో, నిరాకరించడమో జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇకచాలు. తరువాత అంశానికి పోదాం. గం. 11-30 వరకు మూడు పార్టీలకు చెందిన ముగ్గురు గౌరవసభ్యులకు టైము యిస్తాను. గం. 11-40 నుంచి గం. 1-30 వరకు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతారు. ఇప్పుడు శ్రీ పి. సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుతారు,

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

* శ్రీ పి. నక్కనారాయణ (పామర్రకోట) : అధ్యక్షా, 1956 లోనే మనకు ఆంధ్ర రాష్ట్రం వచ్చినప్పటికీ యిప్పటివరకు తెలంగాణాలో ఉండే రాష్ట్ర సంస్థలు, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉండే రాష్ట్ర సంస్థలు విలీనం కాకుండా అనవసరమైన దుర్వ్యయం చాలా జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా రాష్ట్ర చేనేత సహకార సంఘం అనేటటువంటిది ఆంధ్రలో ఉన్న 12 కిల్లాలకు బెజవాడలో ఒక కేంద్ర సంస్థ ఉన్నది. హైదరాబాదు సహకార సంఘం అనేటటువంటిది హైదరాబాదు కేంద్రంగా ఇక్కడ ఒక సంఘం ఉన్నది. రెండింటికీ కలిపి దాదాపు మూడులక్షల రూపాయలవరకు సాలీనా నిబ్బందిని వేయడం జరుగుతోంది. రెండూ కనుక ఏకంచేస్తే దాదాపు లక్షా యాభై వేల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరం ఆదాయం వస్తుంది. ఇది ఆలిండియా హేంస్టాం బోర్డువారు సాలీనా మనకు ఇస్తున్న డబ్బులోనే అనవసరమైన వ్యయం చేస్తున్నాం. ఇది 1956 సంవత్సరంలోనే రెండింటినీ విలీనీకరణం చేయాలనేటటువంటి ప్రణాళిప్రాయం వ్యక్తం అవుతున్నప్పటికీ ఇక్కడ వీరు ఒక అగ్రహారంగా, అక్కడ వారు ఒక అగ్రహారంగా అనుభవిస్తూ ఉంటూ యీ రెండింటినీ విలీనం కనుక చేస్తే దై రెవ్వర్ల పంపకాల విషయంలో అగ్రిమెంటు కుదరకపోవడం యీ కార్యక్రమం రెండూ విలీనం కాకుండా అనవసర జాప్యం చేస్తున్నారు. ఇందువల్ల రికరింగ్ గా ప్రతిసంవత్సరం లక్షాయాభై వేల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రజలకు, ముఖ్యంగా చేనేతవారికి నష్టంవస్తోంది. ఈ సందర్భంలో ప్రధానంగా అభ్యంతరం మొన్న మాట్లాడిన శ్రీ చ్రగడ కోటయ్యగారిదగ్గరనుంచి వచ్చింది. శ్రీ కోటయ్యగారు మొదట మాట్లాడిన అంశాలలో ముఖ్యంగా చిన్న పరిశ్రమలమంత్రి అయిన శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారిమీద చేసేటటువంటి చార్జెస్ అవన్నీ కూడా కొన్ని facts ఆయన చెప్పినారు కనుక ఒక *prima facie* case ఉన్నట్లుగానే నేను భావిస్తున్నాను. అందువల్ల శ్రీ కోటయ్యగారు చేసిన డిమాండును మేముకూడా బలపరుస్తున్నాము, హైదరాబాదు సొసైటీమీద ఎన్ క్వయరీ జరిపించవలసినదే. ఆ విషయంలో కూడా యిదివరకు బెజవాడ సొసైటీలో ఎన్ క్వయరీ జరిపించమని ఆశేరకమైన పిటిషన్లు వచ్చినప్పటికీ ఎట్లా జాప్యము చేసినారో ప్రభుత్వము ఆ విషయముగా జాప్యము చేయకుండా యిప్పుడు తక్షణం సరియైన ఎన్ క్వయరీ జరిగేటట్లు జరిపిన హైదరాబాదు ప్రైటు సొసైటీ విషయంలో చేయవలసినదని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాం. ఆ విషయంలో శ్రీ కోటయ్యగారిని మేము బలపరుస్తున్నాం. శ్రీ కోటయ్యగారు చేసినటువంటి ఉపన్యాసములో ఆఖరున యిదివరకు వన సొసైటీ అనేటటువంటి బెజవాడలో ఉన్న సొసైటీమీద ఉన్న చార్జెస్ కు సమాధానం చెప్పి ముగిస్తారేమోనని మేము వేచి కూర్చున్నాం. కానీ, దానికి మాత్రం ఏ విధమైన సమాధానం చెప్పలేదు. అయితే యిప్పుడు హైదరాబాదు సొసైటీమీద ఉండే చార్జెస్ ఎంత తీవ్రమైనవో, అతీవ్రమైన చార్జెస్ లో ఎంత డబ్బు యిమిడి ఉందో అంతకంటే ఎక్కువ తీవ్రమైనవి.

అంతకంటె ఎక్కువ డబ్బు యిమిడి ఉన్నటువంటి చార్జెస్ శ్రీకోటయ్యగారి ఆధ్వర్యం క్రింద ఉన్నటువంటి జెజవాడ సొసైటీలో కూడా యిమిడి ఉన్నవని వాటికి సంబంధించిన కొన్ని వివరాలు మాత్రం తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

నేను చెబుతున్న వివరాలు నేను మాత్రమే చెప్పటం కాదు. ఆ సొసైటీకి వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా పున్న మాచాని సోమప్పగారు, ఆ సొసైటీ డైరెక్టర్లలో ఇతరులు డి. వి. నరసయ్య మొదలైన వారు సొసైటీకి ఎఫిలియేట్ అయిన ఆనేక ప్రైమరీ సొసైటీలు తీర్మానాలు చేసి ఎన్ క్యూరికి చేయాలని చెబుతూ కొన్ని చార్జెస్ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. వాటినే మళ్ళీ నేను పురయ్యైతిస్తున్నాను తప్ప మరేమీ లేదు. మొదటి విషయం, జెజవాడలో పున్న State Handloom Weavers' Society 1953 సంవత్సరంలో మద్రాసునుండి విడిపోయి వచ్చింది. వచ్చినప్పుడు రిజిస్ట్రీ అమాంశావళి కలిసి 24 లక్షల రూపాయలున్నాయి. అప్పటినుండి 1960 డిసెంబరు ఆఖరువరకు లెక్కచేస్తే ఇండియా ప్రభుత్వం మన ప్రభుత్వం ద్వారా ఇచ్చిన free grant—ఉచిత మైన సబ్సిడీ, సబ్సిడీ మొదలైన రకరకాలైన free grants 35 లక్షలు వున్నాయి. అంటే మొత్తం 24, 35 లక్షలు కలిసి 59 లక్షలు అయినది. అంతేగాక అప్పటినుంచి ఇంతవరకు రిజిస్ట్రీ హాంస్ నుంచి కాని, ఇతరచోట్ల నుండి కాని వడ్డీలేని బావకుగా ఇచ్చించిన బావకు 50 లక్షల రూపాయలు వుంది. వడ్డీగల అప్పుగా 50 లక్షలు వుంది. తద్వారా interest in saving దాదాపు 10 లక్షలు అయింది. దానితో $59 + 10 = 69$ లక్షలు అయింది. ఇదిగాక జెజవాడ సొసైటీ వారికి గుంతకల్లులో ఒక స్వంత స్పిన్నింగ్ మిల్ వుంది. ఆ మిల్లలో market rate కంటే తక్కువ రేటుకే ప్రైమరీ వీవర్స్ కు సప్లయ చేస్తామనే ఉద్దేశంతో అది స్థాపించ బడింది. కాని ఆచరణలో పదిహేను పెట్టెలు నాల్గు అడాలు అదనపు rate చేసి వారికి అంటగట్టుతున్నారు. అలా పుచ్చుకోకపోతే ప్రభుత్వం మీకు ఇచ్చే రిజేటు రాకుండా, మేము టౌంటర్ పైన్ చేయము అని జెదిరించి కంపెనీ మీద నమూలు చేస్తున్నారు. తద్వారా ఏడు సంవత్సరాల నుండి వచ్చిన excess profit 10 లక్షల రూపాయలవరకూ వుంటుందనేది ఆ State Society Vice-President ప్రభుత్వానికి చేసిన complaint లో పున్న భాగము. ఆ లెక్కన $69 + 10$ మొత్తం 79 లక్షలు అయింది. అంటే ఏవిధమైన లాభం సంపాదించకపోయినా 79 లక్షల రిజిస్ట్రీ ఆ సొసైటీకి వుండాలి. ప్రభుత్వం అప్పటినుండి చేసిన వ్యాపారం 10 కోట్లు వుంది. నూల్లు వ్యాపారం అయితే నేమీ, బట్టల వ్యాపారం అయితే నేమీ— ఆ 10 కోట్లలో ఒక కాని లాభం రాలేదు అనుకొన్నా ఆ 79 లక్షల రిజిస్ట్రీ అక్కడే వుండాలి. కాని మొన్న లెక్కలు చూస్తే తేలింది $17 \frac{1}{2}$ లక్షల రిజిస్ట్రీ వున్నాయి. $17 \frac{1}{2}$ లక్షలకూడా honest figure అవునా? న్యాయమైనది, సబబు అయిన అంకేనా అంటే దానిలో కొన్ని లోసుగులు వున్నాయి. విలపీనతలు వున్నాయి.

శ్రీ వసుదేవకృష్ణజీ నాయక్ (సుల్తాన్‌బజార్) : Government of India నుండి interest లేకుండా ఏ సంవత్సరంలో loan వచ్చింది? లోన్ ఇచ్చేటప్పుడు బ్యాంకేట్ పంపిన తరువాత loan ఇచ్చారా? లేక బ్యాంకేట్ పంపకుండానే లోన్ ఇచ్చారా? ఆ విషయాలు చెప్పండి.

శ్రీ పి. నరసారాయణ : ఒకే item గా ఒకే సంవత్సరం ఇచ్చింది కాదని. అనేక సంవత్సరాల్లో అనేక items గా ఇచ్చారు. ఆ వివరాలు కావాలంటే వాసుదేవనాయక్ గారికి తరువాత సప్లయి నేస్తాను, ఇప్పుడు నావద్ద లేవు.

ఇప్పుడున్న 17 1/2 లక్షల రూపాయల నిధులలో పోయింది. పోగా మిగిలిన funds లో కూడా కొన్ని బలహీనతలు వున్నాయి. రిజర్వ్స్ గాక ధరల ఎగుడు దిగుడు ప్రమాదం వస్తే తట్టుకోటానికి సైన్ ఫ్లక్యుయేషను ఫండ్ అని చేతే ఖాతా పెట్టి ఒక వందరూపాయలు లాభం వస్తే 5 రూపాయలు నిల్వవేయటం రివాజు. అట్లా 10 సంవత్సరాలనుండి ఎక్స్ ట్రామిలేట్ అయిన ఫండ్ వున్నది. ఈ ఫండ్ నుండి 7 లక్షలు చేసి కలిపితేనే 17 1/2 లక్షలు అయింది. ఈ బలవంతపు పని ఎందుకు చేయవలసి వచ్చిందంటే—ఒకానొక సమయంలో రిజర్వ్స్ బ్యాంక్ వారు మీరిజర్వ్స్ అన్నీ తగ్గిపోయాయి కనుక మేము అప్పు ఇవ్వము అని చెబితే వారి Borrowing capacity పెంచుకోటానికి ఈ పని చేయవలసి వచ్చిందన్నమాట. ఇక వీరిదగ్గర 40 లక్షలకు మించి, 50 లక్షలకు లోపు సంవత్సరంలోని వచ్చేందు మాసాలలో ఎప్పుడు లెక్కవేసినా కొంత బట్టల ప్లాక్ వుంటుంది. ఈ ప్లాక్ లో కొంత కుంభకోణం వుంది. దానిలో ఒకటి, చీరాలలో ఒక మిల్లు కట్టాలని శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు తలచెట్టారు. ప్రభుత్వం వారు ఆశీర్వాదించారు. దీనికి ఇన్ని లక్షల షేర్ కాపిటల్ సంపాదిస్తేనే పని మొదటి మెట్టు వేయటానికి వీలౌతుందన్నారు. దానికి నానా అవస్థలు పడ్డాయి. డబ్బు సమకూడలేదు. అప్పుడు అన్ని సొసైటీలను 600 ఎఫిలియేటెడ్ సొసైటీలు వున్నాయి. హైదరాబాదు నుండి కారులో ఇద్దరూ వెళ్ళి ప్రతి జిల్లాలో వున్న అన్ని సొసైటీలను ఒకచోట సమావేశపరచి, వారందరినీ బలవంతపరచి డబ్బు వుచ్చుకొన్నారు. ఆ తీసికోవటంలో కూడా ఎట్లా తీసుకొన్నారంటే—మీ దగ్గర వుచ్చిపోయిన వరుకు, చిల్లులు వద్ద వరుకు పది వున్నా మాకు ఇవ్వండి అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గవర్నమెంట్ కు రెస్పాన్సిబిలిటీ వున్న విషయాలనే ఇప్పుడు మాట్లాడాలి.

శ్రీ పి. నరసారాయణ : ప్రభుత్వానికి దీనిలో 51 షేర్స్ వున్నాయి. తమకది మొట్టమొదటే మనవి చేయాల్సింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గవర్నమెంట్ వారు అది చూడకుండా అశ్రద్ధ చేశారని మీ వాదన అన్నమాట.

శ్రీ పి. నక్కనారాయణ : కాదండి. దీనిని ఎంక్వయిరీ చేయాలని సంవత్సరం పూర్వం నుండి డిమాండ్ చేస్తున్నా ప్రభుత్వంవారు అశ్రద్ధ చేశారు. అట్లాగే మైదరాబాదు సొసైటీలో అశ్రద్ధ చేయవద్దు. దానిని enquiry జరిపిస్తూ దీనినికూడా జరిపించాలనే నేను చెబుతున్నాను. రెండింటిమీద ఎంక్వయిరీ పెట్టాలనేది నా వాదన. మైదరాబాద్ సొసైటీలో ప్రభుత్వం వారి షేర్ కాపీటల్ కొంత వుంది. అట్లాగే తెజవాడదానిలో 51% వున్నది. అదీగాక ఈ రెండూ నడుపుతున్న Mills లో కూడ చాల share capital వుంది. బలమై, ఏ కారణాలను వ్రగడ కోటయ్యగారు ఎత్తిచూపి మైదరాబాదు సొసైటీమీద ఎంక్వయిరీ చేయవలసిందని కోరారో, అవి సమర్థనీయమని, ఎంక్వయిరీ పెట్టటానికి తగిన యోగ్యత కలవని మేము అంగీకరించి ఆయన చేసిన enquiry demand ను మేము కూడ బలపరుస్తున్నాము.

అదేవిధంగా అంతకు పూర్వం నుంచి కూడా ఆ సొసైటీలో వున్న డైరెక్టర్స్ పెనుతున్నటువంటి, అంతకంటే ఎక్కువ డబ్బు involve అయిపోతుంటే, అంతకంటే గ్రీవ్ చార్జెస్ కల్పింట్టువంటి కేసులు చాలా ఎక్కువగా తెజవాడ సొసైటీ మీద కూడా వున్నాయి. దానిని మినహాయించ కుండా ఈ రెండింటి మీదా ఎంక్వయిరీ జరిపించ వలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

ఇక ఆఖరి విషయం—ఇట్లాగే ఎవరికి వారు అగ్రహారాలు పెట్టుకొని సాలీనా వెస్టెడ్ ఇంటర్వెయ్ అనుభవిస్తూ వుండటం వల్లనే ఈ రెండూ మెక్స్ కాకుండా ఎవరి అగ్రహారం వారు ఉంచుకొందామనే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఈ రకమైన disruptionist tendencies ను మాత్రం ప్రభుత్వం బలపర్చ కూడదు. ఈ రెండింటిని ఇంటిగ్రేట్ చేసి విషయంలో తీవ్రమైన చర్యలు తీసికోవాలి. మైమ్ లేక వివరాలు చెప్పటంలేదు. కానీ ఫేబ్ రికార్డెడ్ డేవ్ కమిటీ రిపోర్టులో వారు రికరంగ్ వేస్ట్ జరుగకుండా రికార్డెడ్ ప్రాన్స్ లో వుండే సంస్థలన్నిటినీ వెంటనే కలిపి రీజిస్టర్ లెండర్స్ డెవలప్ కాకుండా వెంటనే తీవ్రమైన చర్య తీసికోవాలని చెప్పారు. దానిని కూడా గమనించి ఈ రెండింటిని ఇంటిగ్రేట్ చేసి చర్యలు అచర కాలంలోనే ప్రభుత్వం తీసికోవాలని కోరుతూ ఇంతటితో సెలవు దిసికొంటున్నాను.

*శ్రీ వి. వి. కృష్ణమరాజు బహదూర్ (కుని) : అధ్యక్షా! మన గౌరవనీయులైనటువంటి గవర్నరుగారు ఉభయ సభాభ్యంతర సమక్షమందు, సభ్యుల సమక్షమందు ఈ రాష్ట్రములో గతములో జరిగిన కార్యక్రమాల గురించి ముందు జరగదోయే కార్య

క్రమాల గురించి అన్ని విషయాలను గురించి కూడా చక్కగా వారి ప్రపంచంలో చెప్పారు, వారు ఇచ్చినటువంటి సందేశాన్ని నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి, తమద్వారా తీసుకొని రాదలచాను. హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇవ్వడం, బంజరు భూములు పంచిపెట్టడం కార్మికుల వేతనాలు వారికే సౌకర్యాలు గలుగ జేయడం ఈలాంటి విషయాలు వారు చెప్పారు. అంతే కాకుండా మన యొక్క రాష్ట్రము తెలుగు దేశం కాబట్టి మన మధురమైన తెలుగును తాలూకా స్థాయిలో గ్రామ స్థాయిలో వ్యవహారక జాషగా ఏర్పాటు చేయడం గురించి మేమేకాదు అతేష తెలుగు జాతి అంతా కూడా హద్దీస్తున్నది. అట్టి పరిస్థితులలో చేసు ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. తుని తాలూకా మొదలు పెద్దాపురం రాజమండ్రి, పితాపురం తాలూకాలలో మెట్ట ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. అక్కడ గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి పంటలు లేక రైతులు చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితులలో ఉన్నారు, గత సంవత్సరం మా తాలూకాలో ఊమ పరిణామాల వల్ల ప్రభుత్వం వారు శిస్తు levy చేయడం కూడా జరిగింది. కాని ఈ సంవత్సరం కూడా రై వనకాత్తు మట్టు చేస్తుంది. చినుకులు పడు తుంది. కాని చెరువులో మాత్రం నీరు లేదు. అంతేకాకుండా మెట్ట ప్రాంతాలలో పునీన వైరులు పెరగడం తప్ప ఫలసాయం వచ్చే పరిస్థితిలేదు. ఏమైనప్పటికీ ఊమ పరిణామాల దృష్ట్యా ఆ ప్రాంతాలలో కొంత రోడ్డు చేయించడం జరిగింది. కొంత మట్టి పోయడం జరిగింది. కాని వాటిని పునరపి పోషించక పోతే మాత్రం ప్రభుత్వము ఖర్చు పెట్టిన డబ్బు వ్యర్థం అయిపోవడమే కాకుండా దారులకు కూడా అటంకాలు కలుగు తాయి. కనుక ఆ రోడ్లను పోషించవలెనని కోరుతున్నాను. అంతే కాకుండా, సాధారణంగా మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇదివరకు జమీందారీ పరిపాలన బరుగుకూ ఉండేది. అక్కడ వేలాది చెరువులు ఉన్నాయి. ఏలేరు వంపా కాండవ నదులు ఉన్నాయి. కాని వాటికి అట్లే కట్టలులేక నీరు సక్రమంగా పరఫరా కానందున అక్కడ రైతులు చాలా బాధ పడుతున్నారు, అట్టి పరిస్థితులలో గత సంవత్సరం కొన్ని subsidy wells ఇచ్చారు, దానివలన రైతులు ఎంతో ఉత్సాహంతో మాతులు త్రవ్వకొని, సుఖవులకు నీళ్లు ఇచ్చుకోవడం వారులు పెంచుకోవడం ఇలాంటి పనులు కొంత చేసుకోగలిగారు. ఇదివరకు రైతులు ఎంతో తహతహలాడి బాధపడుతూ ఉండేవారుగాని ఈనాడు subsidy wells ఇవ్వడం కలన మెట్ట ప్రాంతములో ఉండే రైతాంగం ఎంతో ఉత్సాహంతో కృషి చేస్తున్నారు. కనుక మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇంకా కొంత అదనంగా subsidy wells ఇప్పించవలెనని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన గుంటూరు జిల్లాలో లత యాత్రై వేల రూపాయల వరకు subsidy wells ఇచ్చినట్లుగా తెలిసింది. అటువంటివ్వులు ఈ మెట్ట ప్రాంతాలకు ఎక్కువగా ఇస్తే తప్ప వర్తమానంలో వ్యవసాయం చేయడానికి అవకాశాలులేవు. ఇప్పటికి కూడా ఊమ వీడిత ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. రైతులను ఈ ఊమ బాధనుంచి రక్షించడానికి గాను ప్రభుత్వము ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవలెనని తమ ద్వారా వారికి మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత తుని తాలూకాలో సముద్ర ప్రాంతములో

కోన area ఉన్నది. అది వితాపురం మహారాజా వారి హయాంలో ఉండగా దానిని కోన ఫారెస్టు అని నామకరణం పెట్టారు. అది కేవలం అడవికాదు. కొండకాదు అక్కడ సముద్ర ప్రాంతములో ఉండేటటువంటి ఇసుక దిబ్బలు ఉన్నాయి. కాని ఈనాడు అడవి ఉండవలసిన దానికంటె తక్కువగా ఉన్నదని 14 లక్షల చ॥ మైళ్లు అడవిని పెంచ వలెననే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వము ఉన్నందున. Forest Department వారు ఆ కోన area ను అడవిగా తీసుకొంటున్నది. కాని అక్కడ మాత్రం చాలా కాలం నుంచి హరిజనులు యాదవులు వెనుకబడిన జాతులవారు అక్కడ దిబ్బలమీద కాపురం చేస్తూ కొంత వ్యవసాయం చేసుకొంటున్నారు. కనుక అక్కడ జాగుచేసుకొంటున్న వారికి తప్పకుండా అక్కడ పట్టాలు ఇప్పించవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. అది చాలా దీనిగా జేపబోయి మైనది. ఇదివరకు వేలాదిగా అలాంటి పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని ఇప్పుడు దాన్ని అడవి ప్రాంతాన్ని పెంచాలనే ఉద్దేశంతో ఏదో ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఆ ప్రాంతములో 1400 ఎకరాలలో 54 వేల రూపాయలు Forest Department వారు ఖర్చు పెట్టి జీవీమొక్కలు వేస్తే ప్రస్తుతము 7 వేల మొక్కలు మాత్రం ఉన్నాయి. ఆ విధంగా నష్టం కలిగింది. అందుచేత అక్కడ ఉన్న వీధి రైరాంగానికి వ్యవసాయకర్షణ ఇతర వృత్తులు ఏమీలేవు కాబట్టి వారికి తప్పకుండా అక్కడ పట్టాలు ఇవ్వవలెనని కోరుతున్నాను. రెండవది, మార్పు గోదావరి జిల్లా డెల్టా area అని చాలా అనుకొంటారు. కాని అందులో 4 తాలూకాలే డెల్టా ప్రాంతము తక్కిన 4 తాలూకాలు మెట్ట ప్రాంతము. ఇదివరకు రాజకీయ రంగంలోగాని, ఇతర రంగంలో గాని అన్ని రంగాలలో కూడా మంత్రులు గాని, జిల్లా పరిషత్తు ప్రెసిడెంట్లుగాని, అంత మంది కూడా రామచంద్రాపురం తాలూకా, Central deltaలో వస్తున్న కారణం చేత రామచంద్రాపురం తాలూకా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయితేనేమి pump sets విషయంలో అయితేనేమి, irrigation విషయంలో అన్ని రంగాలలో కూడా అది ఆగ్రహానం వహించింది. కాని జిల్లా స్థాయిలో మాస్తే మాత్రం తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా హెచ్చించామని చెప్పుతున్నారు గాని నాలుగు మెట్ట తాలూకాలలో మాత్రం నున్న. అక్కడ ఒక్క పాలు కూడా జరగలేదు. ఈ విధంగా అయితే, మేము చాలా డెబ్బ తింటాము. కనుక మెట్ట ప్రాంతాలను కరువు కాటకాల నుంచి రైతులను రక్షించేటటువంటి subsidy wells విషయంలో ప్రభుత్వము ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొనవలెనని ముఖ్యమంత్రి గారిని మెట్టకాలూకా ప్రజల తరపున మరొకసారి కోరుతున్నాను వారు చల్లని సంతివిని మాకు వెదజల్లి మా ప్రాంతాన్ని కూడా పశ్యశ్యామలం చేయవలసిందని వారిని వినయపూర్వకంగా మనవి చేసుకొంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ డి. కొండయ్య చౌదరి (కందుకూరు): అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ఆద్రు సులో. Law and order మన రాష్ట్రములో చాలా బాగుందని చెప్పారు.

కాని అవిధంగా లేదని చెప్పదలచుకున్నాను. నానాటికి ప్రజల యొక్క జీవితమే అస్థిమితమయ్యే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే నెల్లూరు జిల్లాలో మనుష్యుల యొక్క ప్రాణమే cheap అయిపోయింది. వారానికి ఒక murder జరుగుచున్నది. Murder లేనటువంటి వారమే లేదు. దానికి కారణం ఏమిటో విచారించవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ వుంటే, law and order చాలా మెరుగ్గా వున్నదని చెప్పడం చాలా హాస్యాస్పదంగా ఉందని చెప్పుకున్నాను. రాజకీయ ఉద్దేశాలతో murders జరుగుతున్నాయి. Recent గా దర్భితాలూకాలో ఒక murder జరిగింది. అక్కడ Sub-Inspector రాజకీయ మోత్తిడికి లోబడి ఆనేక అక్రమాలు చేస్తున్నాడు అని చెప్పినప్పటికీ ఆతనిని బదిలీ చేయకపోవడంచేత, అది ఆనరాగా షిసుకొని local తాలూకా Congress ప్రెసిడెంటుగా ఉండేటటువంటి మనిషే ఒక ప్రతిపక్షంలో ఉండేటటువంటి ఒక వ్యక్తి వైశ్యుని హత్యచేయడం జరిగింది. అతను ఇచ్చిన dying declaration కూడా తారుమారు చేయడం జరిగింది. వలూనా తాలూకా కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు వచ్చి నన్ను పొడిచివాడు అని అతను statement ఇస్తే, ఆ statement ను తారుమారు చేసి, ఎవరో పొడిచివారు నాకు తెలియదు అనే విధంగా దీనిని తారుమారు చేసినటువంటి Sub-Inspector ను అక్కడ పేట్టారు. ఆ local Congress people యొక్క మోత్తిడివల్ల అవిధంగా అతడు చేయడం జరిగింది. ఆ Sub-Inspector ఇంతవరకు Congress influence లో ఉన్నాడు. వాళ్లు చెప్పినట్లు చేస్తున్నాడు. అందుచే ఆతనిని అక్కడనుంచి బదిలీ చేయడంలేదు. ప్రతిపక్షంవారు ఎన్నోసార్లు ఫిర్యాదు చేసినప్పటికీ ఆతనిని మార్చకపోవడం బట్టి, ఈ murders ఇట్లా జరుగుతున్నాయి. ఎన్నో murders జరిగినాయి. కందుకూరు తాలూకాలో మద్దికుంటలో జరిగిన murders అయితేనేమి. నెల్లూరులో జరిగిన murders అయితేనేమి, చాలా జరిగినాయి. నెల్లూరు వట్టణంలో పట్టపగలే జరిగినాయి. ఆ murder చేసినవాళ్లు, నెల్లూరులో ఉండేటటువంటి ప్రముఖ కాంగ్రెస్ నాడుల ఇళ్ళలో దాగుకోవడం, అందువల్ల వారిని పోలీసువారు వట్టుకోలేక పోవడం జరుగుతున్నది. అందుచేత అక్కడ murder అంటే అంతసులభమై పోయింది. నెల్లూరు town లో murder జరగనటువంటి వారమే లేదు. ఈ విధంగా ఇన్ని murders జరుగుతూ వుంటే law and order చాలా బాగా maintain చేస్తున్నామని చెప్పడం చాలా హాస్యాస్పదంగా ఉందని మాత్రం చెప్పదలచుకున్నాను. ఆ details చెప్పాలంటే అవకాశం లేదు. తరువాత నాగార్జునసాగరుడాము గురించి ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వానికి నివేదికలు వంపడం జరిగింది. అపెంట్లీలో ప్రక్కల రూపంలో అడగడం జరిగింది. కాని ఈరోజుకు ప్రభుత్వం ఇదమిద్దంగా మేము తప్పకుండా దానిని అమలుపరచి second stage చేస్తాము అని వాగ్దానం చేయలేకపోతున్నాడు. మేము నెల్లూరు జిల్లా వాళ్ళము నాగార్జునసాగర్ రెండవదశలో గాని మేము తాగువడము.

7 సంవత్సరముల నుంచి దీనికొరకు కాపెట్టుకొని ఉన్నాము. కాని ఇంతవరకు ఆ విషయం గురించి ఇదమిద్దంగా ఏమీ చెప్పలేకుండా ఉన్నది ప్రభుత్వము. దీనివల్ల రెండవ స్టేజీ జరుగుతుందో లేదో అనే అనుమానం కలుగుతోంది. ఈ రెండవ స్టేజీ అమలు పరుస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వంగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగాని ఖచ్చితమైన వాగ్దానం చేస్తే తప్ప, కొల్లూరు జిల్లా ప్రజలకు అందులో కరువు కాటకాలకు అలయమైన మెట్ట తాలుకాల వారికి తీరని అన్యాయం జరుగుతుందని చెబుతున్నాను.

ప్రభుత్వం ఎలెక్ట్రిసిటీ వారి అంచనాల ప్రకారం మూడువేల గ్రామాలకు మాత్రం సప్లయ చేశారు; కాని 16 వేల గ్రామాలు ఉన్నవి, ఈ రకంగా ప్రోగ్రెస్ ఉంటే ఎంత కాలానికి గ్రామాలన్నింటికీ సప్లయ చేయగలుగుతారు? డబ్బు లేదంటారు. అయితే Electricity Board అయిదారు కోట్లకు loan float చేసి అప్పు తెచ్చి చేయవచ్చును, ఇప్పుడు వరపరా చేసే విద్యుచ్ఛక్తి డెబ్బా ప్రాంతాలలో వారికి యిస్తున్నారు. మెట్ట ప్రాంతాలలో extension జరగటం లేదు. ముఖ్యంగా మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇర్రిగేషన్ కు, కాపులనుండి నీరు తోడుకొనుటకు పంప్ షిప్స్ కు priority యివ్వటం లేదు. వీరికి priority ఇచ్చి సప్లయ చేయాలని కోరుతున్నాను.

జిల్లా పరిషత్తుల గురించి : వీటిని జిల్లా పరిషత్తులు అనే బదులు కాంగ్రెసు పరిషత్తులు అంటే వాగుంటుంది. ప్రతి జిల్లా పరిషత్తులోనూ కాంగ్రెసువారు మెజారిటీలో ఉన్నారు కాబట్టి, వారి హుకుం నడుస్తోంది. గవర్నమెంటు చెప్పిన హుకుం నడవటం లేదు. మా జిల్లాలో ఒక ఉద్యోగస్థుడు గవర్నమెంటుకు appeal చేసుకొని ప్రమోషన్ యివ్వమంటే, ఆ ప్రమోషన్ జి. టి. ను జిల్లా పరిషత్తువాడు తొక్కి పెట్టి అమలు పెట్టకుండా ఉన్నారు. ప్రభుత్వం helpless గా ఉన్నది. జిల్లా పరిషత్తులో ఆక్కడ rule చేస్తున్న ముతా పెత్తనం చేస్తూ గవర్నమెంటు రూల్స్ ను ఖాతర్ చేయకుండా ఉన్నది. అది వారి వ్యంత ఆస్తిగా, వారి అనుచరులు, వారి భృత్యులు, వారి చెప్పలు, వుస్తకాలు మోసేవారికి జిల్లా పరిషత్తు ధనం ఉపయోగించుకొంటున్నారు. గాని ప్రభుత్వం జి. టి. అ ప్రకారం Equalization Fund, Minor Irrigation Fund, Well Sinking Schemes, కేవలం ఆక్కడ rule చేసే జంటా యొక్క హుకుం ప్రకారం జరుగుతోందిగాని ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల ప్రకారం జరుగుట లేదు. ఇది సక్రమంగా అమలు జరుపుటకు ప్రభుత్వం కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలి. కాంగ్రెసు జంటాల ప్రయోజనం కొరకు వ్యవహరించకుండా, ప్రజలకొరకు వ్యవహరించేట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వ జి. టి. లు కూడ ఉద్యోగస్థుల సందర్భంలో అమలు పెట్టకుండా తిరస్కరించిన ఘటనలు ఉన్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకొని సక్రమంగా నడిచేట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. కాంగ్రెసు పరిషత్తులుగా, కాంగ్రెసు ముతాలు, జంటాల పరిషత్తులుగా కాకుండా ప్రజల యొక్క జిల్లా పరిషత్తులుగా వ్యవహరించడానికి ప్రయత్నిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ ప్రభుత్వంలో ఏ ప్రాజెక్టుగాని, ఏ స్కీము గాని అమలు పెడితే, అందులో కొంత భాగం చేయటం, వదిలిపెట్టటం జరుగుతోంది. ఏ స్కీము కూడ కంప్లీట్ చేసి యింకొకదానికి పోవటం జరుగుట లేదు. అందువల్ల సద్య ఫలితాలు కలగటం లేదు. రాళ్ళపాడు ప్రాజెక్టు ఉన్నది. 1 కోటి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి చేశారు, కాని దానికి ఎడం కాలవ వైపు తూము పెట్టి మూడు సంవత్సరాలు నీటి పోడివన్ చూసుకొని, సాగుకు నీరు యిస్తామని చెప్పారు. మూడు సంవత్సరాలైంది. చెరువునిండ కావలసినంత నీరు ఉన్నా సాగుకు యివ్వకుండా, కాలవ త్రవ్వకుండా ఎస్టి మేట్సు తయారయినా తొక్కిపెట్టి ఉంచారు. పోపురు చానెల్ అని ఒక చెరువు ఉంది. లక్ష రూపాయలు పెట్టి కాలవ త్రవ్వారు. కాలవలోనుంచి నీరు వాగులోకి పోతోంది; వాగులో నుంచి కాలవ లోకి పోవటంలేదు. 1 లక్ష రూపాయలు దండుగ అయినది. ప్రజలు ఇంజనీర్ల చుట్టూ తిరగటానికి దానికి 10 వేలు ఖర్చు అయినది. దీనిని గురించి పరిశీలించమని మంత్రిలను విలిపించి చూపించినా కూడ ఏమీ జరుగుట లేదు. ఒక స్కీము పిసుకొని ప్రారంభించిన తరువాత పూర్తి చేయకపోవుట వలన యీ విధముగా డబ్బు నష్టం అవుతోంది. ప్రాజెక్టు, పిసుకొని చేస్తున్నామంటున్నారు గాని, వాటిని కంప్లీట్ చేయకపోవుట వలన ఖర్చు పెట్టిన డబ్బు వృథా అవుతోంది; ఫలితాలు కనబడుట లేదు.

ఈ అంశములో గవర్నరుగారు చేసిన ఒక షేటు మెంటు ఉన్నది. "As hon. Members are aware, co-operative farming is the avowed policy of the Government of India to improve the conditions to the agriculturists and increase the production". అన్నారు. కాని ఒక విషయం ఉన్నది. ఇక్కడ ఉండే ప్రభుత్వం యొక్క మెత్తదనం చూసుకొని ఇండియా గవర్నమెంటు చెప్పినట్లు వ్యవహరిస్తున్నారేగాని Constitution ప్రకారం నడచుకొనకుండా Provincial Autonomy ని వమ్ము చేస్తున్నారు. ఇక్కడ Provincial Autonomy ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. Planning Commission గులాముగా ఉన్నాముగాని, లేక కేంద్ర ప్రభుత్వానికి గులాముగా ఉన్నాముగాని Provincial Autonomy కి విలువ లేకుండా పోతోంది. కొన్ని సబ్జెక్టు మనకు యిచ్చినవి, కొన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం పెట్టుకొన్న concurrent subjects ఉన్నవి. కాని మనకు యిచ్చిన సబ్జెక్టులో కూడ మనకు అధికారం లేకుండా ఉన్నది—ఇది ఇక్కడ గవర్నమెంటు యొక్క బలహీనతవల్ల జరుగుతోంది. Co-operation, Land, యివి Provincial subjects. వీటిలో మార్పులకు రాష్ట్రానికి మాత్రమే అధికారం ఉన్నది. కాని "It is the avowed policy of the Government of India" అని అంగ్రప్రదేశ్ గవర్నరుగా ఆయన చెప్పటం, ప్రొవిన్షల్ అటానమీని రక్షించవలసినటువంటి ఆయన Co-operative farming ఇండియా గవర్నమెంటు యొక్క పాలసీ కాబట్టి మేము చెడుకు

న్నామని చెప్పటం దురదృష్టకరమని మనవి చేస్తున్నాను, "Co-operative farming is the avowed policy" అన్నారు. అయితే ఎప్పుడైతే co-operative farming గురించి ఒక బిల్లుగాని, ఒక ఆక్టుగాని, ఒక పాలసీగాని తెచ్చి యిక్కడ అసెంబ్లీ ముందు పెట్టటానికి గాని, ఎలెక్షన్లలో ప్రజాముందు పెట్టటంగాని చేసి : "It is the avowed policy of the Andhra Government" అని అంటే వచ్చుకొంటాముగాని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు, ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు చెప్పారు కాబట్టి చేస్తున్నాం అని చెప్పటం పరైనది కాదు. ప్లానింగ్ కమిషన్ ఆచరించే unconstitutional body. Constitution లో సంబంధం లేని body. వారు చెప్పిన పాలసీ తెచ్చి "avowed policy" అని Constitution కు విరుద్ధముగా చేయటం మంచిది కాదు. ప్రజలు co-operative farming ను వచ్చుకోలేదు. ఇది "avowed policy" అని గవర్నరుగారు చెప్పటం దురదృష్టకరం. అందువల్ల చారిత్రా thanks చెప్పలేమని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

(Sri P. Satyanarayana in the Chair)

*శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (భువనగిరి) :- అధ్యక్షా, నేను గవర్నర్ గారి ఉపన్యాసాన్ని చాలా శ్రద్ధతో చదివాను. ప్రతిపక్ష నాయకులు సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు, ఇది ఒక ఉష్ణ ప్రతిపక్ష ఉన్నదిగాని, యధార్థమైన పరిస్థితులను ప్రజలముందు పెట్టేందుకు గవర్నర్ గారు ప్రయత్నించలేదు. ఉష్ణ ప్రతిపక్ష తన తలను ఇసుకలో దూర్చి "నేను ప్రపంచాన్ని చూడటంలేదుగనుక, ప్రపంచం నన్ను చూడటంలేదు" అనేవిధంగా భావిస్తుంది. అటువంటి అర్థంలేని ఆత్మసంతృప్తి గవర్నర్ గారి ఉపన్యాసంలో అగుపడుతున్నది ప్రభుత్వం ఏమాత్రం ఆభివృద్ధి సాధించటంలేదని, ప్రాజెక్టులు కట్టటంలేదని, పాఠశాలలు నెలకొల్పటంలేదని—ఊరికే విమర్శించే సెగటివ్ విధానం మాత్రం నాడికాదు, మాపార్టీది కాదు. కొంతవని జరుగుతూనే ఉన్నది. ప్రాజెక్టులు కట్టబడుతున్నవి. పాఠశాలలు నెలకొల్పబడుతున్నవి. మేము ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించవలసిన విషయాలలో సమర్థిస్తూనే ఉన్నాము. సహకారం ఇవ్వవలసిన విషయాలలో సహకరిస్తూనే ఉన్నాము. కాని నా పాయింట్ ఏమిటంటే, సమస్యలు మాత్రం పరిష్కారం కావటంలేదు. ప్రజల యొక్క అవసరాలకు, ప్రభుత్వం ప్రజలకు చేసే సౌకర్యాలకు మద్దతుంటున్న అంతరంగిత్వంలేదు, ఒకరకంగా రోజురోజుకు పెరుగుతున్నది. దీనికి రెండు కారణాలు ఉన్నవి. (1) ఉష్ణ ప్రతిపక్ష పాలు జనసంఖ్యకూడ పెరుగుతున్నది. (2) ప్రజల యొక్క అవసరాలు కూడ పెరుగుతున్నవి. ఆ కారణాలచేత ఈ అంతరము మాత్రము రోజురోజుకు తగ్గుతున్నది మాత్రము ఖచ్చితంగా చెప్పగలము. దానికి ఎన్నో ఉదాహరణలు చెప్పగలము. విద్యావిధానం గురించి చెబుతాను. గవర్నర్ గారు తమ ఉపన్యాసములో ప్రభుత్వం విద్యా విధానాన్ని చాలా చక్కగా నిర్వహిస్తున్నదని కొన్ని సంఖ్యలు ఇచ్చారు. అయితే

వారిచే అంకెలు ఇంగ్లీషు ఉపన్యాసంలో ఒకరకంగా ఉన్నవి. తెలుగులో ఇంకో రకంగా ఉన్నవి. ఏ సంఖ్యలను మేము ఆధారంచేసుకోవాలో మాకు అర్థంకావటంలేదు. మిడిల్ స్కూల్స్ యొక్క సంఖ్యను తెలుపుతూ—“To meet the great demand for expansion of Secondary Education, our Government have ordered the opening of 462 new Middle Schools....” అని ఉంది. ఇది ఇంగ్లీషు వర్షన్. తెలుగువర్షన్ లో “అనువీనము పెరుగుతున్న సెకండరీ విద్యావ్యాప్తి అవసరాలను తీర్చుటకొనం మన ప్రభుత్వముచారు 1961-1962 లో 389 కొత్త మాధ్యమిక పాఠశాలలను (ఇంగ్లీషువర్షన్ లో 400 పైన అన్నారనుకొండి) తెరవటానికి నిశ్చయించినట్లు” చెప్పారు. వారి ఉపన్యాసాన్ని తయారుచేసిన చీఫ్ సెక్రటరీ యొక్క సెక్రటరీయట్ ఎఫీషియన్సీ యీవిధంగా ఉన్నదన్నమాట. మనం ఇంగ్లీషువర్షన్ ఆధారంగా తీసుకొందాము. “కంపల్సరీ ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్ మేము ఇంట్రడ్యూస్ చేసిపారేశాము, పెడ్యూల్డ్ ఏరియాతప్ప, మిగతా ఏరియాలో యీసంవత్సరం కంపల్సరీ ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్ అమలులోకి వస్తుంది” అని సెలవిచ్చారు. ఇదంతా చూస్తే ఉట్టికెక్కలేనివాడు, స్వర్ణాని కెక్కిందుకు ప్రయత్నించిన సామెత జ్ఞానకం వస్తోంది. చదువుకొంటామన్నవారిని చదివించజాలని యీ ప్రభుత్వము ఇష్టంలేనివారిని తీసుకువచ్చి నిర్బంధంగా చదివించే స్థోమత తమకు ఉన్నదనిచెప్పే ఎట్లా విశ్వసించమంటారు? జిల్లాపరిషత్ లనుండి తమకు ఎన్ని మిడిల్ స్కూల్స్ కావాలని ప్రభుత్వానికి ప్రపోజిట్స్ వచ్చాయి? ఎన్ని ఎడ్యుకేషన్ రెగల్టర్ గారు నింకారించారు? ఆ సంఖ్య కూడా ఇస్తే జాగుంచేది. నల్లగొండ జిల్లాపరిషత్ వారు 60 మిడిల్ స్కూల్స్ కొత్తగా ఓపెన్ చేయటానికి ప్రపోజిట్స్ పంపించారు. కాని ప్రభుత్వం 21 స్కూల్స్ మాత్రమే ఓపెన్ చేయటానికి పర్మిషన్ ఇచ్చింది. కరీంనగర్ జిల్లా పరిషత్ 65 స్కూల్స్ ఓపెన్ చేయటానికి ప్రపోజిట్స్ పంపిస్తే, నాలుగు స్కూల్స్ మాత్రమే ఓపెన్ చేయటానికి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఎవరైతే చదువుకోవాలని తహ తహవడుతున్నారో, వారిని చదివించలేని ప్రభుత్వము, ఏ గ్రామాలనుండి అయితే మిడిల్ స్కూల్స్ కావాలని కోరిక వస్తుందో, ఆ గ్రామాలకు మిడిల్ స్కూల్ కూడ ఇవ్వలేని ప్రభుత్వము నిర్బంధ విద్యా విధానాన్ని ఏ విధంగా అమలుజరవగలదని అడుగుతున్నాను. దానికి కారణం ఏమిటని డైరెక్టర్ గారిని అడిగితే డబ్బులేదని చెప్పారు. డబ్బులేకుండా మిడిల్ స్కూల్స్ కొత్తగా ఏర్పాటు చేయటం సాధ్యంకాదన్నారు. అటువంటిస్థితిలో ఉన్న ప్రభుత్వము నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్యను అమలు జరుపుతుందంటే—మమ్మల్ని ఎల్లా విశ్వసించమంటారు? నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యావిధానానికి అవసరమైన ప్రొవిజిటిన్స్ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయటంలేదు. ఈ ప్రభుత్వము యొక్క వేన్ అండ్ మీన్స్ పోలిషన్ చాలా బలహీనంగా ఉన్నది. నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య అమలుజరిపేముందు ప్రభుత్వము ఎవరైతే నిర్బంధంగా విద్య నేర్పదలచుకుందో, వారి ఆర్థికస్థితిని జాగుచేయవలసి ఉన్నది. తమబిడ్డలను స్కూల్ కు పంపటానికి—ఆతనికి తగిన ఆర్థిక స్థోమత ఉన్నదా లేదా అన్నది ప్రభుత్వం

మానీ, అందుకు తగిన ఆర్థిక స్థోమత వారికి మొదలు ప్రభుత్వం కల్పించవలసి ఉన్నది. ఈనాడు హాజరులు, పేదలైతులు, వ్యవసాయకూలీలు తమ నిర్దలను ఇప్పుడున్న పాఠశాలలకే పంపించలేకుండా ఉన్నాడు. ఎందుకు పంపించలేకుండా ఉన్నాడు? వారు పంపించజాలరు. వారినిర్దలకు ఆరేడు సంవత్సరాల వయస్సురాగానే వారు ఏదో ఒక పని పాటలు చేసి, తమ కుటుంబ పోషణకు తోడ్పడతారు. వారి కుటుంబ ఆదాయానికి వారు తోడ్పడతారు. ఏ పశువుల కావరిగానో పనిచేసి నలకై కేర్లు ధాన్యం సంపాదించి తనకుటుంబానికి సహాయకారిగా ఉంటాడు. ఇప్పుడు వారంగరిని నిర్బంధంగా మ్యూన్సిపుల పీఠకు చెడితే, వారి తల్లిదండ్రుల ఆర్థికపరిస్థితి ఏమికావాలి? కాబట్టి వారి ఆర్థిక స్థోమత పెంచకుండా, నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యను ప్రభుత్వం అమలు జరుపుతుందంటే నేను విశ్వసించలేకుండా ఉన్నాను. అదలక్షల ఏకరాల బంజరుభూమి పంచామం గవర్నర్ గారు సెలవిచ్చారు. ఏ ఏ జిల్లాలలో ఎంతపంచారో తెలియదు. ఏ ఏ జిల్లాలలో, ఏ ఏ గ్రామాల్లో ఎవరెవరికి ఎంత భూమి పంచారో—ఆ సూక్ష్మలుకూడ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇస్తే వింటాము. ఈనాడు ప్రభుత్వము ప్రజల అవసరాలు, ప్రభుత్వము చేస్తున్న సహాయమునకు, మధ్య ఉన్న అంతరమును పూడ్చలేకుండా ఉన్నది. ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక స్థోమతలేదు. ప్రజలకూ ఆర్థిక స్థోమతలేదు. మిడిల్ క్లాస్స్, హై క్లాస్స్ ఓపెన్ చేయలేని యీ ప్రభుత్వము ప్రజలకు ఎటువంటి మేలు కలిగించలేదు. గవర్నరు గారు వైద్యంగురించి మాట్లాడారు. పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు ఇస్తున్నంత డబ్బే మెడికల్ పన్ అండ్ హెల్తుకుకూడ ఇస్తున్నారు. కనీసం విద్యకు ఖర్చుపెట్టేంత అయినా, వైద్యము మరియు హెల్తుకు ఖర్చుపెట్టాలని నేను బడ్జెట్ సెషన్ లోకూడ చెప్పాను. అయితే వైద్యకాళామంత్రిగారు నా మాటను గౌరవించినట్లులేదు. వెయ్యిమంది విద్యార్థులు మెడికల్ కాలేజీల్లో చదువుతున్నారని అంటున్నారు. చదువవచ్చును. కాని డాక్టర్ల కొరత దేశంలో విపరీతంగా ఉన్నది. మూడవ వంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరుకు మరొక 500 మంది విద్యార్థులు మెడికల్ చదువవచ్చును. అయినప్పటికీ—మూడవ ప్రణాళిక ఆఖరుకుకూడ ఇదే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఈ మధ్య జరిగిన ఒక విచారకరమైన విషయం మరవిలేప్రాను. నా నియోజకవర్గానికి చెందిన ఒక గ్రామంలో ఒక బహిరంగ సభలో నేను ఉపన్యసిస్తున్నాను. ఒక కాత తన మనుమణ్ణి ఎక్కువ పాఠ గోడపై కూర్చున్నాడు. గోడ కూలింది. కాతకి చెబ్బ తగలలేదుగాని, మనుమడికి చాలా పెద్ద గాయం తగిలింది. అక్కడ ఒక హెల్తు సెంటర్ ఉంది. వాళ్ళను అక్కడకు పరుగెత్తించాను. అక్కడ డాక్టర్ లేడు. నాకారు ఇచ్చి భువనగిరి పంపించాను. అక్కడకూడ డాక్టర్ లేడు. వారు గైరుహాజరు. ఏమిచేయాలో అర్థంకాలేదు. చివరకు ఆరాత్రి కారులో 45 మైళ్ళదూరంలో ఉన్న సికింద్రాబాదు హాస్పిటల్ కు పంపించవలసివచ్చింది. ఆ డాక్టర్స్ లీస్ లో ఉండిఉండవచ్చునని మంత్రిగారు జవాబు చెప్పవచ్చును. అయితే అక్కడ ఇటువంటి అకస్మాత్తుగా ప్రమాదాలువస్తే అక్కడి ప్రజలు ఏమిచేయాలి? ఇవాళ హాస్పిటల్స్ లో ఉన్న పరిస్థితులు వెళ్ళిచూడండి. ఇంజెనీర్స్ యొక్క, అవుట్

సేవంబ్ యొక్క గతి ఏవిధంగా ఉందో చూడండి. నేను జిల్లా హాస్పిటల్ పరిశీలించేటట్లు చేశాను. మనరాజధానినగరం హైదరాబాద్ నీటిలో ఉన్న హాస్పిటల్స్ కు వెళ్లి చూడవచ్చును.

Patients కాటిహౌంసలు వేసుకొని వదులుతున్నారు. చివరకు నడిచేందుకు కూడ వార్డులలో స్థలం లేకుండా వదులుతున్నారు. అంత rush ఎక్కువై పోయింది. ప్రభుత్వంచేసే సౌకర్యాలు తక్కువై పోయినాయి. ప్రభుత్వం యిచ్చేజబ్బు తక్కువై పోయింది. కాలాకాకు 30 అంటే rough గా calculate చేస్తే మూడవ వంతు వర్ష ప్రచారిక ఆఖరకు పడేమిని వేలమందికి ఒక bed యిస్తామని గవన్నరు మరకు చెప్పినారు. అందుకొరకే నేను మనవిచేసేది యిదంతా ఉష్ణోగ్రత విధానం అర్థంలేని అత్యవసరం పై అందులో ఉన్నది. అంతకన్న వేరేమి నాకగవడంలేదు. Tempo of development పెరగాలి. బాగా పెరగాలి. ఇప్పుడు ఉండేదానికన్నా, రెండింతలు నాలుగింతలు అయిదింతలు పెరిగితేనే ఈ అంతర్జాలాన్ని తీసివేయ జాలుతాము. Tempo of investment పెరగాలి. దానికొరకు అవసరమైన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. Social justice లేనిది, అట్టి అడుగున వడి ఉన్న వానిని వైకే తీసుకొని రానిచేవాడు ఉత్సాహంగా వనిచేయడు. ప్రభుత్వం విధానం వల్ల నిధులు అప్పుడే వ్యాపిస్తున్నది గాని ఉత్సాహం వ్యాపించడంలేదు. భూసంస్కరణలు చేయలేదు. భూస్వాములకే బంజరు భూములన్నీ కట్టపెడుతున్నారు. ఈ సమస్యనుకూడ ప్రభుత్వం పరిష్కరింప జాలడంలేదు. ఈ ఆందోళన యిట్లానే ఉంటే భవిష్యత్తు ఏవిధంగా తేలుతుందో, ఏ స్వరూపంలో వస్తుందో అది వేరువిషయం. ఆచరిత్ర పరిణామం అంతా ముందు ప్రతిభ వేర్తాము. ఉన్న యిదార్థ విషయాలు యివి అని మనవిచేస్తున్నాను. Corruption, black marketing, adulteration మొదలైన విషయాలు మనవిచేయవలసి వస్తే యివి రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్నాయి. Black marketing విషయంలో fertiliser black marketing గురించి ఒక్క ఉదాహరణ చెబుతాను, తెలంగాణా తాలూకాలనుంచి, జిల్లాలనుంచి వివరీతంగా fertilisers black market కు వెళ్లబోతున్నాయి. ఈ మధ్య మాపార్టీ వారు జనగాంలో ఒక లారీని, భువనగిరిలో రెండు లారీలను సూర్యాపేటలో ఒకటి రెండు లారీలను పట్టుకున్నారు. అదిగే దిక్కులేదు. Agricultural Department వారు ఏమాత్రం సక్రమంగా ప్రవర్తించడంలేదు. అంటే వారు ప్రజాప్రతినిధులం అని చెప్పుకున్నా అధికారపార్టీ వారిచేతులలో ఉన్న టాకాస్ కూడ ప్లాకు market లో indulge చెప్తున్నాయి. Agricultural Department గురించి ఒకటి రెండు విషయాలు మనవిచేయవలసి ఉంది. Most inefficient department అని చెప్పవలసి ఉంటుంది. Public Accounts Committee లో ప్రతి సంవత్సరం లెక్కలు వస్తున్నాయి. దాదాపు 2 1/2 కోట్లు విరికి grant యిస్తాము అనిపిస్తుంది. దాదాపు కోటి రోపాయలు దానిలోనుంచి ప్రతి సంవత్సరం మిగిలిస్తున్నారు. ఇంత inefficient department. యిది Agri-

culture చాల ప్రధానమైన పరిశ్రమ. ఆ పరిశ్రమను అభివృద్ధిపరచి ఆహార ధాన్యా లను పండించేందులకు రైతులను ప్రోత్సహించే department కు సంవత్సరానికి రు. 2,30,00,000 యిస్తున్నాము కొన్ని లక్షలు అటో ఇటో ఉంటుంది. దానిలో వాసు ప్రతిసంవత్సరం కోటిరూపాయలు మిగిలిస్తున్నారు. Seed farms అని పెడ తారు. ఆ seed farms లో ఎప్పటికీ నష్టమే వస్తుంది, మనవిచేసేందుకు చాల విష యాలు ఉన్నాయి. అధికారపార్టీవారే Black market corruption లోకి దిగినప్పుడు “కంచెయే చెను మేసిన” సామెత యధార్థం అవుతుంది, భువనగిరిగురించి మామిట్రులు ఆ ఉత్తరం చదివి వినిపించారు. తిరిగి ఆ ఉత్తరాన్ని నేను చదవవలసిన అవ సరంలేదు. Director of controlled Commodities గారు వ్రాసినది అది. దీనిలోనుండి కొన్ని ప్రశ్నలు ఉత్పన్నం అవుతున్నాయి. ఒక ప్రశ్న మనవిచేస్తున్నాను. Ruling party వీరి annual conference ను అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు వచ్చి ఆంధ్రం చేయబోతున్న సందర్భంలో ఇటువంటి క్లామూర్స్కెట్ scandal బైటపడడం జరిగింది. ఇది ఒకరకంగా ప్రతిపక్ష పార్టీవారు సంతోషిస్తారు అని ప్రభుత్వం అనుకోవచ్చు. కాదు. ఇది public life నే demoralise చేసి degenerate చేసే పరిస్థితికి తీసుకువస్తున్నదని నేను భావపడుతున్నాను. 45 టన్నుల రేకులు ఇచ్చే అధికారం అతనికి ఎక్కడ ఉన్నది? కమ్యూనిస్టు పార్టీ కూడ ఇస్తారా? అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. మా annual conferences జరుగుతూ ఉంటాయి. Congress Reception Committee President ఒక ఉత్తరం వ్రాయగానే 45 టన్నుల రేకులు యిచ్చాడు, యితర పార్టీస్ కు కూడ అవిధంగా యిస్తారా? రెండ వది, ఆ ఉత్తరంలో ఇంకో విషయం కూడ ఆయన వ్రాశాడు. ఇది “Consumers agricul ural as well as non-agricultural కు ఇవ్వవలసినది అందు కొరకు మీరు వావన్ చేయండి అని వ్రాశారు. వావన్ చేశారా? భువనగిరి పావు కార్లతో ఒడంబడిక చేసుకొన్నారు గనుక వావన్ చేయలేదు. నేను భువనగిరివాడినే గనుక నాకు తెలుసు. మీరు మాకు చందాలు ఇవ్వండి. మంచి భోజనాలు, లడ్డు జిలేబీ లతో భోజనాలు పెట్టండి. ఈ రేకులు మీకు ఇచ్చేస్తాము క్లామూర్స్కెట్ లో అమ్ముకోండి. దబ్బు సంపాదించుకోండి. ఖర్చు భర్తీ చేసుకోండి” అని ఒడంబడిక చేసుకున్నారు. ఆ ఒడంబడిక ప్రకారం ఆ రేకులు భువనగిరి పావు కార్లకు అమ్మేశెప్పబడినాయి. కాని భువనగిరి కాంగ్రెసు నియోజకవర్గం కాదు వాది. ప్రజాభిప్రాయం అక్కడి పావుకార్లకు వ్యతిరేకంగా తిరిగింది. అందుచేత పావుకార్లం దరుకూడి 10 రూపాయల రేకును 20 రూపాయలకు అమ్ముకొని, అడబ్బును స్వంతంగా ఉపయోగించకూడదు. లాభం వచ్చిన 50, 60 వేల రూపాయలను ధర్మశాల కడతాము అని నిర్ణయించేశారు ఈ విధంగా Ruling party వారు దేశానికి ఉదాహరణ చూపిస్తున్నారు. They are setting an example to the people

ఇది చాలా అన్యాయం. ఇక adulteration విషయం ఉన్నది. ఈ పరిపాలనలో అన్నీ అడ్జస్ట్ చేశాన్, నెయ్యి adulteration పాలు adulteration. ఈ మధ్య నాకు ఒక మిత్రుడు ఒక సంగతి చెప్పాడు, ప్రభుత్వ విధానంతో వివిధ వేపాలి చాలాని విషం త్రాగాడుట. చావలేదు. దానిలో కూడ adulteration ఉన్నది. అటువంటి అవినీతికి ఈ పరిపాలనలో ruling party వారే అవకాశం కలుగ లేస్తున్నారని నేను మనవి చేయక తప్పదు. ఇంకా 2, 3 points చెప్పవలసినవి ఉన్నాయి. ప్రైడరాబాద్ నగరాభివృద్ధికి Secretariat కు సంబంధం ఉన్నది. Secretariat గురించి ముఖ్య మంత్రిగారు చాల గట్టిగా ఈ నిర్ణయానికి తిరుగులేదు అనే విధంగా చెప్పారు. సుందరయ్యగారు తమ ఉపన్యాసంలో చెప్పారు, ఏమిటి ఈ అవసరం? ప్రైడరాబాద్ నగరంలో యంతకంటే అవసరమైన విషయాలు లేవా? ఒక్క పేక్ చేరియి లేనా కావలసింది. ఈ ప్రైడరాబాద్ నగరంలో ఈనాడు నిరుద్యోగ సమస్య విచారితంగా ప్రజలను బాధిస్తున్నది. జాగీర్దారుల దగ్గర ఉద్యోగులుగా ఉన్నవారందరూ నిరుద్యోగులై రిజా బాగునాని వివరీతంగా బాధపడుతున్నారు. దానిని సరిష్కరించేందుకు ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు ఉందను. పరిశ్రమలను పెట్టి వారందరికీ ఉద్యోగాలు యిప్పిస్తే చాలా ప్రమాదకరంగా పరిణమిస్తుంది. ఎందుకంటే communal parties వారిని ఉపయోగించు కుంటున్నాడు. ఇదివరకు జాగీర్దారుల క్రింద ఉండే ప్రజలను communal parties వారు ఉపయోగించుకుంటున్నారు. అది ప్రభుత్వం యాదడం లేదా? ఈనాడు Secretariat building జేగంపేటలో కట్టడం ప్రభుత్వం వారికి ప్రధానమైన నమస్య అయిపోయింది. ఆ నిర్ణయానికి తిరుగులేదని వదే వదే ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రకటించడం నాకు ఆశ్చర్యం చేస్తున్నది. తిరుగులేక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఇంక ఏమి అవసరాలు లేవా? పరిశ్రమలు కావాలి. అంతేకాదు సుందరయ్యగారు యింకొకటి కూడ చెప్పారు. Estimation ప్రకారం రూ 1 1/2 కోట్లు అవుతుంది. తయారయ్యే సరికి 3 కోట్లు అవుతుంది. నాకు తెలుసు ఇంతనీళ్లు ప్రభుత్వానికి లాగవలెనని estimate చేయడంలో చాలా జాగ్రత్తగా చాలా తక్కువ చేస్తారు. తరువాత revised estimates లో ఎక్కువ అవుతుంది. Public Accounts Committee లో చూస్తున్నాము. Electrical Project 7 కోట్లతో ఆరంభమై 24 కోట్లతో ముగిసింది. అదేవిధంగా ఈ Secretariat building కూడ 1 1/2 కోట్లతో ఆరంభమై 5 కోట్లతో ముగుస్తుంది. ఇంత ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది, ఇంత పెద్ద నగరం ఉన్నది నర్థంకోలేమా? అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు "నేను చేసిన నిర్ణయానికి తిరుగులేదు అని తెలివివ్వా ఉంటారు. నాకు అర్థంకావడంలేదు. 100 ఎకరాలు అక్కడ ఉండడమే కారణమా? 100 ఎకరాలు ఉంటే ప్రభుత్వం యింకా చేసేదే ఉపయోగించ కూడదా? ఆ 100 ఎకరాలలో communica-tions పెట్టి ప్రజలు సాయంత్రం వెళ్ళి గడిచి వచ్చేందుకు national park కట్టవచ్చు.

ఇందులో యింకొక అనుమానం కూడా మాకు వస్తున్నది. అదృష్టా, ఆ చుట్టూ ప్రక్కలూ భూములు ఎవరివో కూడ కాస్త పరిశీలించ వలసిందిగా ప్రభుత్వానికి తెలియ జేస్తున్నాను. ఈనాడు అంతకంటే పరిష్కరించవలసిన ముఖ్యమైన సమస్యలు లేవా? కనీసం సిటీలో వున్న నిరుద్యోగాన్ని దూరం చేయడానికి ఆ డబ్బును డైవల్ట్ చేస్తే తాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి, మున్సిపాలిటీగారికి, గవర్నరుగారికి మనవి జేస్తున్నాను. అంతేకాదు. కడితే పెద్ద భవనమే కట్టాలి. అందుకు నేను సుముఖుడను కాదనుకోండి, వారు argue చెప్తున్నారూ కాబట్టి చెబుతున్నాను. దీనికి నూరు ఎకరాలు కావాలా? ఈనాడు యింజనీరింగ్ రంగం ఎంతో అభివృద్ధి చెందింది. అక్కడనే పైకి కట్టుకుంటూ వెళ్ళకూడదా? వైర space అంతా మరదే. క్రింద ఎంత భూమివున్నా పైన అంతా మనదేగదా! ఎన్ని వందలమైళ్ళు అయినా పైకి వెళ్ళవచ్చు. ఇంక దీనికి అనేక కారణాలు చెబుతున్నాను. జిల్లాలనుండి ప్రజలు వస్తారు. అంటున్నారు. నాకి వాచన అర్థం కావడంలేదు. జిల్లాలనుండి వచ్చేవారు ఒకపూట వుండి పని చూసుకుని వెళ్ళిపోతారు. ప్రధానంగా రోజు వెళ్ళే వారు ఎవరు? సెక్రటరేయట్ లో పని చేసే ఉద్యోగులు. వారు చేల సంఖ్యలో వున్నారు. వారు పది మైళ్ళ నుండి రావలసిఉంటుంది. అక్కడెక్కడో నష్టం కలగడంపై కట్టాను ఉద్యోగులకు క్వార్టర్లు. వీరి వాదన చాలా ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. ఇది ప్రజాభిప్రాయానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా ఉంది. అయి నప్పటికి తాము వచ్చిన కుందేలుకి మూడే కాళ్ళు అంటున్నారు. వీరివస్తుంకి.

వివరిగా మరొక్క విషయం చెప్పవలసి వుంది. అది తెలంగాణా ఆంధ్ర యొక్క emotional integration సమస్య. అదృష్టా, మనమందరంకూడా విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాడినాము. ముక్కుటి ఆంధ్రులు భాయ్ భాయ్ గా వుండాలనే ఉద్దేశం తోనే పోరాడాము. విశాలాంధ్ర ఏర్పడి అయిదు సంవత్సరాలు కావస్తున్నది. కాని emotional integration మాత్రం జరగలేదు. ఇంతవరకు అనుమానాలు వివరి త:గానే వున్నాయి. దీనికి యీ ప్రభుత్వాలు దీనికి సంబంధించిన వారు అవలంబించిన విధానాలే ప్రధానమైన కారణమని నేను వారిపై ఒక చార్జి పెడుతున్నాను. యీ ప్రభుత్వం పూర్వం వున్న ప్రభుత్వం కూడా వెనుకబడిన ప్రాంతంపై శ్రద్ధ పీడి తీసుకో లేదు. ఆనాడు విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాడినప్పుడు మేము ఆశించాము, మా అన్నతైన ఆంధ్రులు త్యాగంచేసి తెలంగాణా యొక్క అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తారని, సహాయం చేస్తారని, కాని అట్లా జరగలేదు. వేరొక విధంగా జరిగింది. తెలంగాణా పెన్షరీటీస్, నిజాం ప్రభుత్వం నుండి వచ్చినవి 12 కోట్ల రూపాయలు. దీనిపై ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ తీసు కున్నారు, రిజర్వు త్యాంకు నుండి వారిని ముందు అడిగితే వారు ముందు యివ్వలేదు, అప్పుడు వీటిని మార్కెట్ చేశారు. 8 కోట్ల రూపాయలు తెచ్చుకున్నారు. (ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ గాక 8 కోట్లు తెచ్చుకున్నారు.) అక్కడ ఆ డబ్బు చిక్కిపోయింది. 1956 నుండి 61 మార్చి వరకు తెలంగాణాలోని ఆదాయాన్ని ఖర్చును పైగాన్ను డిపార్టు

మెంటు లెక్కలన్నీ 9 కోట్ల రూపాయలు తెలంగాణా రెవిన్యూ అక్కౌంటు, కాపిటల్ అక్కౌంటులో మిగిలింది. 12 కోట్లు సెక్యూరిటీస్ 9 కోట్లు మిగులు. మొత్తం 21 కోట్లు తెలంగాణాకు అమాంకంగా వుంది. అది తెలంగాణా అభివృద్ధి కొరకు అని చాలాపార్లు ప్రకటించారు. కొత్తగూడెం ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ దీనితోనే కడతాం అన్నారు. అది అక్కడ మార్ట్ గేజ్ పెట్టి ఇది ఇక్కడ ప్రైవేట్ ఎంటర్ ప్రైజ్ కు యిచ్చివేశారు. అధిక మంత్రిగారు రిజియన్ ల్ కమిటీలో ప్రకటించారు. ఈ 21 కోట్లే కాదు తెలంగాణాకు వుంది, యింకా యితర రంగాలలో కూడా కొంత వుందని. రోడ్ ట్రాన్స్ పోర్టు కార్పొరేషన్ లో మూల ధనం దాదాపు అయిదారు, కోట్లు అట్లనేవుంది. కార్పొరేషన్ మొత్తం రాష్ట్రానికి అయింది. ఇంకా దీనికి సంబంధించిన వివరాలు వున్నాయి. అందులోకి నేను వెళ్ళి దలచుకొనడంలేదు. 21 కోట్లు వున్నదనేది **accepted fact**. ఆ డబ్బు అక్కడ వుందో చూపించమని అడిగాము. నూతనంగా ఒక్క గ్రామాన్ని electrify చేయడానికి డబ్బులేదు అంటున్నారు. మేము అధిక మంత్రిగారిని అడిగాము. ఆ 21 కోట్లలో నుండి ఒక నాబుగైదు కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం యివ్వండి తరువాత లెక్కలు చూసుకుందాము అని కానీ, దీనికి నిర్దముగాలేదు. వీరి **ways and means position** చాలా అభ్యాన్నముగా వుంది, ఇక్కడ డబ్బు అంతా తీసుకెళ్ళి ఆంధ్రలో ఖర్చు పెట్టారు. వారికి ఏమీ అధికారము వుందని నేను అడుగుతున్నాను. ఆంధ్ర ప్రాంతము నుండి వచ్చిన మంత్రులను అడుగుతున్నాను. మా తెలంగాణా మంత్రులను కూడా అడుగుతున్నారా. వారు అక్కడ వుండి ఏమీ చేస్తున్నారు. వారి పదవులనే చూసుకుంటున్నారు. అని అడుగుతున్నాను, అది యిచ్చే మార్గం ఆలోచిస్తున్నారా? అని కూడా అడుగుతున్నాను. ఎందుకంటే యిది వెనుక బడిన ప్రాంతం మీద జమీన్ గుసెలు దోచుకునే పద్ధతి మంచిది కాదని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. నేను విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాడినవాడిని. ఇక్కడ డబ్బు సమస్యకాదు, ముక్కోటి ఆంధ్రుల యొక్క ఐక్యతకు సంబంధించిన సమస్య. దీనిలో నాకు విచారంలేదు. అప్పుడు దీనికొరకు **fight** చేశాను. యిప్పుడు వారు అన్యాయం చేస్తుంటేకూడ **fight** చేస్తాను. విశాలాంధ్ర స్థాపించడం చాలా కరెక్ట్ అనే నేను భావిస్తున్నాను. అయితే ఎందుకు యీ పరిస్థితి వచ్చింది. ఆంధ్ర మంత్రులు కూడా యీ **point** చివరి. అక్కడ రెవిన్యూ పోజిషన్ ఏమీ బాగాలేదు. ప్రాప్తి, బిషన్ అనే ఒక **luxury** పెట్టుకున్నారు. దీనినుండి శంపత్సరానికి 20 కోట్ల రూపాయలు పోగొట్టుకుంటున్నారు, ఇక్కడ కూడా అది ప్రవేశ పెట్టి మాకు కూడా తిరుగు వరం చేద్దామనుకుంటున్నారు. అయితే యిప్పుడు ఆ సమస్యను వైకి తీసుకు రావడం నా ఉద్దేశం కాదు, ఆ దృక్పథంతో మాత్రమే ఈ సమస్యను చూడాలని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఆ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోవాలి. లేకపోతే **emotional integration** అడగడం సాధ్యంకాదు, మీతో మేము ఆశించింది వేరు. ఇక్కడ డబ్బు అంతా అక్కడికి తీసుకు వెళ్ళారు, అది న్యాయంకాదు. దానిని యిప్పటికైనా ఆలోచించాలి.

ఒక కమిటీ వేశారు మొన్న చర్చ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం చెప్పాను, తెక్కలు తరువాత చూద్దాం, ముందు తెలంగాణా అభివృద్ధి కోసం 5 కోట్లు కేటాయించండి అని. అందుకు సిద్ధంగా లేదు. ఎన్నికలు దగ్గరకు వస్తున్నాయి గదూ, ఇంకా డబ్బు కావాలి. అందువలన దీనికి సిద్ధంగా లేదు, నేను ఆంధ్రకు తెలంగాణాకు భేదాభిప్రాయం కల్పించేవాడిని కాదు. ఆ విషయం అందరికీ తెలుసు, ఆ డబ్బు ఎట్లా ఖర్చుచేసి వుంటారు. ఆ నేది చూస్తే అక్కడ కూడ developed ప్రాంతాలకే ఖర్చు పెడతారు. నాకు facts తెలియవు. అందువలన ఖచ్చితంగా చెప్పడంలేదు.

ఇది చాలా తీవ్రమైన సమస్యయి ముఖ్యమంత్రిగారికి మరఫ్ఫి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో Cabinet ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. లేకుంటే తెలంగాణా ప్రజలలో misunderstandings వచ్చి వారి ఉద్దేశాలనే శంకించే వర్సిస్తే ఏర్పడుతుందని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చిరందుకు మీకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ నేను విరమిస్తున్నాను.

వ్యవసాయశాఖమంత్రి (శ్రీ ఎన్. రామదండారెడ్డి) : అధ్యక్షా, గౌ. ప్రతి పక్షనాయకులు కాస్తక శాఖకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు సెలవిచ్చారు, వాటికి సమాధానాలు చెప్పుదామనే ఉద్దేశంతో నేను మాట్లాడుతున్నాను. వారు ముఖ్యంగా ఆరు విషయాల గురించి చెప్పారు. Industrial Courts, Tribunals నుంచి వచ్చే awards, agreements సక్రమంగా implement కావడం లేదని చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా ఎక్కడెక్కడ implement కావడంలేదో మార్చిస్తే తెచ్చినప్పుడల్లా implement చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంటిమి. ఇండియా గవర్నమెంటు ఆదేశాలపాఠం Evaluation and Implementation Machinery ని ప్రతిరాష్ట్రంలోను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది మన రాష్ట్రంలో కూడా ఒక Special Officer ను చేయడం జరిగింది. Industrial Tribunals నుంచి Courts నుంచి వచ్చే awards implement అవుతున్నాయో లేదో అని చూచి కాని చోట్లలో management లో ప్రత్యేకంగా సంఘాపించడం, అప్పటికే వని జరగక పోతే prosecution చేయించడానికి కూడా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. మార్చిస్తే అటువంటివేమీ రా లేదని మరచిపోతున్నాను. ఒక విషయం వున్నది. Awards వచ్చిన తరువాత Appeal కు Management వారికి అధికారం వుంది. Appeal అయితే subjudice అవుతోంది కనుక అటువంటి సందర్భాలలో interfere కావడానికి అవకాశంలేదు. ఒక విషయం మాత్రం వాస్తవం. ఈ మధ్య R. T. C Conference లో నేను కూడా పాల్గొన్నాను. అక్కడ కొన్ని agreements అమలు చేయలేదని నా దృష్టికి కూడా తెచ్చారు. ఈ మధ్యన కూడా నేను విచారించాను. అగ్రిమెంట్స్ అయినమాట వాస్తవమే. అమలులోనికి తెనిమాటకూడా వాస్తవమే.

ప్రతిపక్ష నాయకులు వాటివిషయమే చెప్పివుంటారనుకుంటున్నాను వాటిని imple-
ment చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము, ఇందులో కొన్ని ప్రతిబంధకా
లున్నాయి. Industrial Housing Scheme క్రింద యిళ్లుకట్టిస్తామని నిర్ణ
యం తీసుకున్నమాట వాస్తవం. అగ్రిమెంటులో వున్నమాట నిజమే. House sites
acquisitionలో కొన్ని చిక్కులు వచ్చాయి. అందుకొరకు 2 లక్షల రూపాయలు
కేటాయించడం జరిగింది. దాని ఉపయోగం జరగలేదు. ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా
శ్రద్ధతీసుకొని యిండ్లుకట్టించడానికి ప్రయత్నంచేస్తామని మీద్వారా మరచిచేస్తున్నాను.
కాలిఫోర్న్ మికాగనుల విషయం చెప్పారు. Workersకు 1800 రు॥ యివ్వాలనే
తీర్మానంకూడా జరిగింది. తరువాత recover కాలేదని చెప్పారు. అది వాస్తవమే
కాని, కొన్ని కారణాలున్నాయి. కలెక్టరుకు వ్రాయడం జరిగింది. ఆ amount ను
recover చేసి workers కు యివ్వాలని ఆదేశం జరిగింది. Workmen's
Compensation Act ప్రకారం యివ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. అతను ఒక
pauper వలె తయారైనాడు. Recover చేయడానికి అతనిదగ్గర immovable
property ఏమీ లేదు. అందువల్ల చిక్కులు వచ్చాయి. ఇంకా ఎక్కడైనా pro-
perty వుంటే చూసి త్వరగా recover చేసి workersకు యిప్పించవలెనని ఆదేశా
న్నివ్వడం జరిగింది. తహశీల్దారుకు కూడా వ్రాశాము.

ఇక మూడవ విషయం కృష్ణా మైనింగ్ కంపెనీలో సిలికానిస్ హ్యాథిలో 18మంది
వున్నారని వారి compensation విషయం చెప్పారు. కొంతమంది workers
కు యిప్పించడం జరిగింది. ఆ diseaseలో బాధపడుతున్నామని చెప్పివారిని exa-
mine చేయిస్తున్నారు. Management వారు కొన్ని అభ్యంతరాలుకూడ పెట్టు
తున్నారు. అటువంటి కొన్ని కేసులు Medical Board కు refer చేయడం
జరుగుతోంది. అందువల్ల కొంత జాప్యం జరుగుతున్నట్లుంది. Management
వారు appeal చేసినట్లయితే Medical Board opinion రావలసివుంటుంది.
కాబట్టి జాప్యం జరిగినమాట వాస్తవం. కొత్తగూడెం Mines విషయంలో workers
are not being paid any arrears అని శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పారు.
దీనికి సంబంధించిన arrears అనేది specific గా చెప్పినట్లయితే తగుచర్య తీసుకొని
అవి యిప్పించడానికి ప్రయత్నంచేయడం జరుగుతుంది. నిన్నను మొన్ననుకూడ నేను
పింగళేటి కారిర్స్ మేనేజీమెంటువారితో సంప్రదించాను. అటువంటి cases మా
దృష్టిలో లేవు, ఒకవేళ ఉన్నట్లయితే యిప్పించడానికి ప్రయత్నంచేస్తామని ఆ మేనేజింగ్
డైరెక్టరుగారు చెప్పారు. Minimum wages fixed by Wage Boards
in respect of Textile Mills have not been implemented
అన్నారు. Pandalapaka Textile Mills, Sarvaraya Textile Mills,
Kakinada, Akkamamba Textile Mills, Tanuku, D. B. R.

Mills and Azamjahi Mills విషయం పున్నిది. వీరంతా payment చేశారు. అట్లు చేయించడానికి త్రైపాక్షిక సమావేశాలు కూడా ఏర్పాటు చేశాము. ప్రత్యేక ఉద్యోగస్తులకు కూడా పంపించి implement చేయించడానికి ప్రయత్నం చేశాము. Implement అయినచూ పంచలపాక విషయంలో రెండు మిల్లులు పున్నాయి. అవి economic units అన్నారు. అక్కడ కూడా యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

తొలిసారి చైర్మన్ (సి. సత్యనారాయణ) : కాకినాడ విషయంలో కూడా చిన్న unit అని పేరుపెట్టారు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : మా నేయలేదు. ప్రయత్నాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగ్ మిల్స్ లో యంతవరకు ఆమలుజరుగలేదు. రామచంద్రా స్పిన్నింగ్ మిల్స్, పంచలపాకలో 130 మంది workers వుంటే 70 మందికి inconstant యిచ్చారు. మిగతా 60 మందికూడా యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగ్ మిల్స్ లో కొంత డిఫాల్టెషన్ వుంది. Managing Director కొంత డబ్బు కాశేశాడు. వేరే Managing Director ను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. వారికి నష్టం వచ్చింది. అందువల్ల యివ్వడానికి వీలులేదు, 4,000 spindles పంచిస్తున్నాయి. చిన్న unit కాబట్టి యివ్వడానికి వీలులేదన్నారు, అయినా తప్పకుండా implement చేయించాలని ప్రయత్నం జరుగుతోంది. Persuasion పున్నిది.

Provident fund scheme has not been implemented to the Electricity workers అని చెప్పారు. ఇంతవరకు implement కాలిమాట వాస్తవమే. కొన్ని accounts settle కాలినియున్నది. Electricity Chief Engineer కు వ్రాసినాము. త్వరగా accounts settle చేసి ఈ స్కీమును extend చేయడానికి ప్రత్యేకంగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని మరచిపోతున్నాము.

వేరు సేవకకు తెగుట్ల తగులుతున్నాయని ప్రభుత్వం 4 నెలల నుంచి ఏమీ చర్యను తీసుకోలేదని రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పారు. వారెంతో ఆవేదనతో చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఏదైనా చర్యకై కొన్నది వారితో ముఖ్యంగా మరచిపోతున్నాము.

వారు సమర్థవంతంగా విచారిస్తే వారు ఈతీరుగా చెప్పడంలేవారు కాదు. వేరు తెనగకు caterpillars వస్తున్నాయి. వాటి విషయమై ఏ చర్య తీసుకోలేదని అన్నారు. Pesticides ప్రతి గ్రామంలోనూ ఏర్పాట్లు ఉన్నాయి. Sprayers కు లోన్ను

యిస్తున్నారు. ఏవిధంగా High-yielding strains evolve అవుతాయో పరిశోధనా కేంద్రాలలో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు, ప్రతి జిల్లాలోను, mobile vans కూడా పెట్టి ప్రయత్నాలు చేయడం జరుగుతోంది. ప్రతి జిల్లాలోను land protection staff ను ప్రత్యేకంగా వేసి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉన్నారు. ప్రత్యేక మైన సందర్భాలలో pest attack అయినప్పుడు విమానాలను తీసుకువచ్చి spraying చేయడం జరిగింది. ఈ విషయంలో తగిన చర్యలు తీసుకొనబడుతున్నాయని మనవి చేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

Sri T. Ramachandra Reddy (Putlur) : How far are we successful till now ? వారు చేసిన ప్రయత్నాలు ఎంతవరకు సఫలీకృతమైనాయో కొంచెం నివేదిస్తారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : వారు సమర్థులైతే చూస్తే సఫలీకృతమవుతున్నాయని వారే చెప్పగలుగుతారు. గత సంవత్సరం ఏమి చేసినది కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ విజయభాస్కరరెడ్డి గారికి కూడా బాగా తెలుసు. అక్కడ కానీ విజయవాడ ప్రాంతంలో కానీ planes రావడంవల్ల రైతులు ఎంతవరకు లాభం పొందారో తెలుసుకోవచ్చును. Spraying వల్లను anti-locust measures వల్లను ఏవిధంగా ప్రజలకు లాభం కలిగిందో ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు.

శ్రీ టి. రామచంద్రారెడ్డి : ప్రతి జిల్లాలోను ఈ రీతిగా pesticide నిర్మూలన చేయడానికై చేస్తున్నామని చెప్పుతున్నారు కదా—ప్రతి జిల్లాలోను రైతుల నీర్మూలనకే ఎందువల్ల దారితీస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ పబ్లిడి ఇచ్చి కానీ మరొక విధంగా కానీ జిల్లా అంతా spray చేయడానికి ఎందుకు పూనుకోకూడదు ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : రైతులలో కూడా కొంత అలక్ష్యం ఉంది. ఏ తీరుగా వ్యవసాయం చేయాలి, preventive measures తీసుకోవాలి. ఏ రీతిగా గమాక్వీన్ వాడాలి—ఇవన్నీ చెప్పినా అలక్ష్యం చేస్తున్నారు. రైతులలో ఇంకా విజ్ఞానం పెంపొందితే, ఎక్కువగా preventive measures తీసుకోగలుగుతారు. Spraying, dusting ఎక్కువగా చేస్తే ఉపయోగం ఉంటుంది.

తెంపరరీ చైర్మన్ (శ్రీ పి. నక్కనారాయణ) : Government pests కే ఇప్పటికీ మూడు నష్టమెంటరీలు అయినాయి. చాలును. Answer వచ్చింది—రెండు వైపులనుంచి.

***శ్రీ డి. సంజీవయ్య :** అదృష్టా, ఈ నెల 24 న తారీఖున ఉభయ కానవ సభల సయుక్త సమావేశంలో మన గవర్నరుగారు ప్రసంగించినందులకు వారికి కృత

జ్ఞాతమ తెలియజేస్తూ అభినందన తీర్మానాన్ని ఈ శాసన సభలో మిశ్రులు శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు ప్రతిపాదించినారు. దానిపై గౌరవనీయులైన సభ్యులు 42 మంది మాట్లాడారు. చర్చల ధోరణి సవ్యంగా సక్రమంగా ఉందని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. శాసన సభ యొక్క గౌరవ ప్రతిష్ఠలను దృష్టియందుంచుకొని సరియైన ధోరణితోనే సక్రమంగానే విమర్శలు కాని సలహాలుకాని సూచనలు కాని ఇవ్వబడినాయని నా యొక్క నమ్మకం. సభ్యులు మాట్లాడిన మాటలన్నీ ఒకసారి మననం చేసుకుని చూస్తే ప్రధానమైన సమస్యలు అయినారు నాకు కనిపిస్తున్నాయి. చాలా ప్రాధాన్యత వహించిన విషయం నదీ జలాలు. తరువాత ఒకవైపు వరదలు, ఒకవైపు కరువు. దానిని మినహాయిస్తే, పరిశ్రమలు, ప్రదాశికలు, నాన్ గెజెటెడ్ ఉద్యోగుల సమస్య, విద్య బంతు భూమిల సంపాదన. ఇవి ప్రధానమైన సమస్యలుగా ఉంటున్నాయి. ప్రధానమైన సమస్యలకు సమాధానం చెప్పడానికి ముందు చిన్న చిన్న విషయాలు కొన్ని ఉదహరించినారు. వాటిని గురించి క్లుప్తంగా మనవి చేసి ప్రధానమైన సమస్యలకు వస్తాను.

నరసింహారావుగారు తెలుగులో పరిపాలన జరపడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నందుకు సంతోషాన్ని ప్రకటించారు. శాసన సభ్యులకు తెలుసు. ఈనాడు శాసనసభ అధ్యక్షులుగా ఉంటున్న కాశేశ్వరరావుగారి అధ్యర్థం క్రింద తెలుగు గ్లాసరీ ఒకటి తయారై నది. అచ్చులో ఉన్నది. త్వరలో పూర్తి అవుతుంది. అది చేతిలోనికి రావాలి. తరువాత నిన్ననో మొన్ననో ప్రశ్నితరాల సమయంలో నేను మనవి చేసినట్లు డిప్యూటీ మాన్యుయల్సును తర్జుమా చేయవలసిన అగత్యం ఉంది. అన్నింటికంటే ప్రధానమైనది తెలుగు టైప్ రైటరు. రెండు కిలోర్డులు ప్రభుత్వం ముందు పరిశీలనకు వచ్చాయి. పరిశీలన చేసిన అనంతరం రెండూ సరిపోవని మాత్రమైన కిలోర్డును తయారు చేయాలని శాసన సభలో ఛీఫ్ రిపోర్టరుగా వుండే బ్రహ్మానందంగారిని కోరడం జరిగింది. వారు ఒక కిలోర్డును తయారుచేసి ప్రభుత్వానికి అందజేశారు. ఈ విషయాలన్నింటిపైన నిర్ణయం తీసుకొని **largescale manufacture** చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించేస్తుంది. టైప్ రైటర్లను విరివిగా అన్ని కార్యాలయాల్లో ఏర్పాటు చేయడానికి ఎప్పుడు వీలుగా ఉంటుందో అప్పుడే ఈ కార్యక్రమం సులువుగా జరగడానికి వీలుంటుంది అని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత లా కమిషన్ ను నియమించినందుకు సంతోషాన్ని ప్రకటించారు. మేము చాలా రోజులనుంచి అలోచిస్తున్నాము. ఇది చాలా అవసరం. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో దాని అవశ్యకత ఇంకా ఎక్కువగా కనిపిస్తోంది. మద్రాసునుంచి విడివడి రావడం, అతట్టాలు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉండడం, మైదరాజాదు రాష్ట్రం నుంచి విడదీయబడిన తెలంగాణాలో వేరే చట్టాలు ఉండడం చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. వీటిని సమన్వయం చేయాలి, క్రోడీకరణ చేయాలి, ఇవన్నీ చేయడానికి లా కమిషన్ చాలా అవసరమనే

విషయం ప్రభుత్వంగుర్తించి లా కమిషన్ ఏర్పాటుచేసింది. అగస్టు 15వ తారీఖున ఉదయం 9.12 గంటలకు గవర్నరుగారే ప్రారంభోత్సవం చేయబోతున్నారు. ఆ కార్యక్రమం జాగా కొనసాగ గలదని మన కార్యక్రమం కాసన సభలో ములుపుగా జరగడానికి ఉపయోగపడగలదని అభిప్రాయపడ్డారు. లక్ష్యబాధానుగారు ఈ తీర్మానాన్ని ఒకపరిచారు. వారు అనేక విషయాలు సెలవిచ్చారు. వారు చెప్పిన మాటలలో ఒకటి వాకు చాలా నచ్చింది. Crop insurance విషయం ఏమి చేస్తున్నారు. చేయడం మంచిది అని సలహా ఇచ్చారు, ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా అలోచన చేసినది. ఈ విషయంలో అనుభవం ఉన్న, ఢిల్లీలో ఉంటున్న డాక్టరు నటరాజన్ గారితో సంప్రదింపులు చేశాము. వారు ఇచ్చిన సలహాలు తీసుకున్నాము. డిపార్టుమెంటులో కొంత వ్యవహారం జరిగింది. రెండు మూడు రోజుల క్రితమే నేను ఉత్తరువులు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. డిపార్టుమెంటులోని ఒక ఉద్యోగిని పంజాబు వెళ్ళాలని అన్నాము. పంజాబులో కొంత కార్యక్రమం జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. అక్కడ జరిగిన కార్యక్రమాన్ని సమీక్షించి వచ్చిన తరువాత దానిని ఢిల్లీలో పెట్టుకుని crop insurance ఆంధ్రలో ప్రవేశ పెట్టవలసి ఉంది. కారణం— ఆంధ్రదేశం ప్రధానంగా వ్యవసాయమీద ఆధారపడే రాష్ట్రం కాబట్టి. పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు ప్రధానంగా గిరిజనుల సంక్షేమాన్ని గూర్చి చెప్పారు. కారణం— జిహ్వకా తమ జీవితం అందులోనే వినియోగించడమే అనుకుంటాము. వారు ఎక్కువగా దీనిని గూర్చి మాట్లాడారు. సభలోని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు ఈ గిరిజన సంక్షేమం విషయంలో ప్రభుత్వం ఎంత శ్రద్ధవహిస్తున్నది, ఎన్ని విధాల కృషి చేస్తున్నది అనే సంగతి. చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు fertilisers distribution గురించి చెప్పారు, జిల్లా పరిషత్తులకు ఇవ్వడం మంచిది కాదన్నారు. కొంతమంది ఇవ్వడమే మంచిది అన్నారు. ఇంజను పూర్వం ఉండే పద్ధతిని మార్చి జిల్లా పరిషత్తులు, సమితుల ద్వారా పంపకం జరగాలని ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు ఇచ్చింది.

ఇచ్చి కూడా ఎన్నో మాటలు కాలేదు. ఒకటి రెండు మాటల క్రిందనే జరిగింది అనుకుంటా. అందువల్ల నూతనంగా ఏర్పాటు చేసిన వద్దతి, జిల్లా పరిషత్తులు, సమితులు పంపకం చేసే వద్దతి ఎట్లా జరుగుతుందో చూడడానికి కొంత అవధి యివ్వాలి. కొంతకాలం అయిన తరువాతగాని దానిగూర్చి మనం చెప్పడానికి వీలులేదు, తరువాత అక్కడక్కడ తమ తమ ప్రాంతాలలో ఉండే రోడ్ల సంగతి కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు శలవిచ్చినారు. ఇచ్చాక ఉదయమే పల్లికు వరుగుకొళ్ళ మంత్రిగా ఉండే సత్యనారాయణ రాజుగారు శలవిచ్చినారు. 20 ఏండ్ల ప్రణాళిక చేసినాము. సేషన్ ల్ మైనేస్, ప్లేటు మైనేస్, జిల్లా రోడ్లు, చిన్న చిన్న రోడ్లు అవేటటువంటి వ్యవహారం ఉంది. అందువల్ల ఏదో ఒక పథకం చేసుకొని ఏదో ఒక పద్ధతి ప్రకారం దేశంలో ఉన్న రోడ్లను అభివృద్ధి చేసుకోవలసి ఉండగా మా రోడ్లు రాలేదని చెప్పినంత మాత్రంతో లాభం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత శ్రీ కాళిరెడ్డిగారు ఈ ప్రణాళిక వల్ల common man కు

ఏమీ లాభం కలగడం లేదన్నారు. మరి రోడ్లు వేస్తే, నదులకు ఆనకట్టలు కట్టి ఆహారోత్పత్తి చేస్తే, నూలు మిల్లులు పెట్టి బట్టలు ఉత్పత్తి చేస్తే common man కు కాక ఎవరికి వెళతాయో నాకు అర్థం కావడం లేదు. చిహ్నాలు కాబోతే వెంటనే ఏర్పాటు చేయాలని రామబ్రహ్మంగారు, చెంగల్రాయ నాయుడుగారు, రాజగోపాల నాయుడుగారు మాట్లాడినారు. ఆ విషయం వారికే తెలుసును. మేము ఒక స్పెషల్ అఫీసరుకు నియమించినాం. స్పెషల్ అఫీసరునే కాకుండా వారికి కావలసిన సిబ్బందిని కూడా నియమించి ఉన్నాం. ఇక విశ్వవిద్యాలయం వారియొక్క ఉత్తరువు కావాలి. Affiliation కోరకు, వారి ఉత్తరువు త్వరలోనే యిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరంలోనే కళాశాల ప్రారంభమవుతుందనే నమ్మకం మాకున్నది. రామబ్రహ్మంగారు బోలార్ థేసిన్ గురించి మాట్లాడినారు. మైసూరు ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు జరుపవలసి ఉన్నది. ఆ విషయం తప్పకుండా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహిస్తుంది. క్రిమిటి సీతాకుమారిగారు స్త్రీల విషయంలో ఎక్కువ special facilities కావాలని కోరినారు. ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంటువంటి సంగతి వారికి తెలిసే ఉన్నది. వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు ప్రధానముగా నడి జలాల గురించి మాట్లాడారు. దానికి మళ్ళా వస్తాను. సామర్లకోట మునిసిపాలిటీ రద్దు చేయాలని కాంగ్రెసువారు మహజరు పెడితే చేశామన్నారు. దానిగూర్చి చర్చకు అధ్యక్షులవారు అనుమతించినప్పుడు ఏమీ చెప్పకూడదనుకున్నాను. మరి, కాంగ్రెసువారు మహజరు పెడితే చర్చ తీసుకోకూడదా? కాంగ్రెసువారు ప్రజలు కారా? ప్రభుత్వానికి మహజర్లు పెట్టకూడదా? ఏదైనా ఒక సంస్థ సరియైన పద్ధతిలో సడవకపోతే దానిగురించి అక్వి పెట్టకూడదా? ప్రభుత్వం విచారించకూడదా? విచారించిన తరువాత నిజముగా సరియైన పద్ధతిలో ఆ సంస్థ సడవడం లేదంటే చర్చ తీసుకోవడం తప్పా? అని అడుగుతున్నాను. శీషాద్రిగారు వరల్డ్ బ్యాంకునుండి అప్పు తీసుకుని ప్రాజెక్టులు నిర్వహిస్తే మంచిదన్నారు. వరల్డ్ బ్యాంకు రిప్రజెంటేటివులు ఈ రోజు ఈ ఊరిలోనే ఉన్నారు. నిన్న కొత్తగూడెం వెళ్ళారు. కొత్తగూడెం దగ్గర ఛార్జ్ వర్క్ కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. దానిని వరల్డ్ బ్యాంక్ వారు చూడడానికి వచ్చినారు. బహుళః శేపు సాయంత్రం కలుసుకుంటున్నాం. దాని విషయంలో వరల్డ్ బ్యాంకు ఏవిధముగా సహాయం చేయడానికి వీలుందో వారితో చర్చిస్తామని మరవి చేస్తున్నాను. విజయవాడ మునిసిపాలిటీ వాటర్ సప్లయ గురించి విశ్వేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. దాని గురించి ఈ ఉదయం అడ్ జర్న మెంట్ మోషన్ వచ్చింది. దానికి కూడ ప్రత్యేక సమయం యివ్వబడినది. ఆ సమయంలో దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు జవాబు చెబుతారు. తరువాత రాయలసీమలో యిందాక వ్యవసాయ శాఖామాయులు శలవిచ్చినారు. శీటర్ పిల్లర్లు చేరుకనగ వంటకు నష్టం కలిగిస్తున్న సంగతి ప్రభుత్వం తప్పకుండా శ్రద్ధ వహించి అటువంటి వైరుకు నష్టం జరుగకుండా, రైతాంగానికి నష్టం జరగకుండా చేస్తుంది. కాని వ్యవసాయ శాఖామాయులు శలవిచ్చినట్లు రైతులు కూడా శ్రద్ధవహించి ప్రభుత్వం అందజేసే సహాయం

పొంది, యింకా ఏ ఏ విధాలుగా సహాయం చేయడానికి వీలుందో సలహాలు యిచ్చి-
 సలహాలు పొంది అభివృద్ధి చెందాలని మా అభిలాష. తరువాత కాంతి భద్రతలను
 గురించి చాలమంది సభ్యులు చెప్పినారు. స్పెసిఫిక్ గా ఇన్ ఫ్రెస్స్ కూడా యిచ్చినారు.
 అవన్నీ విచారణ చేసి, ఎటువంటి చర్య తీసుకోవడానికి వీలుంటుందో అటువంటి చర్య
 ప్రభుత్వం తప్పకుండా తీసుకొంటుంది. మైనర్ ఇరి గేషనుకు సంబంధించి జిల్లా పరిషత్తుకు
 అధికారం యిచ్చి ఉన్నది. ఎట్లా జరుగుతున్నదో చెప్పినారు. ఇదివరకు మనవి చేసినట్లు
 యిది కూడా యిటీవలనే జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పజెప్పబడినది. కనుక కొంత అవధి
 యివ్వవలసిన అగత్యం ఉంది. శ్రీ ధర్మభిక్షంగారు టేవర్ను కోఆపరేటివుస్
 సంగతి మాటలాడారు. ప్రభుత్వ విధానం అందరికీ తెలిసినటు
 వంటిదే. సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేసి ఎవరైతే చెట్టు
 పైకి ఎక్కి శ్రమచేస్తున్నారో అటువంటి వారికి లాభం కలిగేట్లు చేయడం ప్రభుత్వ
 విధానం. దాని ప్రకారం యీ సంవత్సరం 500 సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు
 చేయాలని వేలం పద్ధతి మానేసి వారికి యిచ్చాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసినది. ఇవి
 ప్రధానంగా నేను ముందు మనవి చేసినటువంటివి కాకుండా వచ్చిన విషయాలను
 మనవి చేశాను. ఇకపోతే నదీజలాల సమస్యనే చాల ప్రధానంగా వచ్చింది. నదీజలాల
 విషయంలో వచ్చినటువంటి తగాదా ఏవిధముగా పరిష్కారం చేయాలి, ఎందుకు
 వచ్చింది యీ తగాదా అనేటటువంటి విషయం మళ్ళా తనాడు పునఃపరిశీలన చేయ
 వలసిన అగత్యం లేదు. అందరికీ తెలిసినదే. 1951 సంవత్సరంలో జరిగిన ఒడంబడిక
 ఆ ఒడంబడికను తిరుగ తోడవలెననే ఉద్దేశంతో మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు
 ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. చాలమంది చెప్పినటువంటి మాటలనుబట్టి మైసూరు మహా
 రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెప్పినటువంటి మాటను అంగీకరించి కేంద్ర ప్రభుత్వం గుల్జాతీ
 కమిషనును వేసినదనేటటువంటి ఖావంతో చాలమంది ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. అది
 పొరపాటు, గుల్జాతీ కమిషనును ఎందుకు చేశారు? 1951 వ సంవత్సరంలో జరిగిన
 ఒడంబడికను తిరుగ తోడడానికి వేశారా? దాని terms of reference ఏమిటి
 అనేటటువంటి విషయం గమనించాలి. Terms of reference చూస్తే 1951 వ
 సంవత్సరంలో ఒడంబడిక చేసుకున్న నాడు ఎంత నీరుందో దానికంటే ఏదైనా అదనంగా
 నీరుంటే ఆ నీరు లెక్కవేసి assess చేసి అదనంగా రాష్ట్రాలు కోరేటటువంటి కోర్కె
 లను తీర్చడానికి వీలుంటుందేమో పరిశీలన చేయడానికి గుల్జాతీ కమిషనును వేసినాము
 అని ఉంది. Terms of reference లో 1951 వ సంవత్సరపు ఒడంబడికను
 తిరుగ తోడుతాం, amend చేస్తాం అనే మాట ఎక్కడా చెప్పలేదు. అటువంటి
 ఖావం ఎవరికైనా ఉంటే తొలగించుకోవడం న్యాయము. అవసరము అని మనవి
 చేస్తున్నాము. నావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తల ఊపుతున్నారు. అంగీకరించడం
 లేదని చెబుతున్నారు. మన చుట్టూ శత్రువులున్నారు. ఒరిస్సా రాష్ట్రం, మహారాష్ట్ర
 రాష్ట్రం, మైసూరు రాష్ట్రం తగాదాలు పెడుతున్నారు అనేటటువంటి పాధ ఉన్నట్లుగా

ఉంది. ఒరిస్సా విషయం. ఇటీవలనే ఒరిస్సా రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రిగారు రావడం, సంప్రదింపులు జరగడం తెలిసిన విషయాలే. సంవత్సరంగా సంప్రదింపులు జరిగాయి. త్వరలోనే గమన్యము పరిష్కార మవుతాయని అళ ఉంది. నదీ జలాలుకు సంబంధించి ఎందుకు ఇంత ఆందోళన వచ్చింది? 1951 వ సంవత్సరపు ఒడంబడికను తిరుగ తోడ తారనే మాట లేనేలేదు. దానిని ఎప్పుడూ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. దాని విషయంలో ఈనాడు విప్లవ పీరుడు సత్యనారాయణరాజుగారు చాల కృషి చేస్తున్నారు. లిఖ్యుణ్ణిదాసుగారు చెప్పినారు. విప్లవపీరుడుగా స్వాతంత్ర్యం కోసం కృషి చేసిన అదే సత్యనారాయణరాజుగారు ఈనాడు నిర్మాణాల మంత్రి నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమంలో పీరుడుగా ధీరుడుగా ఈనాడు పని చేస్తున్నారు. మొన్న ఢిల్లీలో జరిగినటువంటి సమావేశంలో కనుక ఆయన కొంచెం మెత్తబడి ఉన్నట్లుయితే అక్కడే ఏదో ప్రమాదం జరిగేది. గట్టిగా నిలబడి, ఇది చేయడానికి వీలులేదని పోరాడడం తటస్థించింది. ఆ కారణం చేతనే యిది కొంత కాలం వాయిదాపడి, క్రిందా మీదా పడి యిప్పుడు గుల్జాతీ కమిషను సేననుకొనేటటువంటి పరిస్థితి కూడా ఏర్పడిందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాదు, గుల్జాతీ కమిషనును చేసిన తరువాత అన్యాయం జరుగదు అనే నమ్మకం నాకుంది. అన్యాయం జరుగనియ్యకుండా అన్ని విధాలా ప్రయత్నం చేయడానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సంసిద్ధంగా ఉంది. ఎటూర్ల మనకు ఆందోళన కలిగించేవి పోచంపాడు ప్రాజెక్టు, శ్రీలైలం ప్రాజెక్టు. మూడవ వంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో అంచనాలు వేసుకున్నాం. ప్రాగంభదళంలోనే చేయవలసిన ఖర్చులు చేసుకున్నాం. ఆటువంటి సందర్భంలో నాటి విషయంలో ఏమిటి అనేటటువంటిది, కాదంటే సమస్య, అందుకోసం పోచంపాడు చరిత్ర తీసిచూస్తే 100 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసే చాల పెద్ద ప్రాజెక్టు అనేటటువంటి అపోహలు కూడా వారికి ఉండి ఉండవచ్చు.

కాని అది కాదు. ఇది చిన్న ప్రాజెక్టు. పదహారు కోట్ల రూపాయలలో కట్టుకున్న ప్రాజెక్టు అని చెప్పాము. అంతే కాకుండా ఇది గోదావరి నార్త్ కెనాల్ అనే పేరుతో వున్న ప్రాజెక్టు. శాంక్షన్ అయి వచ్చిన ప్రాజెక్టు. శాంక్షన్ అయిన ప్రాజెక్టుల విషయంలో మేము ఆభ్యంతరం పెట్టము, శాంక్షన్ అయిన ప్రాజెక్టుల విషయంలో కార్యక్రమం జరిపించవచ్చు అనే మాట కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు, ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు అంగీకరించినదే కాబట్టి మాకు అనుమతి ఇవ్వండి అని కోరాము. అయితే ఆ పాత కాగితాలు చూపించండి, అని అడిగాడు. వాటిని పంపించడం జరిగింది. అందుచేత పోచంపాడు విషయంలో నాకు సందేహంలేదు. తప్పకుండా ఆ ప్రాజెక్టు కార్యక్రమం ప్రారంభించటానికి వీలువుతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతానికి, కర్నూలు కాలాకాల్ వున్న మన ప్రాంతాలకు చాలా అవసరమయినది. లైఫ్ లైన్ గా వున్నది కాబట్టి దీని విషయంలో ఎవరికి ఎలాంటి అభ్యంతరం వుండదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు కాని, ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు కాని, సెంట్రల్ వాటర్ సవర్ కమిషన్ వారు కాని దాని విషయంలో అనుమతి ఇస్తారనే నమ్మకం నాకుంది.

ఇక శ్రీశైలం విషయంలో అక్కడ కేవలం విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేసే నిమిత్తమే ఏర్పాటు అయిన ప్రాజెక్టు, అక్కడ నిటిని ఉపయోగించటంలేదు. అంతేకాకుండా విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేసిన తరువాత నీటిని నాగార్జున సాగర్ లో విడచి అక్కడినుంచి శేడ్యం కోసం ఉపయోగిస్తాము. అయినా ప్రాజెక్టు మాదిరి ఏదో నీటిని ఉపయోగించి విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించి దానిని వృధాగా అరేబియా సముద్రంలో నిర్ధకమైన కార్యక్రమాన్ని మేము తలపెట్టటంలేదు. అందువల్ల దానిని తప్పకుండా కాంక్రీట్ చేయాలని చెప్పాము. అంటేగాక శ్రీశైలం దగ్గర ప్రాజెక్టు కడితే సరస్సు ఏర్పడుతుంది. అలా సరస్సు ఏర్పడినప్పుడు కొంత ఎవాపరేషన్ లాస్-అవిరి అవుతుంది. దానికి ఏమంటారు. అని వారు అడిగారు. ఎవాపరేషన్ లాస్ ఎన్ని యూనిట్లు వుంటే అంతా మా ఖాగం నుండి తీసుకొంటామని హామీ ఇచ్చాము, అంటేగాక ఇప్పటికే నాగార్జున సాగర్ ఆనకట్ట మూడు పాయింట్స్ పెరిగింది. ఈ సంవత్సరమే కొంత నీరు నిలుస్తోంది వచ్చే వసంతకుండా ఇంకా ఎక్కువగా నీరు నిలుస్తుంది. నాగార్జున సాగర్ ఆనకట్ట వద్ద సరస్సు ఏర్పడిన నాడు శ్రీశైలం వద్ద పునాదులు వేయటానికి కూడా ఆవకాశం వుండదు. కనుక వెంటనే శ్రీశైలానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించటానికి అని మేము గట్టిగా వారికి చెప్పటం జరిగింది. సాంకేతిక నిపుణులు అటువంటి అంతరాయం కలుగుతుంది కనుక వెంటనే ప్రారంభించవలసిన అగత్యం వుందని చెబితే మాకు అభ్యంతరంలేదని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు చెప్పారు. అందువల్ల పోవంపాడు, శ్రీశైలం కార్యక్రమం మనం ప్రారంభం చేసుకొని చురుకుగా సాగించుకొనే అవకాశం కలుగుతుందనే నమ్మకం నాకుంది. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు యొక్క ప్రాధాన్యత అందరకూ తెలుసు. ఇది వసర్ ప్రాజెక్టు, నాలుగైదు లక్షల కిలోవాట్ల విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేసే ప్రాజెక్టు. తెలంగాణాకు కానీ, రాయలసీమ, గుంటూరు ప్రాంతాలకు కానీ, యావత్తు ఆంధ్ర చేశానికి ఉపయోగించే ప్రాజెక్టు. ముఖ్యంగా హైదో ఎలట్రీక్ ప్రాజెక్టుల విషయం చూస్తుంటే మనం తుంగభద్రను ఏర్పాటు చేశాము. అది మైసూరులో నిలచిపోయింది. మాన్ ఖండ్ ఏర్పాటు చేశాము. అది ఒరిస్సాలో వుండి పోయింది. ఇక మనకు మిగిలింది శ్రీశైలం. దానిని అభివృద్ధి చేసుకొంటే మన చేతుల్లో పంపూర్ణంగా వుండే ప్రాజెక్టు, మన ఇష్టం వచ్చినట్టు విద్యుచ్ఛక్తిని వాడుకొనే ప్రాజెక్టు ఇది ఒక్కటే, అందువల్ల దీనికి వుండే ప్రాధాన్యతను గుర్తించి మనం తీవ్రంగా చర్యలు తీసుకున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టు తప్పకుండా రాగలదు.

మాన్ ఖండ్ విషయంలో చిన్న చిన్న తగాదాలున్నాయి. వాటిని పరిష్కారం చేసుకొన్నాము. వేరే అడ్డులు తగలకపోతే మనకు నష్టం కలుగదనే భావం నాకుంది.

పంశఘార విషయంలో అనేక సంవత్సరాలుగా చర్యలు చేస్తున్నాం. దానికి సంబంధించి ముఖ్య మంత్రుల ఒడంబడిక జరిగింది. మొట్ట మొదట గుడారి వద్ద ఆనకట్ట

కట్టాలి.సింగిడి ప్రాంతంలో బారేజ్ కట్టాలని అనుకొన్నారు. కాని గుడారి అనే ప్రాంతాన్ని పరిశీలించిన తరువాత ఒరిస్సాలో విశేషంగా పొలాలు మునిగిపోవడం జరుగుతుంది. అంతేగాక ఒరిస్సా నుండి వచ్చే చిన్న చిన్న ఉపనదుల మీద వంశధారలో కలసే నదుల మీద ఒరిస్సా వారు అనకట్టలు కట్టుకొంటున్నారు. అందువల్ల గుడారి వద్ద అనకట్ట కట్టితే పోచు నీరు లభించదు. అందుచేత క్రింద ప్రాంతంలో కట్టవలసినదే, గుట్ట వద్ద కట్టవలసినదే అని నిర్ణయించుకొన్నారు. అప్పుడు గుట్ట వద్ద అనకట్ట, సింగిడి వద్ద బారేజ్ అని అనుకొన్నాము. కాని సింగిడి వద్ద బారేజ్ కడితే ఒరిస్సా ప్రాంతంలో దాదాపు 300 ఎకరాలు మునిగిపోతుంది. అంతకంటే తక్కువగా మునిగే ప్రాంతం వుంటే అక్కడ మనకు ఉపయోగం తగ్గకుండా వుండే విధంగా ఎక్కువ నీరు పారే అవకాశం వుండే ప్రాంతం దగ్గర కట్టాలని అనుకొంటే అటువంటి స్థానం నేరడి అని తేలింది. అక్కడ బారేజ్ కడితే ఒరిస్సా ప్రాంతంలో 105 ఎకరాలు మునుగుతుందని తేలింది. అయినా నేరడి వద్ద పని ప్రారంభించాము. అయితే ఇటీవల ఒరిస్సా ప్రభుత్వం అత్యంతర వెట్టివ మాట వాస్తవమే. ఆ ముఖ్య మంత్రి ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు ఆ విషయాన్ని మాట్లాడాము. వారు అంగీకరించారు. కాకపోతే ఎంత మునుగుతుందనే విషయంలో కొన్ని కాగితాలు పంపమని చెప్పారు. ఒరిస్సాకు సంబంధించి, వంశధారకు సంబంధించి గొట్ట వద్ద, అనకట్ట, నేరడి వద్ద బారేజ్ కట్టటానికి ఏలాంటి అత్యంతరం వుండదు, పని సులువుగా సాగిపోతుందనే విశ్వాసం నాకు వుంది.

ఇక సీలేరు వమస్య వుంది. దాని గురించి అనేక విధాల అలోచించాము. సీలేరు వద్ద అనకట్ట కట్టాలా లేక బాలిమెలా వద్ద కట్టాలా అనే ప్రశ్న వచ్చింది, సీలేరు దగ్గర అనకట్ట కట్టేముందు ఒక చిన్న బారేజ్ కట్టుకొంటే విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేయటానికి వీలవుతుంది అని అలోచిస్తే అది బాలిమెల దగ్గరా లేక గుంటువాడ దగ్గరా అనే సమస్య ముందు పరిష్కారం చేసుకొందాం అనుకొని ఇద్దరు చీఫ్ ఇంజనీర్లు వచ్చి పరిశీలన చేసి ఎక్కువ లాభ దాయకంగా ఎక్కడ వుంటుందో, తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ లాభం ఎక్కడ కలుగుతుందో పరిశీలించి అగస్టు ఆఖరిలోగా రిపోర్టు అందజేయాలని చెప్పాము. బహుశా సెప్టెంబరులో ముఖ్య మంత్రులు, పి. డి.బ్ల్యూ. డి. మంత్రులు కూర్చుని ఒక నిర్ణయం చేసుకొని వెంటనే పని ప్రారంభించాలని అనుకొన్నాము. ఆ ప్రకారం తప్పకుండా జరుగుతుంది. దానిలో ఇబ్బంది వస్తుంది అనే సందేహం వుండ వక్కరలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక, 30 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి మంగళద్ర అనకట్ట కట్టు కొన్నాము. ఫణ్ లాలి కమిషన్ వల్ల అదోని, అలూరు, హాస్పేట ఆంధ్రలో చేరి వుండ వలసింది. అనకట్ట వల్ల ఏర్పడిన సరస్సువల్ల వచ్చే సత్ఫలితాలను ఆంధ్ర దేశంలోని రైతాంగం హెచ్చుగా అనుభవించాల్సి వుంటుంది కనుక పాడ్ వర్క్స్ ఆంధ్రలో

వుంటే మంచిదని వారు సిఫార్సు చేశారు. కాని దురదృష్టవశాత్తూ అవి మైసూరు రాష్ట్రంలోనికి వెళ్లివాయి, రాజ్ లు బంద ప్రాజెక్టు కట్టితే దాని క్రింద నన్ని ఎకరాలకు నీరు పారుతుందో అదంతా ఆంధ్ర దేశంలోనే వుంది. ఆ పాడ్ వర్క్కు మాకు ఇస్తే దానిని వక్రమంగా వినియోగించుకో వచ్చునని మైసూరువారికి చెబితే వారు వివరేదు. అంతప్రాజ్ఞీయ నదీజలాల సమస్యలకు సంబంధించి ఒక్క కృష్ణా గోదావరి నదులే కాదు? ఇలాంటివి చాలా వున్నాయి, వాటన్నింటినీ వద్దపాటు చేసుకోటానికి జాగ్రత్తగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. జతనంగా మనం ముందుకు పోవలసిన అవసరం వుందని మనని చేస్తున్నాను.

ఇక వరదల గురించి చాలా మంది నభ్యులు చెప్పారు. అదృష్టవశాత్తు మనకు ఈ సంవత్సరం అట్టే బాధ లేదు. కృష్ణా పొంగి విజయవాడ ఇబ్రహీం పట్నం దిగి సీమలో కొంత నష్టం కలిగినా, మిగిలిన భాగాల్లో హెచ్చు నష్టం కల్గలేదు. అప్పుడప్పుడు గోదావరి తల్లి మనలను కయి పెడుతూ వుంటుంది. అందువల్ల ఈ వరద నిరోధానికి పథకాలు తయారు చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం యాజమాన్యం క్రింద సెంట్రల్ వాటర్ పవర్ కమిషన్ వారి సలహా ననుసరించి ఈ పథకం ఏర్పాటు చేశారు. మర రాష్ట్రంలో కూడా కొన్ని పథకాలు అమలు పర్చటానికి వారు అంగీకారం తెలిపినారు. అది అమలు జరిపిన నాడు తప్పకుండా వరద బాధ తప్పకుంది. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయినప్పుడు శ్రీశైలం పూర్తయినప్పుడు కృష్ణానదివల్ల అట్టే భయంలేకుండా పోతుందని ఆశిస్తున్నాను. గోదావరికి సంబంధించి ఉపనదులుగా వుండేవాటిమీద ఏమైన ప్రాజెక్టులు కట్టే ఆలోచన వుంది. అవి కూడా ఏర్పాటు చేసిననాడు గోదావరి నది వల్ల ఏమీ ప్రమాదం రాదని ఆశిస్తున్నాను. ఒకవైపు వరదలు, ఒకవైపు కరువు మరలను భాధిస్తున్నాయి. రాయల సీమలో మెట్టప్రాంతాలలో నర్సంమీద ఆధారపడి పేదర్థం చేస్తున్న ప్రాంతాలలో వర్షాలులేని కారణంగా తరచు కరువు వస్తూ వుంటుంది. పోయిన సంవత్సరం వర్షాలు లేని కారణం చేత ఎంత బాధ పడినారో కాగటానికి నీడలేక ఎంత బాధ పడ్డారో అందరకూ తెలుసు. అయినా అదృష్టవశాత్తు ఆలస్యంగానైనా సమృద్ధంగా వర్షాలు కురవటం వల్ల కొంత మెరుగైంది. కొటి రూపాయలు కరువు నివారణకోసం పోయిన సంవత్సరం ఖర్చు చేయవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది.

అయితే ఈ కరువుకాటకాలకు గురి అవుతూ ఉండేటటువంటి కేవలం ఆంధ్ర దేశ ములో ఉండేటటువంటి ప్రాంతాలయొక్క చరిత్రకూకుండా భారతదేశంలో ఉండేటటు వంటి ప్రాంతాలయొక్క చరిత్ర చూచినట్లయితే, ఈ రాయలసీమ ప్రాంతము అంటే, కర్నూలు, కడప, ఆనంతపురం, బళ్లారి, చిత్తూరు, ఈ ప్రాంతాలయొక్క చరిత్ర విశేషంగా కన్నడుతుంది. ఈ ప్రాంతాలలో ఒక్కొక్కపాటి వరుసగా చెండు, మూడు సంవత్సరాలు, లేక 2, 3 సంవత్సరాలు కొకసారి వరుసగా కరువు వస్తుంటుంది.

ఇది భారతదేశంలో ఈ కరువుచరిత్ర చ్రానినటువంటివారు చెప్పినటువంటిమాట. నేను స్వంతగా చెప్పేటటువంటిమాటకాదు. The blackest spot in India ఏదంటే రాయలసీమప్రాంతం అని చెప్పినారు. అక్కడ కరువు వచ్చినప్పుడల్లా ఒకకోటి రూపాయలకు తక్కువలేకుండా ఖర్చుపెట్టవలసి వస్తున్నది. 1952-53 ప్రాంతములో వచ్చిన కరువులో దాదాపు 3, 4 కోట్లకుపైగా ఖర్చుచేసినాము. అప్పుడు military వారు వచ్చి, చిత్తూరుజిల్లా ఆ ప్రాంతములో బావులు లోతుచేసి త్రాగేనీటి సౌకర్యమైనా చేస్తే మంచిదని ఆ రకంగా వయత్నం చేసినారు. ఈ రకంగా గత 40, 50 సంవత్సరాలచరిత్ర గనుక చూచినట్లయితే, ఆ ప్రాంతములో కేవలం కరువు నివారణకోసం, దాదాపు 100 కోట్లు ఖర్చు అయిఉంటుండేమో అని అనుకొంటున్నాను, ఆ మారు కోట్లు శాశ్వత నివారణోపాయంకోసం పథకాలేవైనావేసి ఖర్చుచేసిఉంటే, కరువు రాకుండా పోయేది. అందుకని, ఇప్పుడైనా ఇది అదను. శాశ్వత నివారణోపాయం కోసం ఒక ప్రణాళిక వేసుకోవాలని, ఆ విషయం ఆలోచనచేయాలని మేము అనుకొన్నాము. భారతప్రభుత్వం వారికికూడా తెలియపరిచాము. వారుకూడా నిజమే, ఇది అవసరమైనటువంటిదని చెప్పారు. కొన్నిప్రాంతాలు ఉన్నాయి. మీరు ఎన్నిప్రాంతాలు కట్టండి, నదులకు ఎన్ని అనకట్టలు కట్టండి, ఎన్నికోట్లు ఖర్చుచేయండి, ఏమి చేసినా నీరు వెళ్ళేటటువంటి పరిస్థితులు లేనటువంటి ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఆ ప్రాంతాలలో బావులు త్రవ్వించవలెనా subsidy ఇవ్వవలెనా, electricity ఇవ్వవలెనా లేక పోతే చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు అక్కడ నెలకొల్పవలెనా, ఏమిచేస్తే మంచిది అని భారత ప్రభుత్వానికి తెలియవస్తే, వారు ఆమోదించారు. తప్పకుండా మనం అటువంటి పథకాన్ని తయారుచేయవలెనని అన్నారుకూడా. ఇటీవలేనే నాకు భారతప్రభుత్వమునుంచి ఒకఉత్తరముకూడా వచ్చింది. ఏమిటి ఈ కరువు శాశ్వత నివారణోపాయంకోసం మీ లేమిచేయాలని అనుకొంటున్నారు, మేముకూడా కొన్నిపథకాలు అనుకొంటున్నాము, ఈ విషయాన్ని మనము ఉభయలముకూడా కూర్చోని, పథకాలను వేసుకోవాలి, వాటిని ఎట్లా అమలుజరపాలి అనేది ఆలోచన చేయవలెనని వారు అన్నారు. అందువల్ల అటువంటి సమావేశముకూడా త్వరలోనే ఏర్పడుతుంది. అంతేకాకుండా రాయలసీమ ప్రాంతములో ఉండేటటువంటి ఆ ప్రతినిధులను ఎప్పుడైనా ఒకచోటచేర్చి మీరు చెప్పేటటువంటి సలహాలు ఏమిటి, మీ అనుభవాలుఏమిటి, అని అడిగితే మంచిదేమో అని నేను సలహా ఇచ్చానుకూడా, అయితే ఈ విషయంలో ఎవరుకూడా అపార్థంచేసుకోకూడదు. ఎక్కడ కరువుఉన్నాకూడా దానిని తీసివేయవలసిన అవసరంఉన్నది. కరువుప్రాంతాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో, అక్కడ ఉండేటటువంటి ప్రజా ప్రతినిధులుగానీ, ప్రజాసంస్థలుగానీ ప్రజలుగానీ సలహాలు ఇచ్చినట్లయితే వాటినికూడా తీసుకొని శాశ్వత నివారణోపాయ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించేటప్పుడు వాటినికూడా దృష్టియందు ఉంచుకొని నిర్ణయాలు తీసుకొంటామని వారికి నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే పరిశ్రమలనుగురించి చెప్పినారు. భాలామంది అంద్రదేశము పారిశ్రామికంగా చాలామెనుక బడినటువంటిదని

మనము అనుకొంటూ వస్తున్నాము. ఈ విషయంలో మన రాష్ట్రాన్ని భారత ప్రభుత్వము నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు అనేటటువంటిమాటకూడా చాలామంది చెప్పారు. ఈ శాసన పథలో దాన్ని గురించి ఒక తీర్మానం కూడా మనం ఏకగ్రీవంగా చేసుకొని భారత ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసుకొన్నాము. ఈ పరిశ్రమలు మాకు కావాలని, భారత ప్రభుత్వం వారు కూడా మన అభ్యర్థనను ఆంగీకరించి కొన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. ఇది వరకు synthetic drugs కు సంబంధించిన దానిని ఏర్పాటు చేసినారు. Heavy Electricals కు సంబంధించిన దాని విస్తరణలో ఇంకా నిర్ణయం జరగలేదు. అది తప్పకుండా మన తేరాగలదు అనేటటువంటి సూచనలు ఉన్నాయి, రాగలదని చెప్పుకున్నాను. ఇకపోతే private రంగములో ఉండేటటువంటి పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. Fertilizers Factory విషయం నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అంతే కాకుండా జె. ఇంజనీరింగు ఫర్మ్ అనేటటువంటివారు 6 కోట్ల రూపాయలు వినియోగించి, sewing machines, electrical fans ఇక్కడ తయారు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇంకొక పెద్ద Firm వారు ఈ Sugar Factory లో అభివేషింపబడి మెలాస్స్ ను ఉపయోగించి వారు ఒక పెద్ద Factory పెట్టదలచుకొన్నారు. అంతే కాకుండా బోధన్ లో Newsprint Factory నా, లేక Paper Factory నా అనే ఆ చర్చలోనే, ఆ మీమాంసలోనే చాచావు 3, 4 సంవత్సరాలు మనం పోగొట్టుకొన్నాము. ఇప్పుడు Paper Factory ని నిర్ణయం చేయడమే కాకుండా అది private రంగములోనే ఏర్పాటు చేయాలనేటటువంటి నిర్ణయం జరిగింది. దానికి applications కూడా call for చేస్తున్నారు. అది ఎవరికి వస్తుందో మనం చెప్పలేము. భారత ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేసి వస్తున్నాము. వానికి కూడా త్వరలోనే, లై సెన్సు వచ్చి చాచావు 9, 10 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ఆ Paper Factory ఏర్పాటు చేయబడుతుందని నేను నమ్ముచున్నాను. అంతే కాకుండా మనకు iron and steel కు సంబంధించి iron ore (ఇనుపరాయి) పొందగలిగిస్తున్నది సింగరేణి బొగ్గు కూడా ఉన్నది. మనదగ్గర ఉండేటటువంటి సింగరేణి బొగ్గును ఉపయోగించి ఏదైనా పరిశ్రమలు పెట్టడానికి వీలు ఉన్నదేమో విచారించడానికి ఇంపెర్మియల్ లో ఉన్నటువంటి మెటల్లిజల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ వారికి అది పంపించినాము. వారు పరిశీలన చేశారు. ఇంకా ఫలితాలు రాలేదు, కాని చాలామంది ఫలితాలు వస్తున్నాయని వినిపిస్తోంది తెలుస్తున్నది. అందువల్ల, ఇక్కడ ఒక ఉత్పత్తి pig iron ఉత్పత్తి చేసేటటువంటి Plant ను ఏర్పాటు చేయవలెనని అనుకొన్నాము. దానికోసం applications call for చేయడం జరిగింది. దానికి చాలామంది applications కూడా పెట్టినారు, కనుక అది కూడా వెంటనే మన దేశములో రాగలదని నేను ఆశిస్తున్నాను.

తెంపరరీ ప్రెర్మన్: East Germany నాకు పంపిన report కూడా అందిందా?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య: మాకురాలేదు, విసికిడివల్ల తెలుస్తున్నది, చాలా బాగున్నదని అంటున్నారు. అందువల్ల చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు లేకపోతే పరిశ్రమలు కుటీరపరిశ్రమలు చిశేషంగా మరం ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. వాటికి ప్రోత్సాహం కలిగించడానికి ఈ Corporations, ఇవన్నీ పెట్టినటువంటి విషయం పశ్చిమదరికి కూడా తెలుసును. అందువల్ల పారిశ్రామికంగా ఈ దేశాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవాలని, అభివృద్ధిచేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వము ప్రయత్నంచేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను, ఇకపోతే ప్రజా శికల విషయం చెప్పినారు. ఇంత పెద్ద దేశానికి ఇంత చిన్న మొత్తము 305 కోట్లు చాలదు. మీరు అడిగిన కనీసం 482 కోట్లు రూపాయలకూడా ఎందుకు తగ్గించింది, కేంద్రప్రభుత్వము అని అడుగుతున్నారు. అయితే వాస్తవిక పరిస్థితులకూడా మనం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఈ నాడు ఈ ప్రజాశికలను రూపొందించేటప్పుడు భారత ప్రభుత్వము, లేక Planning Commission వారు అవలంబిస్తున్నటువంటి విధానం ఏమిటంటే. ఆ యా రాష్ట్రాలలో ఆ యా ప్రభుత్వాలు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికకొరకు వచ్చే 5 సంవత్సరాలలో ఎంతధనాన్ని సేకరించగలరో, దానినిబట్టి వారియొక్క resources ను బట్టి plan తయారుచేయవలసిఉంటుందని, Central assistance కూడా దానినిబట్టి ఉంటుందనేదే వారి విధానము. మీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మీ ఆదాయాన్ని ఎంత పెంచుకొంటే, అభివృద్ధి పన్నులద్వారాగాని, ఏ విధంగానైనా నానరే మీరు ఎంతధనం సంపాదించుకోగలిగితే, అంత మొత్తాన్ని దానికి కలుపుకొంటే, అదే మాయొక్క మూడవ ప్రణాళికకు ఖర్చు అయ్యేటటువంటి మొత్తం అని అన్నాడు. ఆరకంగా 200 కోట్ల రూపాయలు మేము Central assistance గా మీకు ఇచ్చేస్తాము, మీరు మీ ఆదాయం ఎంత ఉన్నదో చెప్పండి అంటే మేము దాదాపు 90 కోట్లు అయినా మొత్తం 290 కోట్లు అంటే చాలాచిన్న మొత్తం అవుతుందనే భయంతో మేము 105 కోట్లవరకు వెళ్ళగలమని చెప్పాము. ఈ విధంగా ఈ ప్రణాళిక యొక్క అంచనా వేసుకొన్నాము. మరి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మరం సాధించిన విషయాలు చూస్తే, దానికి ఖర్చుపెట్టింది చూస్తే, 175 కోట్లు వైదిలకు ఖర్చుపెట్టవలసి యుండగా 183 కోట్లు ఖర్చుచేసుకొన్నాము. అందువల్ల మనము ఆనుకొన్న దానికంటే జాస్తిగానే ఖర్చుచేసుకొన్నాము. యావద్భారతదేశంలో చూచుకొన్నట్లయితే, 1, 2 రాష్ట్రాలు తప్ప, ఇంతకంటే బాగచేసినటువంటి రాష్ట్రాలు ఏమీకన్పించటంలేదు. అందువల్ల తప్పకుండా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 305 కోట్లకు మించి చేయకమే కాకుండా, దానినికూడా ఆధిగమించడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మరి ఇందులో నీటిపారుదల సౌకర్యాలకోసం, సేవ్యపునీటికోసం లేకపోతే, విద్యుచ్ఛక్తి కొరకు హెచ్చుగా మొత్తములు కేటాయింపు చేయాలని అనుకుంటున్నాము. పరిశ్రమలకే 19 కోట్లు ఉన్నవి. దానినికూడా హెచ్చు చేయాలను కంటున్నాము. అయితే, ఈనాడు అంగ్లదేశముయొక్క పరిస్థితి చూచినట్లయితే, మరి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రారంభించేయబడిన irrigation ప్రాజెక్టులు చూచినట్లయితే;

ఒక నాగార్జున సాగర్ కే దాదాపు 50 కోట్లకంటే తక్కువ ఖర్చుచేయడానికి ప్లీలు లేకుండా ఉన్నది, అయినా 45 కోట్లు అని మేము అనుకొన్నాము. కాని, ఇప్పుడు గూడా Planning Commission వారు ఈ 45 కోట్లు చాలదు. 50 కోట్లు అయినా ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దానికి ఖర్చు చేయవలసియుంటుందని అన్నారు. అదేరకంగా తుంచభద్రా High Level Canal ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రారంభం చేసుకొన్నాము. దానికికూడా ఈ తృతీయ ప్రణాళికలో కొంతభాగాన్ని కేటాయించవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. ఇక పోతే పోచంపాడు కాదంటామా? వంశధారను కాదంటామా? ఇవన్నీ పోతే, తరువాత medium, minor irrigation అనేటటువంటివికూడా ఉన్నాయి. అందువల్ల irrigation వద్దకూడా తగ్గించటానికి ప్లీలులేకుండా పోయింది.

విద్యుచ్ఛక్తి విషయం చూడండి. ఈనాడు మూడవ ప్రణాళికలో మనం అంచనాలు వేసుకొన్నది చూస్తే మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో దాదాపు 900 గ్రామాలకో, ఎంతకో విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వటానికి యేర్పాటు చేసుకొన్నాం. కాని ద్వితీయ ప్రణాళికా కాలంలో దాదాపు సంవత్సరానికి 300, 400, 500 పోయిన సంవత్సరం దాదాపు 700 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసుకొన్నాము. ద్వితీయ ప్రణాళిక ఏ విధమైనటువంటి కార్యక్రమం ఎంత చురుకుగా నడిపించామో, ఆ స్థాయిలో మూడవ ప్రణాళికలోకూడా రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ గ్రామీణ ప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయలేక పోతున్నాము. అందువల్ల నీటి పారువలమీదగాని, విద్యుచ్ఛక్తి మీదగాని యే విధంగాను తగ్గించటానికి సాధ్యం కాలేదు. ఈ విధంగా చూస్తే మిగతావాటికి తగ్గంతోందనేది వాస్తవమే. ఏమైనా మనం కృషి చేసి అదనంగా డబ్బు సంపాదించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రజలమీద కేవలం పన్నులు వేసికోకుండా పరిశ్రమలు యేర్పాటు చేసి అధికంగా ఉత్పత్తి చేసి, దానివల్ల అదనంగా వచ్చే లాభాలు అప్పుగా యితరత్రా ఆందజేసే విషయంకూడ శ్రద్ధ వహించి మన ప్రణాళిక జయప్రదంగా చేయవలసిన అగత్యం ఎంతయినా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాము.

నాన్ - గతెచుడ్ ఆఫీసర్లు సంగతి చెప్పారు.

* శ్రీ యన్. వెంకయ్య (అద్దంకి): అధ్యక్షా, ద్వితీయ ప్రణాళికా ఫలితాల గురించి పరిశీలనకు వివిధ పక్షావ్రతినిధులతో కమిటీ వేసే విషయమై వారి అభిప్రాయాన్ని వివగోరుకున్నాను.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య: ద్వితీయ ప్రణాళికలో ఏయే కార్యక్రమాలు జరిగినదో ఒక పుస్తకం అచ్చు కాబోతున్నది. ఆ పుస్తకం ఒకటి రెండు మాసాలలో వస్తుంది.

అది సభ్యులందరికీ అందిన తరువాత ఏదయినా ఆలోచించవచ్చును గాని ముందే జాగుండదు.

నాన్-గజెటెడ్ ఆఫీసర్స్ గురించి గౌ. సభ్యులు మాట్లాడినారు. వారికి రిక్విరెడ్ యిచ్చిన సంగతి, జాయింట్ ప్రాఫ్ కౌన్సిల్ యివ్వటం, గవర్నమెంటు కాండక్టు చూల్చు సవరించటానికి ఒక సంఘాన్ని నియమించటం, యివన్నీ సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. నాన్ - గజెటెడ్ ఉద్యోగులు గాని, గజెటెడ్ ఉద్యోగులు గాని, ప్రభుత్వంలో పనిచేసే వారందరినీకూడ, ప్రభుత్వంలో భాగంగా పరిగణించాలని, వీరు వారు వేరని, ఉన్నత ఉద్యోగులు వేరని, మంత్రులు వేరనే మాట పోయి, మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కోసం వున్నామనే పద్ధతిలో అందరూ ప్రవర్తించి యీ కార్యక్రమాలు దిగ్విజయంగా చేయవలసిన అవసరం వున్నది. మనకు స్వరాజ్యం రాకపూర్వం పరాయి ప్రభుత్వం మన దేశంలో వున్నప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగులు యే దృష్టితో చూస్తున్నారో, ఆ దృష్టితో యిప్పుడు చూడటం న్యాయం కాదు. మారిన పరిస్థితులు దృష్టి యందుంచుకొనాలి. మర దేశంలో స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత Fundamental Rights ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. ఆ హక్కుల దృష్ట్యా ప్రభుత్వోద్యోగులను యే విధంగా చూడాలని మనం ఆలోచించాలి. అటువంటి మార్పు రాగలదని ప్రభుత్వోద్యోగులు సంకృప్తికరంగా వుండగలరని ఆశిస్తున్నాను. వారు సంతోషకరంగా వున్నప్పుడే బాగా పనిచేయుటకు వీలుంటుంది. హృదయ పూర్వకంగా పని చేస్తారు. అప్పుడే ప్రజాసౌకానికి వుండే సమస్యలు పరిష్కరించటానికి వీలుగా వుంటుంది అనేది నేను గుర్తిస్తాను.

విద్యావిషయం ఉన్నది. శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో మిడిల్ స్కూలుకు సంబంధించి తెలుగులో ఒక అంకె, ఇంగ్లీషులో ఒక అంకె వున్నది — ఇది ఏమిటి — అన్నారు. తెలుగు ప్రసంగంలోని అంకె సరైనది ఇంగ్లీషులో పొరపాటున అచ్చు పడినది. అసలు యీ ప్రసంగం అచ్చు అయిన తరువాతకూడ కొన్ని స్కూల్స్ శాంక్షన్ అయినవి. 410 అని ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు వారు యిచ్చారు. ఏమైనా విద్యావిషయంలో మనం ముందుకు పోతున్నాం. అనేక పాఠశాలలు పెట్టుకొంటున్నాము. ఒక చిన్న ఉదాహరణ. 1952 లో నేను మొట్టమొదట మద్రాసుకు మంత్రిగా వచ్చినప్పుడు కర్నూలు జిల్లాలో పాఠశాలల కొరకు నావద్దకు వచ్చినప్పుడు ఆ జిల్లాలో 15, 16 ఉన్నత పాఠశాలలు ఉన్నవి. ఈనాడు కర్నూలు జిల్లాలో చాచావు 120, 130కి పైగా ఉన్నత పాఠశాలలున్నవి. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత యీ రకంగా ఉన్నత పాఠశాలలు ప్రతి జిల్లాలో అయిదంతలు, అరదంతలు, పదింతలు యెక్కువ స్థాపించుకొంటూ పోతున్నాము. మాధ్యమిక పాఠశాలలు, ఉన్నత పాఠశాలలు, కళాశాలలు వీటి సంఖ్య యే విధంగా పెరిగినదో చూస్తే చాలా ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. కొన్ని చోట్ల తాలూకా కేంద్రా

లలో కూడ కళాశాలలు ఉన్నవి. సాంకేతిక కళాశాలలు కూడ, ఇంజనీరింగ్ కాలేజ్ గాని, మెడికల్ కాలేజ్ గాని మరి యే రాష్ట్రంలోను లేనన్ని మన రాష్ట్రంలో వున్నవి. పాలీటెక్నిక్ స్కూల్స్ కూడ యెన్నో ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. ఈ సంవత్సరం గరల్స్ కోసం కూడా పాలీటెక్నిక్ స్కూలు కాకినాడలో ఒకటి, హైదరాబాదులో ఒకటి — ఏర్పాటు చేసుకొంటున్నాము. ఈ విధంగా విద్యావిషయంలో ముందుకు పోతున్నాము. మన పాఠశాలల సంఖ్య చూసినా, నిర్వహించబడే విధానం చూసినా సిగ్గు పడవలసిన అవసరం లేదు. పౌరపాట్లు వుంటే నవరించుకొంటూ ఐడియల్ పరిస్థితులకు తీసుకుపోవాలనే మాటగా ముందుకు పోవలసిన అగత్యం యెంతైనా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. నరసయ్య : తగినంత staff ఉండటం లేదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ఇన్ని స్కూల్స్ స్థాపించు కొంటున్నప్పుడు ఎక్కువ మంది ఉపాధ్యాయులు కూడ కావలసి యుంటుంది. ఉపాధ్యాయుల కొరకు కూడ ట్రైనింగ్ స్కూల్స్, కళాశాలలు నూతనంగా తెట్టుకొంటున్నాము. క ర్నూ లు లో B. Ed., ట్రైనింగ్ కాలేజీలో 120 సీట్లు ఉన్నవి.

(Mr. Speaker in the Chair)

ఎక్కువ సీట్లు కావాలని వారు represent చేశారు. యూనివర్సిటీకి వ్రాశాము. 30 సీట్లు యిచ్చినట్లు తెలిసింది. ఉన్న స్కూల్స్ లో admissions యెక్కువ చేయటానికి నూతనంగా ట్రైనింగ్ స్కూల్స్, కాలేజ్స్ పెట్టుకొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పెద్ద తరహాలో కార్యక్రమం సాగిస్తున్నప్పుడు staff కొరత వుండే మాట వాస్తవం. దాన్ని తీర్చటానికి ప్రభుత్వం అన్ని విధాలా ప్రయత్నం చేస్తోంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : Integrated Elementary Course, 7 ఏండ్ల కోర్సు యే పంచాయతీ సమితి అయినా, యే జిల్లా పరిషత్తు అయినా అమలు జరుపు కోవాలంటే 1965 దాకా అమలు జరపకూడదని ఉన్న ఆర్డరును ఖాళీ చేసి అమలు జరుపుకొనేందుకు అవకాశం యివ్వకూడదా ?

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామరావు : అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులు చేసిన మూఠన పరిశీలన చేయించి యెంతవరకు అవరణ యోగ్యమో చూచి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : బంజరు భూముల పంపకం గురించి చాలామంది సభ్యులు వెలవిచ్చారు. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం యెంత క్రద్ధ వహిస్తోంది మళ్ళీ.

సేను పురస్కారం చేయవలసిన అవసరం లేదు. సంవత్సరంలో అది జరగాలని ఉత్తర్వులు యివ్వటంతోనే యెంతో sincerity వున్నదని గుర్తించాలి. కేవలం ఉత్తర్వులు ఇచ్చి వారు చేస్తున్నారో లేదో చూడడం కాకుండా, ప్రత్యేక సిబ్బందిని, కాలూకాకు వొక డిప్యూటీ తానిర్దారు, రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్ను, సిబ్బందిని యివ్వటం, ప్రతి నెలకు యెంత కార్యక్రమం జరుగుతోందో, యెన్ని యెకరాలు వంచి, పట్టాలు యిచ్చారో ఆ లెక్కలు తెప్పించటం కూడ జరుగుతోంది. ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ వహించి యిది ప్రత్యేక ఉద్యమంగా తయారు చేసిన కారణంగా, యీ కొలది కాలములో 6 లక్షల యెకరాల బంజరు భూములకు పట్టాలు యివ్వబడ్డాయంటే ఇది సంతోషించదగిన విషయం. అంతేకాకుండా ఇంకా మిగిలిపోయినవి కూడా దీనినెబరు ఆఖరులోగా పట్టాలు యివ్వవలసినదని, పట్టాలు రాలేదనే మాట దీనినెబరు తర్వాత వుండకూడదని ప్రభుత్వం ఆదేశించి తగు కట్టుదిట్టములు చేసి ఖచ్చితంగా అమలు పరచుటకు ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఇది కేవలం ఉద్యోగుల చేతుల్లో వదిలి పెడుతున్నారు. అది న్యాయం కాదు. ఉద్యోగేతరులతో ఒక కమిటీని చేస్తే మంచిదని కొంతమంది సలహా యిచ్చారు. అయితే ఇంతకు పూర్వం తెలంగాణాలో లాసేని కమిటీలు వేసి కొంత కార్యక్రమం చేసిన మాట.....

(Interruption)

I am not yielding, Sir, ఆఖరున అడగవచ్చును.

మిష్టర్ స్పీకర్ : నన్ను అడగనిచే ఇప్పుడు అడగ నిచ్చేది లేదు. ఆఖరున అడగనిస్తావో లేదో యిప్పుడు చెప్పలేను.

ఈ కార్యక్రమాన్ని చురుకుగా జరిపిస్తున్నాము. ఈ కార్యక్రమమంతా ముగించబడినప్పుడు ప్రతి పక్షం వారు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. అయితే ఇందులో కొన్ని పొరపాట్లు ఉండవచ్చును. కాని, వాటిని సవరించుకోవచ్చును. జరుగుతున్న పొరపాట్లను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే — అవి నిజంగా పొరపాట్లు అయితే తప్పకుండా వాటిని సవరించటానికి ప్రభుత్వం సంసిద్ధంగా ఉంది. కాని, కేవలం విమర్శించాలనే దృష్టితో ప్రభుత్వం అది చేయలేదని ఇది చేయలేదని ప్రతిపక్షం వారు అనటం సక్రమం కాదు. గవర్నర్ గారి ప్రసంగం ఉష్ణోవశ్చి విధానమువలె ఉన్నదని ప్రతిపక్ష నాయకులు, ప్రతిపక్ష ఉపనాయకులు చెప్పినారు. గవర్నర్ గారు నేడున్న వాస్తవిక పరిస్థితులను, పరిపర ప్రాంతాలలో జరిగే వ్యవహారాలను తమ ప్రసంగములో పెర్కొన లేదని అన్నారు. పరిపర ప్రాంతాల్లో జరిగే వ్యవహారాలు గవర్నర్ గారి అడ్రస్ లో వ్రాయబడలేదని అన్నారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు సమ్మె చేస్తుంటే — ఆ విషయాన్ని గవర్నర్ గారి అడ్రస్ లో వ్రాయలేదు, వారి అడ్రస్ లో మెన్షన్ చేయలేదు అని వారు చెప్పినప్పుడు — నాకు చాలా చింత కలిగింది. అది నాకు చాలా శోచనీయంగా కనపించింది. సమ్మెలు అనేటటువంటివి కాళ్ళతంకంగా ఉండేవా? ఈ సమ్మెలు విషయం

గవర్నర్ గారి అడ్రస్ లో చెప్పవలసినంతటి ప్రధానమైన విషయమూ అని అడుగుతున్నాను. సమ్మెరెండు రోజులు వుంటుంది. ఒక కోరిక కోసం, తమ కష్టాలను తెలుపుకొనటం కోసం, తమ నిరసనను తెలియ చేయటంకోసం ఎవరైనా సమ్మెచేస్తారు. దానికి సంబంధించిన అధికారులు, సమ్మె చేస్తున్నవారు కలిసి కూర్చుని మాట్లాడుకొని వారి సమస్య పరిష్కారము చేసుకోవచ్చును. ప్రతి రోజు ఏదో సమ్మె జరుగుతూనే ఉంటుంది. అల్బిన్ మెటల్ వర్క్స్ లో సిటీంగ్ సర్కూగ్రహం, ఇంకో చోట నిరాహారదీక్ష, ఇంకో చోట అమరణదీక్ష, ఇంకో చోట ఇంకోదీక్ష — ఈరకంగా ఏదో ఒక సమ్మె జరుగుతూనే ఉంటుంది. అవన్నీ గవర్నర్ గారి అడ్రస్ లో వ్రాయాలంటే — సాధ్యం కాదు. నేను పోయే రాస్తాలో ఒకాయన గీతపారిశ్రామికులకు అన్యాయం జరగకూడదు అని చెప్పి సర్కూగ్రహం చేస్తున్నాడు. అది కూడా వ్రాయమంటారా? అల్బిన్ మెటల్ వర్క్స్ లో, బాటోమిల్స్ లో, టెక్స్టైల్ మిల్స్ లో ఏవన్నా సమ్మెలు జరిగితే, అవన్నీ కూడా అందులో వ్రాయాలంటే సాధ్యం కాదు. మనము ఇక్కడ ఉండగానే ఉస్మానియా బీళ్ళ విద్యాలయ విద్యార్థుల సమస్య పరిష్కారం కావటం సంతోషకరమైన విషయము. “సమస్య పరిష్కారము కాకూడదు. సమస్య పరిష్కారం అయితే తమకు వచ్చే కీర్తిపోతుంది; తమ విలువ, పలుకుబడి, ప్రాధాన్యత పోతుంది; ఎట్లాగైనా కాము కీర్తి ప్రతిష్టలు సంపాదించుకోవాలి; నాయకత్వం సంపాదించుకోవాలి; పలుకుబడి సంపాదించుకోవాలి; ప్రాతినిధ్యాన్ని సంపాదించుకోవాలి; అందుకు ఏదో ఒక సమస్య ఉండాలి; ఏసమస్య లేక పోయినా, ఏదో ఒక సమస్య సృష్టించుకొని, దానికి తేలిపోని సాధాన్యత ఇచ్చి దానికి నాయకత్వం వహించాలి” — అని అనుకోనే పెద్ద మనుషులు లేకపోలేదు. బహుశా అటువంటి వారే ఇంకా సమ్మె విరమించ బడలేదని, సమ్మె జరుగుతున్నదని చెబుతున్నారు. అయినప్పటికీ, కళాశాలలు నెమ్మదిగా ప్రశాంతంగా నక్రమంగా పనిచేస్తున్నవి, అందుకు చాలా సంతోషము. అటువంటి మాయదారి మాటలు చెప్పేవారి మాటలు చెల్లలేదు. వారి మాయదారి మాటలు విద్యార్థులు గ్రహించారు. వారు ఇట్లాంటి ప్రశాంత వాతావరణంలో ఉండి తమ విశ్వ విద్యాలయ సమస్యలను పరిష్కరించుకొంటూ ముందుకు పోతారని, అభివృద్ధిచెందగలరని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : నేనునా ఉపన్యాసంలో విద్యార్థులు సమ్మె గురించి గవర్నర్ మెన్షన్ చేయలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఉష్ణోపశ్చిలాగ ఉన్నదని అవలెదు. ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న విద్యావిధానం పెయిల్ అయినా, దానిని ప్రభుత్వం గుర్తించలేదు. కాబట్టి అది ఉష్ణోపశ్చిలాగ ఉన్నదని అన్నాను. విద్యార్థుల సమ్మెవిషయం గవర్నర్ ఉపన్యాసంలో ప్రభుత్వం పెట్టవంత మాత్రమున అది ఉష్ణోపశ్చి అని నేను అవలెదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఉపాధ్యక్షుల నియామకం గురించి కొంత ఇదివరకు చర్చ జరిగింది. దాంట్లో తమరు దయచేసి కొన్ని విషయాలు

తీసివేయాలని నిర్ణయం చేసినారు. చాలా సంవత్సరము. అయితే ఆ రోజు నేను చెప్పి నటువంటి ఒక మాటకు ప్రతిపక్షనాయకులు అభ్యంతరము తెలియ జేశారు. ఆ రోజు నేను అన్నమాట ఇది — “నాకు, మంత్రి వర్గానికి, విద్యామంత్రికి ఎలాంటి జోక్యము లేదు” అని. నేను ఇప్పుడు కూడా జోక్యం లేదని అంటున్నాను. అసలు “జోక్యము” అనే మాటను నేను ఏ అర్థంలో వాడినానో చెప్పితే, తర్వాత ఎట్లాగైనా అర్థం చేసుకొనే వారు చేసుకోవచ్చును. జోక్యం అంటే — (ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను) ఒక ఆయన ఒక కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించటానికి నియమింపబడ్డాడు. ఆయన కార్యక్రమం చేస్తుంటే — నాకు సంబంధం లేకపోయినా నేను ఆక్కడకు వెళ్ళి ఇది ఈ రకంగా చేయి, ఆ రకంగా చేయి, ఇట్లా చేయి, అట్లా చేయి, అని అందుకో ఇంటర్ ఫియర్ కావటం — అది జోక్యం చేసుకోవటం అంటే, అటువంటి జోక్యం నాకుగాని మంత్రివర్గానికి గాని, ఇంకొకరికిగాని లేదు అని ఇప్పుడు కూడా నేను మరచి చేస్తున్నాను. కాకపోతే — గవర్నర్, గవర్నర్ గా కాకుండా, చాన్సలర్ గా ప్రోచాన్సలర్ తో సంప్రదించి “అయ్యా నీవు ఏమి చెప్పావు? ఏ వాంట్ యువర్ ఎడ్యుయిజ్” అనే రకంగా ఆయన అడిగితే ఆయన ఏదైనా ఎడ్యుయిజ్ ఇస్తే — అది కూడా జోక్యము కాదంటాను. చాన్సలర్ గారు ప్రోచాన్సలర్ గా విద్యాశాఖ మామూలవారిని నీ సలహా ఏమిటని అడిగినప్పుడు ఇదిగో — ఇది నా సలహా అని చెబితే — అది కూడా జోక్యం కాదనే నా యొక్క భావము. ఆ అర్థంలో నేను చెప్పాను కాని, ఇతరత్రాగా ఏమీ లేదని చెబుతున్నాను. ఏమైనా, “ఆ తీ తీ వెల్ — దట్ ఎండ్స్ వెల్” అన్నట్లు యీ విషయం ఇంతటితో విరమించడం మంచిదని నా సలహా. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యార్థుల సమ్మెగురించి చెబుతూ, ఇంత గందరగోళం జరుగుతున్నా విద్యామంత్రిగారు ఏమి చేస్తున్నారని, వైస్ చాన్సలర్ గారు ఏమి చేస్తున్నారని, వారు టూర్స్ చేస్తున్నారని — అది “నీరో ఈజ్ ఫిక్లింగ్ వైల్ రోమ్ ఈజ్ రిస్కింగ్” అన్న ప్రకారంగా ఉన్నదని ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినారు. ఎక్కడో మహబూబ్ నగర్ లో రైల్వే ప్రమాదం జరిగితే, ఢిల్లీలో ఉన్న లాల్ బహాదూర్ శాస్త్రి గారు రాజీనామా ఇచ్చారని ఆ ఉదాహరణ కూడా చెప్పినారు. ఈ మంత్రి గారు కూడా రాజీనామా ఇవ్వకూడదా? అన్నది వారి మాటలోని గూఢార్థం అనుకోంటాను. సమ్మెలు జరిగినప్పుడల్లా మంత్రులు రాజీనామా ఇవ్వవలసివస్తే — ప్రతి రోజు ప్రతి మంత్రి రాజీనామా ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య: వాడు రాజీనామా ఇవ్వాలని కాదు. లాల్ బహాదూర్ శాస్త్రి గారికి ప్రత్యేక జోక్యం లేకపోయినా, తాము రాజీనామా ఇవ్వాలనే విధంగా ఫీల్ అయినారు. కనీసం ఇక్కడ విద్యామంత్రిగారు సిటీలో ఉండి, రోజూ ఆ సమస్య వైస్ చాన్సలర్ తో సంప్రదించి అసమస్య పరిష్కారానికి తోడ్పడుతూ ఉండాలి. అసమస్య పరిష్కారం అయ్యేదానికి దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు ఆరంగంలో వుండాలి. ఆరంగంలో ఉండకుండా మంత్రిగారు ఇతర పనులమీద వెళుతూ ఉన్నారని, అది

బాధ్యతారహితంగా చేశారు అన్నదే నా వాదన.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిదామారావు : వారు చెప్పింది సరైంది కాదు. చీఫ్ మినిష్టర్ గారు చెప్పేటప్పటికి నేను ఊళ్ళో లేను. నేను వచ్చిన తర్వాత వైస్ చాన్సలర్ గారిని కలవటానికి ప్రయత్నం చేసినాను. కాని, నేను రాకముందే, వైస్ చాన్సలర్ గారు ఊళ్ళో లేకుండా పోయినారు. వారు, నేను కలియ గలిగినంత త్వరలో కలిశాము. కలియడమే కాదు, దీనిని గురించి రెండు రోజులు సంప్రదించాము. సంప్రదించి, నిశ్చయమైన ఒక అభిప్రాయానికి ఇద్దరం కూడా వచ్చాము. ఆ తర్వాతనే వారు సిండ్ కేట్ లో డిస్కన్ చేసుకొన్నారు. గవర్నరు మెంట్ వారు కూడా తగు యాక్షన్ తీసుకొన్నారు. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయకుండా ఏమరుపాటుతో వున్నదని అనుకోవటం పొరపాటు. విద్యార్థులపట్ల, వారి సమస్యల పట్ల వాకుగాని, వైస్ చాన్సలర్ కు గాని, ఏ విధమైన అశ్రద్ధ లేదని మనవి చేస్తున్నాం. చేయగలిగిన శ్రద్ధ, తీసుకోగలిగిన శ్రద్ధ తీసుకొన్నాము.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : కాబట్టి విద్యార్థుల మంత్రిగారు వైస్ చాన్సలర్ తో సంప్రదించి వారి సమస్య పరిష్కారం చేయటం కొరకు తీవ్రంగా కృషి చేసినారు. కాము రాజమహేంద్రవరం వెళ్ళినప్పుడు వీరేశలింగం గారి ప్రావర్టిస్, లైబ్రరీ, మొదలైనవి అక్కడ వున్నటువంటివి చూసినామని, అవన్నీ చాలా అధ్యాత్మ పరిస్థితిలో వున్నవని, వాటి విషయంలో ప్రభుత్వం యేమీ చేస్తున్నదని ప్రతిపక్ష నాయకులు సుందరయ్య గారు అడిగారు. నేను విచారణ చేశాను. వాటిలో ప్రభుత్వానికి యేమీ సంబంధం లేదు. ఒక బ్రష్టుగా యేర్పడి వారు చేస్తున్నారు. అయితే ఆ బ్రష్టు : క్రమంగా కార్యక్రమములు నిర్వహిస్తున్నదా లేదా అని చూసే అధికారులుకూడా వున్నారు అనుకోండి. వారికి తప్పకుండా యీ విషయం తెలియజేసి కనుక్కంటాను. వీరేశలింగం వంతులు గారి, గురజాడ అప్పారావు గారి శత జయంతి ఉత్సవాలు చేయవలసిన కార్యక్రమం—అవసరం—వున్నదని అందుకు ఒక కమిటీనివేయాలని నేను ఇదివరకే విద్యార్థుల మంత్రి గారికి చెప్పి యున్నాను. వారు ఒక కమిటీ వేస్తారు. ఎట్లాగ అయితే మోతీలాల్ నెహ్రూ, రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ గారి శత జయంతి ఉత్సవాలు మనం చేసుకొన్నామో, అదే విధంగా ఆంధ్రదేశంలో సంఘ సంస్కర్తలుగా, విద్యావేత్తలుగా అనేక విధాలుగా సేవ చేసినటువంటి వీరియొక్క శతజయంతి ఉత్సవాలు చేయవలసిన అగత్యం వున్నది. వెనువెంటనే ఆ కార్యక్రమం ప్రారంభం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అయితే తమరు ఒకటి ఆలోచించాలి. వీరేశలింగం గారు పెట్టిపోయిన సంస్థలు ప్రభుత్వమే తీసుకొని అవి బాగా నడిచేటట్లుగా ఆలోచిస్తే బాగుండున్నది. అది ఒక అంశంగా పెట్టుకోండి.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : శత జయంతి ఉత్సవాలు చేయటానికి యేర్పాటు చేయబడే కమిటీ వారు రూపొందించుకొనేటటువంటి కార్యక్రమంలో ఇది ఒక అంశంగా పెట్టుకొని ఆ సంస్థలను సరైన మార్గంలో నడిపించడానికి, వాటివల్ల ప్రజలకు లాభం కలిగేటట్లుగా వుండేటట్లు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. సూర్యారాయ ఆంధ్ర నిఘంటువును గురించి వారు యేదో చెప్పారు. దానిని గురించి విద్యాశాఖా మంత్రిని అడిగితే దానికి కొంత డబ్బు ఇచ్చామని చెప్పారు. ఎంత డబ్బు ఇచ్చాలో నేను వెంటనే చెప్పలేను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అది 1911 లో ఆరంభించారు. మొదటి సంపుటం 1936 లో వచ్చింది. ఇప్పుడు మనం 1961 లో ఉన్నాము. ఏడు సంపుటాలతో పూర్తి చేయాలని అనుకోవటం జరిగింది. ఇప్పుడు “మ” కారం వరకు సంపుటం వచ్చింది. అది వచ్చికూడా రెండేళ్ళు అయింది. అవతలి సగం అచ్చులో వుంది. మిగిలింది లేదు. అచ్చు అయినటువంటివి బయట అమ్మటం లేదు. అవన్నీ యింకా ఫారమ్స్ రూపంలోనే వున్నవి. ఎలుకలు తింటున్నవి. ప్రభుత్వం దానిని పేండ్లోవర్ చేసుకొని సక్రమంగా నడిపేటట్లు చూడాలి.

శ్రీ ఎస్. బి.పి. పట్టాభిరామారావు : సూర్యారాయ ఆంధ్ర నిఘంటువు మహా రాజ విశాఖురంచారు స్థాపన చేశారు. చాలా కాలం వారే నిర్వహించారు. మొన్న మొన్నటి వరకు వారే నిర్వహించారు, ఆ తరువాత దానిని కాకినాడ సరస్వతి పరిషత్ వారు చూస్తున్నారు. దానికి డబ్బు చాలడం లేదు. అంతే మనకు అవసరం లేకపోయినా పెద్ద కార్యం చేస్తున్నారు అనే ఉద్దేశ్యంతో చేకముఖ్ గారు University Grants Commission Chairman గా ఉండి నాపేర వ్రాశారు. తరువాత శ్రీ సుందరయ్య గారు చెప్పారు. అందువల్ల కొంత డబ్బు యిచ్చాము. వారే నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం తీసుకోవాలంటే వారు యిచ్చాలి గదా ?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : సచివాలయ భవన నిర్మాణం గురించి చాలామంది తెలివిచ్చారు, ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడ చెప్పారు. అన్ని స్థలాలు పరిశీలనానంతరము ఆ స్థలం మంచిదని ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసింది. Air condition చేస్తున్నారు. Air condition పెట్టిన కారణం చేత ఎక్కువ అవుతున్నదనడం సరికాదు. Air condition పెట్టాలని మొదటనే నిర్ణయం చేసుకొని ఆ ఉద్దేశ్యంతో ఒక భవనాన్ని నిర్మించడం ప్రారంభం చేస్తే తక్కువ ఖర్చు కావడానికి వీలు ఉన్నది. అందువల్ల Air condition పెట్టడంవల్ల building యొక్క ఖరీదు ఎక్కువ కాదని చారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ కలిపి ఒక పెద్ద పట్టణం చేసు కున్నాము, ఇక్కడ నిరుద్యోగ సమస్య ఉన్నది. దానిని పరిష్కారం చేయాలని చెప్పి నారు, దాని కోసం ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నదనే సంగతి అందరికీ తెలుసు.

10 లక్షల రూపాయలు budget లో provide చేసినాము, Indian Council of Social Workers కు మూడు లక్షలు యిచ్చినాము. దీనివల్లనే కార్యక్రమం అంతా అవుతుందని మేము అనుకోవడం లేదు. అది ఒక సమస్యను పరిష్కరించడం కోసం ఒక ప్రాతిపదికగా, ప్రారంభ దశగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నాము. పెద్ద పరిశ్రమలు రావాలి, చిన్న తరహా పరిశ్రమలు రావాలి Heavy electricals వస్తే 10 వేల మందికో 15 వేల మందికో ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి. Synthetic drugs లో 5000 మందికి వస్తుంది. J. Engineering firm, Sewing industry, వంటకాలు తయారు చేసేటటువంటి దానిలో చెండు, మూడు వేల మందికి ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి. ఈ రకంగా పెద్ద పరిశ్రమలు, చిన్న పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసి వేలకు వేల సంఖ్యగా ఉండే నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించాలని, ఎవనోపాధి కల్పించాలనిగాని యతరత్రా కాదు అని నేను వారికి మనవి చేస్తున్నాను. కట్టకడపట రావి వారాయడరెడ్డిగారు మాట్లాడినదానిలో ఒక ప్రధానమైన విషయం నాకు కనిపిస్తున్నది. “విశాలాంధ్రకోసం నేనుకూడ పాటుపడినాను, అయితే, విశాలాంధ్ర ఎందుకు తెచ్చుకున్నాము, అన్నా అని వశ్యాత్వావ వడేచాడిని కాను. విచారం లేదు నాకు. అయినా జరుగుతుండేటటువంటి వ్యవహారం చూస్తే ఒక్కొక్కప్పుడు కష్టం అనిపిస్తుందని” వారు చెప్పినారు. అది తెలంగాణా రీజన్ లో కమిటీలో కూడ చర్చకు వచ్చింది. ఆ రోజు నేను కూడ ఉండడం కంటిపించింది. దాదాపు 11, 12 కోట్ల రూపాయల securities, 9 కోట్ల surplus, 21, 22 కోట్ల దాకా ఉన్నది. తెలంగాణా డబ్బు తెలంగాణా వెనుకబడిన ప్రాంతము కాబట్టి వచ్చే 5 సంవత్సరాలలో 6 సంవత్సరాలలో సంవత్సరానికి 5 కోట్లు, 6 కోట్లు ఖర్చు పెట్టకూడదా? అని నలభి ఆ రోజు రీజన్ లో కమిటీలో యిచ్చినారు. అప్పుడు వెంటనే ఆర్థిక శాఖామంత్రులు చెప్పినారు. మన మందరము కూర్చుందాము ఎంత డబ్బు ఉన్నది ఎంత ఖర్చు చేయవచ్చు అనే విషయాలను మనం ఆలోచన చేసుకుందాము అని చెప్పినారు. ఒక meeting అయిపోయింది. తరువాత మళ్ళీ ఒకసారి నేను, మిగతా మంత్రులు అంతా కూర్చోవాలి అనుకుంటున్నాము. ఈ విధంగా ఆ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కారం చేయాలనే ఆలోచన చేసుకొని వధికాలు చేసుకొని దానిని పరిష్కరించడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను, తెలంగాణాకు అన్యాయం చేయాలని, తెలంగాణా డబ్బు అవహరించాలనే ఉద్దేశ్యము ఎవరికీ లేదు. ఈనాడు ఉండే పరిస్థితి కూడ చూడండి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మొదటి సంవత్సరం 5 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. ఆఖరి సంవత్సరం 17, 18, కోట్లు ఖర్చు చేయడానికి అవకాశాలు కలుగుతున్నాయి. మొట్టమొదట 5 కోట్లు కూడ ఖర్చుచేసే పరిస్థితి లేదు. దానికి నిబ్బంది, కావలసిన సాధన సంతతి లేకుండా పోయింది. క్రమేణా build up చేసుకుంటూ వచ్చినాము. ఆ కారణం చేతనే ఆఖరు సంవత్సరాలలో 17 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈనాడు జూలై 20 కోట్లు కూడ ఖర్చు చేయడానికి వీలు

9. 5. 61

ఉంటుందేమో? అందువల్ల ఈ సమస్యను కేవలం ఉపన్యాసాల ద్వారా పరిష్కారం చేయలేము. మనమందరము కూర్చుని సంప్రదించుకొని దానికొక పరిష్కారమార్గం కనిపెట్టి అమలు జరిపి దీక్షతో కార్యక్రమాన్ని నడిపిస్తే యిది జరుగుతుందని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఉద్యోగులలో ఉండే అసంతృప్తిగరించి కూడ అప్పుడప్పుడు చెపుతూ వస్తున్నారు. ఇవన్నీ లేకుండా emotional integration సాధించాలి. ఆంధ్రుల మంతా ఒకటి. ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే మాటలు అంతరించాలి అనే ఉద్దేశ్యంతోనే కార్యక్రమాలు నడుపుకుంటూ వస్తున్నాము. ఎక్కడో ఒకచోట ఏవైన పొరపాటు జరిగితే దానిని తీసుకొని చూశారా ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే feelingతో చేశారు అని చెప్పకుండా, దానిని సవరించుకోదానికి మార్గం అవ్వేపించడానికి బదులు ప్రచారంలోకి తీసికొని చెప్పడం ఎవరికి భావ్యం కాదు. మనం కూర్చుని పరిష్కారం చేసుకొని ఆంధ్ర జాతి యొక్క సమైక్య అభివృద్ధికోసం ప్రయత్నం చేయాలని సభవారికి మనవి చేస్తున్నాను. సాధ్యమైనంత వరకు నేను ఉన్నటువంటి సమస్యలను దృష్టిలో ఉంచుకొని సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేసినాను. బహుశా ఏవైన చిన్న సమస్యలు సమాధానం చెప్పకుండా ఉండి పోయినాయేమో! ఉన్నా వాటినిన్నీటిని పరిశీలన చేయించి ఎంతవరకు పరిష్కారం చేయదానికి ప్రభుత్వానికి సాధ్యం అవుతుందో అంతవరకు ప్రభుత్వం తప్పకుండా చేస్తుందని సభవారికి హామీ ఇస్తున్నాను. ఈ అభినందన తీర్మానానికి సవరణలు పెట్టిఉన్నట్లయితే దయచేసి withdraw చేసుకొని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తూ యింతసేపు తమరు సభలో కూర్చుని సభాకార్యక్రమాన్ని దిగ్విజయంగా నడిపించినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ యింతటితో తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంవారు ఆంధ్ర భాషా నిఘంటువులో కాశ్మీరీ పదాలను వాటియొక్క derivations గురించి ప్రత్యేకంగా ఖర్చుచేసి నిఘంటువు తయారు చేస్తున్నప్పుడు దానికి కొంత సహాయం కావాలంటే ప్రభుత్వం యిచ్చేదానికి వీలులేదని చెప్పినారు అని తెలుస్తున్నది. దానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. వి. పి. పట్టాభిరామావు : విచారణ చేయాలి. సాధారణంగా విశ్వవిద్యాలయాలకు block grant ఇస్తాము. మంచి cause కోసం అడిగితే సాధారణంగా కాదనము. ఎప్పుడు అడిగారో ఎప్పుడు ఇవ్వలేదో గోపాలకృష్ణయ్యగారు off hand గా తీసుకువచ్చి చెబితే వీలుకాదు, నాకు వ్రాస్తే దానిని పరిశీలన చేయిస్తామని commit అవడానికి సాధ్యం కాదు.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : గోపాలకృష్ణయ్యగారు Senate Memberగా responsibility తీసుకొని leader of the opposition తో చెప్పారు.

What is this insinuation against a Member? Is he entitled to do it?

Off hand గా చెప్పినది కాదు, verify చేసుకొని చెప్పినది Senate Member, responsible Member, ఒక పెద్ద nationalist.

శ్రీ ఎస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : కాదండి, నాకు యితవరకు దీని విషయంలో notice లేదు. Sudden గా తీసుకువచ్చి ఏమైనది అంటే ఎలా చెప్పతాను?

Mr. Speaker : It is not a point of order.

శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి : ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పతూ బంజర్ల విషయంలో అన్నీ చేస్తున్నాము అన్నారు. చాల ముఖ్యమైన విషయాలు ప్రభుత్వంవారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి ఉన్నాము. Evictions కు సంబంధించి, కోవూరు, నెల్లూరు తాలూకా లలో 10 వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన evictions, కృష్ణా తాళేటి క్రింద 20 వేల ఎకరాలకు evictions, నూజివీడు forest evictions మొదలైన ముఖ్యమైన నమస్యలు ప్రభుత్వంవారి దృష్టికి చాలసార్లు తీసుకువచ్చి ఉన్నాము. Evictions notices కొన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి సంతకం తోనే ఇచ్చి ఉన్నారు. దానివిషయమై ముఖ్యమంత్రిగారు తెలివివ్వాలని కోరుకున్నాను.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : బంజరుచీలాలకు సంబంధించిన కార్యక్రమం బరుగుతూ వున్నది. నేను యిదివరకే మనవి చేసినట్లుగా ఎప్పుడైతే నా, ఎక్కడైతే నా, ఏవైతే నా కష్టాలు వుంటే, వాటిని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తే పరిశీలన చేస్తాం. ఇక్కడ— అదవులకు, బంజర్లకు సంబంధంలేదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాల్ నాయుడు : కొన్నిచోట్ల యిదివరకు తక్కువ అప్పులు యిచ్చివున్నారు. నాలుగేళ్ళకు వాటిని వసూలు చేశారు. దానికి జి. ఓ. ప్రకారం వడ్డీకూడలేదని తెలుస్తున్నది, కాని దీనిమీద పదిరూపాయల వరకు పీసల్ యింటరెస్టును విధించి తిరిగి పేదవారినుండి వసూలు చేస్తున్నారు. దీనిని గూర్చి చెప్పవలసిందిగా నేను వారిని కోరుకున్నాను.

శ్రీ సంజీవయ్య : నేను offhand గా ఏమీ చెప్పలేను.

Mr. Speaker : The question is :

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కానీ, కార్మిక వివాదాలలో వచ్చిన ఒప్పందాలను, కనీస వేతన కమిటీ నిర్ణయా లను అమలు జరుపలేకపోయినందుకు, కరువు భత్యాన్ని ధరలు పెరిగేకొద్దీ పెంచే సూత్రాన్ని అమలు జరుపనందున, ప్రభుత్వ, స్థానిక సంస్థల ఉద్యోగస్థుల కరువు భత్యాన్ని ఉచితంలో నంలినము చేయనందులకు వర్కు ఛార్జ్డ్ కార్మికులకు, ఉద్యోగ స్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు వారికి ఇతరులతో పాటు వేతనాలు అమలు జరుపలేక పోయినందులకు విచారము తెలియజేస్తున్నది.

The motion was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll, and the House divided Ayes: 29 Noes: 90

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కానీ అనేక ప్రాజెక్టులను, పరిశ్రమలను అవసరమయిన డబ్బులేని పరిస్థితిలో మూతన సెక్రటేరియేట్ బిల్డింగ్స్ కు ప్రజాసంక్షోభనను కూడ లక్ష్యము చేయకుండా ఖర్చు పెట్టే ప్రయత్నాన్ని విరమించనందులకు విచారం తెలియజేస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided Ayes: 29 Noes: 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కానీ ఒక పర్యాయము కాను నిరాకరించిన వ్యక్తినే తిరిగి వైసు-ఛాన్సలరుగా వియమించి అనేక అవమానాలకు కావివ్వడమే కాక విశ్వ విద్యాలయం చిత్త పరి

పాలనా విద్యార్థివృద్ధి పథకాల అమలు గూర్చి క్షయాందోళన కల్పించినటులకు విచారం తెలియజేస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శిశువనమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కాని సాగు చేసుకుంటున్న అడవిలో బంజరు పాగుదాగ్గను, భూముల నుండి తొలగించమని ఉత్తర్వులు జారీ చేసి, వానిని నేటికి రద్దు చేయనందుకు, బంజరు పాగు దాగ్గకు పట్టాలు ఇప్పించే కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయకపోవడమే ఆ పట్టాలివ్వడంతో, స్థానిక ఉద్యోగస్థులు, పెద్దందారుల లంచగొండికనాన్ని ఆక్రమ చర్యలను ద్వారా) ప్రభుత్వం నిరోధించజాలక పోతున్నందుకు విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శిశువనమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కాని భద్రాచలం, బుగ్గంపాడు, తదితర ప్రాంతాలలోని అసిమ వాడగుచేత ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులు పెట్టి చేయిస్తుండడము, చేయలేక పోయినందులకు వారికి భూములమీద వసతిపొందవల్సి సాగు మాక్కులిస్తూ పట్టాలు ఇవ్వనందుకు, భూస్వాములు దానిని ఆక్రమించుకోకుండా కాపాడుకోలేక పోయినందుకు విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శిశ్నాశమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి:

సహకార సంఘాలలోను, పంచాయతీలలోను ప్రభుత్వం తమ ఆశయాలకు అనుకూల గా, వ్యాయాసికి, ప్రభుత్వ నియమాలను కూడ వ్యతిరేకంగా నిత్య పరిపాలనా వ్యవహారాలలో తోకకము కల్గించుకుంటున్నందులకు విచారిస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

“But regret to find that no mention has been made to the flood havoc in Andhra area and the relief measures to be taken up to help the sufferers.”

Add the following at the end—

“But regret to note the absence of any reference to the grave situation caused in the City of Hyderabad due to the indefinite closure of Colleges and Schools in the twin cities of Hyderabad.”

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

“But regret to note that no mention has been made to the amending of Survey and Boundaries Act to rectify mistakes committed during survey operations which result-

ed in the deprivation of lands for thousands of peasants in taken-over Estates in the State."

The amendment was negatived.

Sri P. Rajagopal Naidu demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 91.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret for not mentioning giving up remission to the additional cess on Sugarcane due to the steep fall in the prices of jaggery."

The amendment was negatived.

Sri P. Rajagopal Naidu demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that the Governor has not mentioned regarding allotting funds to rural housing."

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret that the Revenue Minister has not sent specific orders to the revenue authorities not to reject applications without survey numbers of the lands for which they require pattas."

The amendment was negatived.

The amendment was negatived.

Sri P. Rajagopal Naidu demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 91.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end —

"But regret to find that the Government is pursuing an adamant policy of extending Co-operative Farming even after its complete failure and though package scheme proved very much superior to it in many respects including increased production."

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no contradiction was made to the statement of Mr. Gulhati that he had yet to scrutinise the way the data was collected and maintained and that he had still to arrive at a formula to assess the discharges in the rivers and that the 1951 agreement on river waters was arrived at on insufficient data."

The amendment was negatived

Mr. Speaker : The question is :

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్పాలి :

గవర్నరుగారు తన ప్రసంగము లో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ విద్యార్థులకు పెంచిన అదనపు జీతాలను తగ్గించాలని గాని, మూనిషేషన్ కాలేజీలను స్కూళ్ళను తీయాలని గాని చెప్పనందులకు యీ సభవారు విచారిస్తున్నారు.

శీర్శానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

62 వ సంవత్సరము ఇంజనీరింగు కళాశాలలో చేరుటకు అవకాశము లేకుండా చేసిన ప్రభుత్వ విదానాలను తప్పని గవర్నరుగారు తన ప్రసంగంలో చెప్పనందులకు యీ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

శీర్శానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో నెల్లూరు జిల్లా కోపూరు తాలూకాలోని కనిగిరి రిజర్వాయరు క్రింద నున్న ఈ క్రింది గ్రామాలకు 20 సంవత్సరములుగా రెండవ కారుకు నీళ్లు యివ్వక నిరాకరించడమే గాక ప్రస్తుతము చీఫ్ ఇంజనీరుగారు ఇరిగేషను అలగానివారు, ఊటుకూరు, పురిణి, దండిగుంట గ్రామాలకు రెండవ కారుకు నీళ్లు ఇచ్చుటకు అంగీకరించనప్పటికీ ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఆమోదించని చర్యను విమర్శించనందులకు ఈ సభవారు విచారమును తెలుపుచున్నారు.

శీర్శానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో నెల్లూరు జిల్లాలోని కోపూరు నెల్లూరు తాలూకాలోని చెరువు తట్టుభూములు సాగుచేస్తున్న వదివేల కుటుంబాల పేదలను ఘూమారు 20 సంవత్సరములుగా సాగు చేసుకొంటున్న భూములలో సాగు చేయరాదని ప్రభుత్వం అక్రమంగా వేసిన ఉత్తరువును రద్దు చేయమని చెప్పనందులకు ఈ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

శీర్శానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

కృష్ణా తాచేటి క్రిందనున్న ఘూమారు 20 వేల యకరాలను సాగుచేస్తున్న పేదలను గెంటివేసి సదరు భూములను వేలించేసి భూస్వాములకు, ఆ భూములు కట్టిపెట్టుటకు ప్రభుత్వం చేసిన ఆర్డరును ఉపసంహరించుకోవాలని గవర్నరుగారు చెప్పనందులకు ఈ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

శీర్శానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

నెల్లూరు జిల్లా కోపూరు తాలూకా ఊటుకూరు గ్రామములో తుంగచెరువు ద్రెయినేటి కాలువ రిపేరు చేయనందున 1960-61 లో సంబంధ పూర్తిగా నష్టపడి ప్రభుత్వం రెమిడన్ ఇచ్చినది, వ్యర్థ మొత్తముతో శ్రవ్యగ సదరు కాలువను ఇంత

వరకు రిపేరు చేయని ప్రభుత్వ చర్యను గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో విమర్శించనందులకు ఈ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో చేనేత పారిశ్రామికములు నూలు ధర పెరిగి, రిపేటు తగ్గించబడినందున అనేక కష్టనష్టాలకు గురి అవుతూ వస్తులకూడ ఉండవలసిన దుస్థితి యేర్పడియుండగా గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో ఆ విషయము తెల్పనందులకు ఈ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

పాటూరు చేనేత పారిశ్రామిక సహకార సంఘము యొక్క పాలక వర్గమువారు (సెల్లూరు జిల్లా) ఆ గ్రామములోని చేనేత పారిశ్రామికాలను సభ్యులుగా చేర్చుకొనక ఇబ్బందుల పాలు చేస్తున్నందున ఆంధ్రప్రదేశ్ కో-ఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రారుగారు సదరు పాటూరు చేనేత పారిశ్రామిక సహకార సంఘ పాలకవర్గాన్ని రద్దుచేయడం శ్రీ చిన్న పరిశ్రమల మంత్రిగారు అక్రమంగా అన్యాయంగా కలుగజేసుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ కో-ఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రారుగారి ఆర్డరుపై స్టే యిచ్చివారు. సంవత్సరంగా యీ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుపుతున్నప్పటికి ఇంతవరకు స్టే తొలగించని ప్రభుత్వ చర్యను, గౌ. గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో విమర్శించనందులకు యీ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

ఇంజనీరింగు, వైద్యము మొదలగు కళాశాలలో విద్యార్థుల సెలక్షనుకు కమిటీలను తీసివేసిన ప్రభుత్వమే సెల్లూరులోని బి. ఇ.డి. ట్రైనింగ్ కళాశాలకు కమిటీ నియమించిన అక్రమ చర్యను-సదరు కమిటీ విద్యార్థుల సెలక్షన్ లో క్రమ విరుద్ధ చర్యలు జరుగుతున్నప్పటికీ విచారణకూడ జరుపని విద్యామంత్రి చర్యను గౌ. గవర్నరుగారు పేర్కొన నందులకు యీ సభవారు విచారము ప్రకటిస్తున్నారు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

సెల్లూరుజిల్లా పొదిలితాలూకా అభివృద్ధికి సహాయపడు మేకలేరు, దొండ్లేరు, మూడవ ప్రకాశిలో చేర్పబడిన ముక్కు పాపయ్యచెరువు, అల్లెరు చెరువుల మంజూరును గురించి ప్రస్తావన చేయనందుకు.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి.

ప్లోరిన్ వల్ల ప్రజలు శాధవడుచుండగా నదరు పట్టణానికి నీటి సరఫరా పథకాన్ని మంజూరుచేయు విషయాన్నిగురించి ప్రస్తావన చేయనందులకు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో పొదిలి అన్నత్రిని అభివృద్ధి చేయుటను గురించి ప్రస్తావన చేయనందుకు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో నెల్లూరుజిల్లాలో ఆర్. దమ్మి, ఎస్. పథకం పూర్తి చేయబడిన శాస్త్రులకు యింతవరకు దమ్మి మంజూరు కాకపోవటాన్ని గురించి, నదరు పథకాన్ని 1961-62 సంవత్సరంలో పానసాగించుటను గురించి ప్రస్తావన చేయనందుకు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి.

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో నెల్లూరు జిల్లాలోని దర్శి, పొదిలి, కవిగిరి మొదలగు మెట్టతాలూకాలలో వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాను గురించి ప్రస్తావించనందులకు—

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no mention has been made about the implementation of the suggestions of the Administrative Reforms Committee."

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no mention has been made about the solving of the problem of unemployment in industrial and agrarian sectors."

The amendment was negatived.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 30 Noes : 91.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

“But regret to note that no mention has been made about the location of Heavy Electricals Projects in full in Andhra Pradesh.”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to both the Houses of the Legislature assembled together on the 24th July, 1961.”

The motion was adopted.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided.

Ayes : 91 Noes : 30

The motion was adopted

విప్లవ స్పీకర్ : శ్రీ నరసింహారావుగారు ప్రతిపాదించిన, అక్షణదాసుగారు అమలు చేసే గవర్నరు గారి అడ్రసుకు వందనములు ఉపపాదన మంజూరయినవి,

సోమవారం ఉదయం 8 1/2 గంటలకు మనం మళ్ళీ సమావేశమవుదాము.

(The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Monday, the 31st July 1961.)

